

Світ без кордонів

Символи
сталінізму
повертаються

► СТОР. 17

За листом
читача

Чи був
Василь
Кочубей
патріотом
України?

► СТОР. 25

Дошка пошани

Країна
на замку

► СТОР. 31

№№ 236-237 (4736-4737)

СУБОТА, 12 ГРУДНЯ 2009 РОКУ

WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР:

СБУ розслідує справу
про премікс у Закар-
патській області

Новий поворот у так званій справі про премікс, який почали вивозити до Польщі. Кілька сотень тонн цієї речовини привезли до Закарпаття з Угорщини майже десять років тому для виготовлення автозапчастин. Обласна прокуратура ще й досі шукає її власника. Весь цей час місцеві мешканці були впевнені, що по сусідству з ними зберігаються особливо небезпечні відходи, оскільки це підтвердила експертиза чотири роки тому. І на утилізацію речовини навіть було виділено кілька мільйонів гривень із державного бюджету. Однак цього року Служба безпеки заявила: насправді мова йде не про токсичні відходи, а про вторсировину, і премікс не страшніший за звичайний цемент.

Поки що з Берегівського району вивезуть тільки третину речовини. Ту, яку було завантажено у вагони. За їх оренду залізничники вимагають двадцять мільйонів гривень. Ще близько тисячі тонн преміксу поки що зберігається в бочках.

Чергова хвиля епідемії не забарилася?

В Україну з морозами, які на вихідні синоптики обіцяють нам до 14 градусів, схоже, потроху повертається і грип. Ще не встигли люди оговтатися від попередньої паніки, як рядки інформантів знову зарясніли відповідними заголовками. У зростанні епідемії пересвідчився і «Голос України». На вчора про неблагополучну ситуацію у своїх регіонах повідомили п'ятеро наших кореспондентів. До того ж, якщо раніше йшлося переважно про східні області, то нині захворюваність зростає і у центральних областях та на заході України. Водночас медики прогнозують, що зростання захворюваності на ГРВІ та грип триватиме до середини січня. Ще одну хвилю — інтенсивнішу і тривалішу — очікують у лютому—березні. Нагадаємо, кількість жертв захворювання станом на 10 грудня становить 479 українців. Одне слово, розслабитися не варто.

ПРОДОВЖЕННЯ ТЕМИ
НА 13-Й СТОР.

Чорнобильці вимагають гідних умов життя

Жовтень 1986 року. Люди залишають своє село неподалік Чорнобильської АЕС.

Фото Вадима ГРИГА (Укрінформ).

14 грудня в Україні відзначається День вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС. 23 роки тому над зруйнованим четвертим енергоблоком на Чорнобильській атомній електростанції було завершено спорудження захисного саркофага. А напередодні цього пам'ятного дня всеукраїнською акцією протесту під стінами Кабінету Міністрів ліквідатори вимагали «зупинити зубожіння мільйонів чорнобильців» (на знімку). Учасники акції стверджують: у проєкті закону «Про Державний бюджет України на 2010 рік» безкоштовну медичну допомогу планують скоротити у сім разів, пенсія інваліда-ліквідатора не збільшується, і безнадійною лишається ситуація із забезпеченням житлом чорнобильців. За таких умов, мовляв, їм, людям, що тоді поплавилися своїм здоров'ям за ліквідацію наслідків аварії, буде просто неможливо вижити.

події

**Український квартет
на Євро-2012!**

Чотири українські міста будуть господарями чемпіонату Європи з футболу 2012 року. Це право отримали Київ, Донецьк, Львів та Харків. Фінал турніру відбудеться у столиці України.

Таке рішення ухвалив виконком УЄФА, засідання якого завершилося вчора на Мадейрі (Португалія). Нагадаємо, турнір також приймуть польські міста Варшава, Познань, Вроцлав і Гданськ.

Відкрито п'ятий дитсадок

У селі Тур'я Шорського району, що на Чернігівщині, відкрито дитсадок. Він розмістився в приміщенні школи, яка розрахована на 250 учнів (нині навчається 82). Завдяки фінансуванню райради та райдержадміністрації, активній участі в ремонті педколективу та батьків були обладнані для 20 малят відповідні кімнати. Допомогли й спонсори. «Батьківщина» подарувала дитсадку пральну машину-автомат, телевізор. Партія регіонів — килимове покриття в ігрову кімнату, цукерки, СПУ — іграшки, книжки. Загалом на Чернігівщи-

ні цього року відкрито п'ять нових дитсадків, інформує наш власкор Сергій ПАВЛЕНКО.

Село тепер теж із газом

В Україніч Малинського району Житомирщини урочисто запалено символічний газовий факел. Рішення про початок будівництва газопроводу до села загальною протяжністю 6,3 кілометра районна рада прийняла в 2004 році. Голубе паливо селяни мали отримати ще минулої осені. Та постійно виникали якісь проблеми. До виділених з державного, районного й сільського бюджету коштів — більше 1,7 мільйона гривень районній раді у серпні цього року, незважаючи на скрутну ситуацію з виконанням дохідної частини, довелося спрямувати додатково 138 тисяч — на завершення робіт. Завдяки цьому понад 800 жителів мальовничого села Українка матимуть змогу користуватися природним газом. Сільський голова Зінаїда Гарбарчук висловила сподівання, що з поліпшенням побутових умов до села повернеться частина молоді, яка виїхала в пошуках роботи й комфортніших умов. Перед цим довгоочікуваний газ прийшов у Більківці Коростишівського району. Але в області залишається ще мало не три десятки газових довгобудів, на завершення яких бракує грошей, повідомляє наш власкор Олексій КАВУН.

КОРОТКО

❑ Українські цукрозаводи виробили 1,23 млн. тонн бурякового цукру.

❑ Учора вранці невідомі стріляли в директора Запорізької дирекції "Укрпошти" Олександра Насекана.

❑ У ДТП на Харківщині одна людина загинула, шестеро — травмовані.

За повідомленнями Укрінформу.

Китайські компанії надають допомогу Україні для боротьби з епідемією грипу

ОФІЦІЙНО

Олександр ЛАВРИНОВИЧ:
Право має домінувати
над доцільністю

Після за-
вершення
президен-
тських вибо-
рів 2004 року
Україна от-
римала неза-
конно обра-
ного главу
держави.
Про це зая-
вив Перший
заступник

Голови Верховної Ради України
Олександр Лавринович, комен-
туючи в ексклюзивному інтер-
в'ю інтернет-виданню «Глав-
ком» фінальний перебіг події
президентської кампанії навко-
ло оголошення повторного друго-
го туру голосування.

«В результаті тих подій ми
маємо незаконно обраного
Президента. Хоча і легітимно-
го, — ми не заперечуємо, що
більшість людей проголосували
за нього у так званому третьо-
му турі, який проводити було
не можна», — сказав О. Лав-
ринович.

На переконання політика,
«події 2004 року щодо зміни
Основного Закону — це урок
того, як не треба робити». «Це
урок того, як можна буквально
одним актом зупинити розви-
ток країни у минулому і ство-
рити суттєві перешкоди для її
розвитку в майбутньому», —
наголосив він.

Водночас О. Лавринович не
виключив імовірності того, що
парламент може стати певним
інструментом досягнення ком-
промісів на завершальному
етапі виборів, утім, висловив
упевненість, що до Основного
Закону зміни не вноситимуть-
ся.

Торкаючись бюджетного
процесу, парламентарій назвав
підготовлений урядовий проє-
кт держбюджету на 2010 рік
агітаційним матеріалом. «Бюд-
жетний процес був зірваний
ще у вересні, коли у парламен-
ті з'явився держбюджет на
2010 рік, підготовлений на не-
існуючій законодавчій основі.
Це був агітаційний матеріал, а
не фінансовий документ», —
сказав політик.

Тим часом, за словами О.
Лавриновича, очікувати на ух-
валення документа можна,
зокрема, у разі «перерахунку
відповідно до ухваленого пар-
ламентом закону про мінімаль-
ні зарплати та союстандарті.
Але останнє малоймовірно, ро-
зуміючи лінію поведінки
Прем'єр-міністра з огляду на
президентську кампанію».

На запитання, яка вірогід-
ність розгляду проєкту дер-
жбюджету парламентом протя-
гом наступного пленарного
тижня, О. Лавринович зазна-
чив: «Досі новий проєкт до
парламенту не надходив (ста-
но на 09.12.2009. — Ред.) і ін-
формації про те, яка щодо
цього ведеться робота у Мінфі-
ні, я не маю».

Прес-служба
Першого заступника
Голови Верховної Ради України.

СПІВЧУТТЯ

Голова Верховної Ради Ук-
раїни Володимир Литвин нап-
равив телеграму співчуття Го-
лові Великих Національних
Зборів Республіки Туреччина
Мехмету Алі Шахіну.

«З почуттям глибокого суму
народні депутати України
сприйняли звістку про трагічну
загибель людей унаслідок ви-
буху на шахті в провінції Бурса
на заході Туреччини», — за-
значається у телеграмі.

В. Литвин від імені Верхов-
ної Ради України та від себе
особисто просить передати
найщиріші співчуття рідним і
близьким загиблих та поба-
жання якнайшвидшого оду-
ження постраждалим.

Інформаційне управління апарату
Верховної Ради України.

Суспільство прагне стабільності

Голова Верховної Ради України
Володимир Литвин учора зустрівся
з Надзвичайним і Повноважним
Послом США в Україні Джоном
Теффтом (на знімку).

Під час зустрічі сторони обго-
ворили питання щодо інтенси-
фікації двосторонніх відносин
на всіх рівнях, зокрема, їх парла-
ментської складової.

В. Литвин, зокрема, висловив
сподівання, що після завершен-
ня президентських виборів Ук-
раїна і США активізують співро-
бітництво на рівні законодавчих
органів, і, за його словами, «та
кількість контактів, яка є, пе-
реїде у нову якість».

Зі свого боку, Дж. Теффт по-
годився з необхідністю розши-
рення міжпарламентських кон-
тактів, зазначивши, що парла-
ментарії його країни виявляють
«надзвичайно великий інтерес
до України». Пан посол також
запевнив, що зі свого боку мак-
симально сприятиме подальшо-
му розвитку цього напрямку
двосторонніх відносин.

Сторони також обговорили
поточну політико-економічну
ситуацію в Україні та США.

У контексті поточної прези-
дентської кампанії Голова Вер-
ховної Ради України назвав ук-
рай важливим, аби українські
громадяни «зробили усвідомле-
ний вибір», зазначивши, що сусп-
ільство прагне «передбачува-
ності, стабільності і консолідації
заради виконання важливих зав-
дань, що стоять перед країною».

«Вкрай важливо, аби вибори

Серед пер-
шочергових
завдань, які
потребують
розв'язання,
керівник пар-
ламенту наз-
вав «повер-
нення країни
у правове по-
ле», подолан-
ня корупції,
«повну депар-
тизацію і де-
політизацію
судової систе-
ми» та «нала-
годження е-
фективної
системи» дер-
жавного управ-
ління, що, за його
словами, дозволить у подальшо-
му «ефективно вирішувати еко-
номічні питання». «Ігнорування
законів в Україні — ключова
проблема, і цьому потрібно пок-
ласти край», — заявив він.

«Україна має бути консолідо-
ваною і внутрішньо стабільною
державою. Необхідно перейти у
нову якість, наповнити змістом
каркас держави», — підсумував
В. Литвин.

Голова Верховної Ради Украї-
ни Володимир Литвин вважає,
що в процедурі формування ви-

Під час поїздки в Тернопільську область Голова Верховної Ра-
ди України Володимир Литвин відвідав міжкафедральну клініч-
ну лабораторію навчально-наукового інституту морфології Тер-
нопільського державного університету імені І. Я. Горбачевсько-
го, яка займається вивченням впливу на людський організм ві-
русів різного типу, в тому числі А/Н1Н1 (свинячого грипу).

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

були чесними, і був легітимний
результат», — зазначив він. За
словами В. Литвина, це, зокре-
ма, стане передумовою прове-
дження «чіткої, виваженої, перед-
бачуваної, прагматичної та ре-
зультативної зовнішньої полі-
тики на принципах рівності».

борчих комісій та впливи на їхню
роботу певних політичних сил
закладена можлива фальсифіка-
ція президентських виборів.

Відповідаючи на запитання
журналістів на прес-конференції
у четвер у Тернополі, В. Литвин
висловився за необхідність звер-

нути увагу на особливості фор-
мування виборчих комісій, оск-
ільки, за його словами, в цьому
полягає «основна загроза мож-
ливих фальсифікацій виборів».

«Те, що ми маємо викривлену
картину з формуванням вибор-
чих комісій, — це факт», — за-
значив він. В. Литвин пояснив,
що принцип формування комі-
сій є недосконалим з огляду на
«безглуздий квотний принцип
формування органів влади та ін-
ших структур, що загрожує руй-
нуванням країни».

«На Буковині, на Івано-
Франківщині та в інших регіо-
нах до мене зверталися багато
людей, які розповідали про те,
що певні політичні сили пропо-
нують зарплати членам вибор-
чих комісій, і вже багатьох із них
поставили «на утримання». Таке
явище стає поширеним і наби-
рає розмаху й обертів», — сказав
керівник парламенту. В. Литвин
також зауважив, що «деякі кан-
дидати в Президенти, навіть не
соромлячись, заявляють про те,
що передають свої квоти в комі-
сіях іншому кандидату».

«Я переконаний, що зараз
про це потрібно публічно гово-
рити, виносити відповідні засте-
реження, оскільки при такому
підході члени виборчих комісій
мають знати: після першого туру
буде проведено перерахунок бю-
летенів для з'ясування, чи голо-
сувала особисто та чи інша лю-
дина, бюлетень якої вкинуто в
скриню, особливо з урахуванням
того, що в західних областях ба-
гато людей працюють за кордо-
ном», — сказав він.

«Якщо питання про перераху-
нок голосів не буде підтримано
представниками тієї чи іншої
політичної сили в парламенті, це
означатиме, що саме вона при-
четна до антизаконних дій під
час виборів. Переконаний, що
на кожну антизаконну дію має
бути легітимна законна», — на-
голосив В. Литвин. «Ми не мо-
жемо допустити того, щоб вибо-
ри були нелегітимними», — зая-
вив В. Литвин. — Я перекона-
ний, що громадянський патріо-

тичний обов'язок кожної люди-
ни, яка тією чи іншою мірою
відчуває свою відповідальність за
сьогоднішній стан країни й за
те, що з нею буде завтра, — не
допустити цього».

На переконання керівника
парламенту, у виборчих комісіях
мають працювати люди, які
перш за все «знають свою спра-
ву, знають законодавство й бу-
дуть діяти відповідно до закону».

Доопрацьований проєкт дер-
жавного бюджету на наступний
рік до парламенту не надходив.
Про це повідомив Голова Вер-
ховної Ради України Володимир
Литвин у п'ятницю, відповідаю-
чи на запитання журналістів.

Кабінет Міністрів України,
сказав В. Литвин, не повернув
у парламент проєкт бюджету на
наступний рік. «Треба чітко ус-
відомити ту обставину, що до
завершення президентських
виборів бюджету не буде», —
зазначив він.

Водночас керівник парламен-
ту висловив переконання, що
необхідно «припинити вмовлян-
ня один одного, а говорити про
відповідальність за відсутність
бюджету, оскільки два тижні
збігли, а документ до Верховної
Ради не надійшов, що є абсо-
лютно ненормальним явищем».

Голова Верховної Ради Укра-
їни також назвав «безглуздим»
«змагання, на якій основі пода-
ватиметься проєкт бюджету».
«Є чинний закон, і проєкт має
подаватися на його базі. Все ін-
ше — демонстративне нехту-
вання засадами нашого життя»,
— заявив він.

На думку В. Литвина, зали-
шається сподіватися, що після
завершення президентських пе-
регонів «люди зроблять нор-
мальний вибір, і тоді буде той
бюджет, який потрібен країні, а
не тому чи іншому клану».

Прес-служба
Верховної Ради України.
Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

ВИБОРИ-2010

Грошові премії за оригінальні ідеї

Кандидат на пост Президента Олег Рябо-
конь оголосив конкурс есе серед творчої мо-
лоді «Самоорганізація і влада». Запропоно-
вані теми: від подвір'я до країни; шляхи са-
моорганізації; організація самоорганізації —
практика парадоксу; перші укази Президен-
та країни громадянського суспільства; пріор-
итети дій глави в перший рік повноважень.
На переможців чекають грошові премії. Та-
кож, як повідомляє офіційний сайт О. Рябоко-
ня, передбачено заохочувальні премії за
особливо оригінальні ідеї.

Виключно за відкритими списками

Кандидат на пост Президента України,
народний депутат Арсеній Яценюк вважає,
що місцеві вибори мають відбуватися за
системою відкритих списків. Про це він за-
явив на прес-конференції у Херсоні, пові-
домляє сайт Фронту змін.

«Я проїхав дві третини України. Українці

всюди говорять, що вибори мають проходи-
ти виключно за відкритими списками», —
сказав політик.

Він зазначив, що новий глава держави зо-
бов'язаний винести питання щодо системи
виборів на референдум. Мало того: якщо
парламент відмовиться після референдуму
проголосувати за такі зміни, Президент зо-
бов'язаний виконати свою конституційну
функцію — запровадити це рішення нап-
ряму, переконаний кандидат.

Оренду землі —
під контроль держави

Держава повинна брати землю в оренду в
селян за ринковими цінами. Таку думку на
«5 каналі» висловила кандидат у Президенти
України, лідер НДП Людмила Супрун.

Для цього, за її словами, потрібно створи-
ти земельний фонд. «Ця земля має бути або
державною, або вона (держава) повинна
брати її в оренду в селян. Але не за такими

цінами, як це зараз роблять окремі ділки, —
скуповують за безцінь, а продають за коло-
сальні гроші, а за ринковими цінами», —
вважає кандидат у Президенти.

Людмила Супрун упевнена, що держава
має контролювати цей процес повністю,
щоб уникнути маніпуляцій, повідомили «Го-
лосу України» у прес-службі кандидата.

Фальсифікацій не уникнути

Маніпуляції з підтасуванням результатів
волевиявлення громадян триватимуть доти,
доки когось із винних у них не засудять за
фальсифікацію (а це до 6 років в'язниці за
нинішнім законодавством). Про це кандидат у
Президенти і лідер соціалістів Олександр Мо-
роз повідомив на прес-конференції в Донецьку.

Один з можливих варіантів фальсифікації
— вручення грошей членам виборчих комі-
сій. Для проведення чесних виборів, переко-
наний О. Мороз, потрібно перевести проце-
дуру голосування та підрахунок голосів в
електронний режим.

Ющенко вимагає звільнити Луценка

Прем'єр-міністр має невідкладно звернутися з поданням до парламенту про звільнення Юрія Луценка з посади міністра внутрішніх справ — про це йдеться у листі Президента України Віктора Ющенка до прем'єра Юлії Тимошенко.

Як повідомляє прес-служба глави держави, Президент у своєму листі відзначив, що до такого звернення його спонукало значне послаблення активності боротьби із корупцією та злочинністю. «За останні роки Україна істотно погіршила свій рейтинг доброчесності: із 99-го місця у 2006 році до 146-го у 2009 році, — наголошує В. Ющенко. — Згідно із черговим звітом міжнародної правозахисної організації Transparency International щодо рівня корупції у світі «Барометр глобальної корупції-2009», Україна посіла останню сходинку серед «нових незалежних країн».

В. Ющенко звертає увагу на те, що утримується тенденція зменшення кількості викритих корупційних правопорушень (на 13,9 відсотка) та притягнутих до адміністративної відповідальності корупціонерів (на 15,4 відсотка). Водночас кількість злочинів зростає, однак їх розкриття щомісяця стає дедалі нижчим і досягло, на його погляд, критичної межі, коли залишаються нерозкритими більше 30 відсотків злочинів.

«Свої непрофесійні дії та провальні результати роботи Ю. Луценко намагається перекласти на інших осіб, — стверджує Президент. — Мушу констатувати, що сьогодні правоохоронні органи продовжують працювати неефективно. Головне завдання правоохоронної

системи, яке полягає у безумовному забезпеченні конституційних прав і свобод кожної людини і громадянина, не виконується. Неодноразове привернення уваги міністра внутрішніх справ України до активізації роботи у системі правоохоронної діяльності ігнорується. Ураховуючи викладене, пропоную невідкладно звернутися з поданням до Верховної Ради України про звільнення Ю. Луценка із займаної посади міністра внутрішніх справ України».

Водночас міністр відкидає всі звинувачення Президента. На прес-конференції після наради В. Ющенко з силовиками у середу, яку В. Луценко залишив після гострої критики на свою адресу, головний міліціонер заявив: «Президент шукає лише можливості різко критикувати, абсолютно не розбираючись у стані справ». Ю. Луценко відзначив, що готовий приймати критику до себе особисто, до стану справ у міністерстві, але він «проти обпльовування, дискредитації і деморалізації 220 тисяч офіцерів, які в дуже тяжких умовах несуть свою службу». Міністр також зауважив, що за всі роки президентства Ющенка фігурантами кримінальних справ стали 600 чиновників, які призначаються указами Президента або керівниками президентської вертикалі. «Я за цей рік 600 міліціонерів звільнив із порушенням кримінальних справ за зраду погонів, а Віктор Андрійович жодного з «своїх» не те що не звільнив, навіть не відсторонив від посад, — сказав Ю. Луценко. — Сотні розкрадачів бюджету сидять у нього за спиною, але він абсолютно не збирається боротися з ними... Не я спокійно спостерігав за розкраданням сотень мільярдів гривень, які виділив НБУ комерційним банкам і які пропали ніхто не знає де... Ще раз підкреслюю: сотні мільярдів пішли повз державні інтереси під повне прикриття Президента Ющенка».

Голосів не вистачить

Коментуючи ініціативу Президента про звільнення з посади міністра внутрішніх справ Юрія Луценка журналістам каналу СТБ, заступник Голови Верховної Ради України Микола Томенко, сказав: «Я вже неодноразово говорив, що в таких діях і, зокрема, в сьогоднішній своїй ініціативі, Віктор Ющенко ще раз підтвердив, що для нього настанови і рішення тіньового уряду Віктора Януковича є важливішими, ніж легітимного уряду Юлії Тимошенко. Адже всім відомо, що Партія регіонів вже давно прийняла рішення домагатися звільнення Юрія Луценка».

По-друге, на думку Миколи Томенка, Віктор Ющенко ще раз довів, що в його поведінці домінує поведінка кандидата в Президенти, а не Президента.

«Якщо парламент звільнятиме всіх посадовців, які відмовляються де-факто бути довіреними особами В. Ющенка або В. Януковича, то ми ліквідуємо систему державної влади в Україні під час президентської виборчої кампанії», — сказав М. Томенко.

Він також зауважив, що незважаючи на спільну позицію Віктора Януковича і Віктора Ющенка про звільнення Юрія Луценка, у парламенті поки що немає більшості голосів за ухвалення такого рішення.

Прес-служба М. Томенка.

«Можливості працювати є у того, хто хоче працювати»

ДЕПУТАТ В ОКРУЗІ

Така проста і глибока за своїм змістом сентенція пролунала з вуст народного депутата України від фракції Блоку Юлії Тимошенко, заступника голови Комітету Верховної Ради з питань бюджету Олега Ляшка під час недавнього перебування на Варвинщині, звідки він родом. На батьківщині народний обранець частий гість, а минулої суботи відвідав райцентр, села Журавку, Остапівку і Гнідинці, поспілкувавшись із земляками у трудових колективах та під час зібрань у сільських громадах.

У країні — мільйон проблем, говорив народний депутат варвинчанам, і щоб звернули увагу саме на ваші, треба докласти зусиль. Кошти на розвиток установ, сіл треба діставати, вибивати. Не вірте тим, продовжував Олег Валерійович, хто приїде до вас із обіцянками, краще запитайте у них, що вони зробили для Варвинщини.

Він же може пишатися зробленим, бо цьогоріч за сприяння Прем'єр-міністра Ю. Тимошенко близько п'яти мільйонів гривень зі стабілізаційного фонду держбюджету спрямовано на розвиток соціально значимих об'єктів Варвинського району. Це — найбільше по області. Зокрема, на ремонт приміщень Варвинської райгімназії і Журавської одинадцятирічки надійшло відповідно близько 800 і 500 тисяч гривень, на підведення газопроводу до с. Макіївка і електрифікацію мікрорайону «Аеродромний» у селищі — по 700 тисяч гривень., за бюджетний кошт виконано ремонтні роботи у дитсадку «Казка» і завершується ремонт ДНЗ «Джерельце» (у райцентрі), буде облаштовано автономне опалення у райбудинку культури та відремонтовано систему опалення у ЦРЛ тощо. Об'єктів депутатської уваги на малій батьківщині нині годі й злічити.

Зустрічаючись з людьми, народний депутат у властивій йому емоційній, відвертій манері розповідав, який спротив з боку політичних опонентів долає нинішній лідер блоку Прем'єр-міністра України Юлія Тимошенко, якими справами переймаються колеги-однопартійці, депутати різних рівнів. У поїзді поруч були депутати обласної ради Валерій Зуб і Микола Ткач, голова Варвинської організації ВО «Батьківщина» Микола Ляшенко, районні обранці.

У вирішенні проблем громад і колективів пропонував свіжі підходи, не відмовлявся підставити і своє плече. Неабияк порадував земляків, вручивши безкоштовні акти на землю, виготовлення яких за спрощеним механізмом ініційоване урядом Ю. Тимошенко. У Журавці вручено близько 60 таких документів на володіння присадибними ділянками, у Варві — 20, в Остапівці — 30, Гнідинцях — 40.

Депутатське слово у районі добре знають. Воно часто різке, викривальне, але завжди тверде: пообіцяв — значить, зробить. Залучивши спонсорську допомогу, привіз варвинцям стільки пода-

рунків, що їх за ним возила... «фура». Журавчани порадили холодильнику, 10 комплектів постільної білизни, інгалятору для амбулаторії, музичному центру, стільцям для школи. Для райгімназії О. Ляшко приготував ноутбук, для спортшколи — комплект спортивної форми і м'ячі, для ЦРЛ — два холодильники, комп'ютер, інгалятор, 100 комплектів постільної білизни. Також для сільських ФАПів і амбулаторій — велосипеди.

В Остапівку прибули музичний центр і газова плита для школи, холодильник, білизна, інгалятор — для ФАПу, в Гнідинці — фотоапарат і DVD-програвач для освітнього закладу, музичний центр — для СБК, іграшки малечі у дитсадок. Для місцевого будинку ветерана депутат привіз морозильну камеру і комплекти постільної білизни. Також виділено кошти для ФАПів на ліки, на ремонт музею Г. Ф. Вороного у Журавці, для ремонту музичної апаратури в Остапівці.

А найціннішим (в прямому й переносному значенні) даром від Юлії Тимошенко стало обладнання для артсвердловини у селищі на суму близько 170 тисяч гривень. Покращення водопостачання у Варві — це ще одна з проблем, яку допомагає вирішити БЮТ. Депутати беруться ж підсобити землякам у багатьох починаннях: від добудови басейну в райгімназії, будівництва шляху між Остапівкою і Гнідинцями, який, на жаль, не належить до відання сільрад, прискорення зведення журавського мосту тощо до ініціювання змін у системі оподаткування і бюджетоутворення. Аби громади на місцях, де використовуються земля і надра, виробляється продукція, не виступали у ролі прохачів перед Києвом.

Микола СОЛОМАХА.

Чернігівська область.

На знімку: народний депутат України Олег Ляшко у Варві.

Фото автора.

ПІДСУМКИ ТИЖНЯ

Що ближче до фінішу, то більше потрясінь

Безумовно, найгучніша подія тижня — лист Президента до прем'єра. У ньому Віктор Ющенко пропонує зробити подання Верховній Раді про звільнення Юрія Луценка з посади міністра внутрішніх справ. (Докладніше про лист і реакцію політиків на нього читайте в сьогоднішньому номері).

Що ж спонукало главу держави на такий крок? На нараді, на якій обговорювалися питання боротьби з корупцією, Президент розкритикував МВС за прорахунки у боротьбі з цим явищем, оскільки Україна за два роки перемістилася у рейтингу корумпованих країн з 99-го на 146-те місце. Міністр не знайшов нічого кращого, як образитися і залишити нараду. Та ще й наговорити всіляких образливих слів на адресу Віктора Ющенка на прес-конференції.

Власне, дивуватися нічому. Варто пригадати поведінку Юрія Луценка в аеропорту німецького міста Франкфурта-на-Майні. Уже тоді він мав би сам піти з посади міністра, щоб не ганьбити країну. Однак...

Під час поїздки прем'єра до Берліна на зібрання Європейської народної партії європолітики закликали українських демократів об'єднатися довкола найсильнішого кандидата у другому турі президентських перегонів. Частина наших ЗМІ трактувала це як заклик об'єднатися довкола кандидатури Тимошенка.

Неприємна новина учора надійшла із-за океану. Як відомо, уряд звернувся з листом до Міжнародного валютного фонду з проханням надати четвертий транш кредиту в 3,5 мільярда доларів. Але, як повідомляють американські колеги, МВФ відмовив Україні. Оскільки, мовляв, там розчаровані поведінкою вітчизняних владців. Зокрема, тим, що вони не вміють дотримувати слова, не прийняли жодного обіцяного рішення, зокрема, щодо проведення необхідних реформ.

Цього тижня кандидати у Президенти заговорили і про високу ймовірність фальсифікацій на виборах. Голова Верховної Ради Володимир Литвин не виключив навіть перерахунку голосів після першого туру президентських виборів. Він вважає, що треба зробити все, щоб волевиявлення співвітчизників не було спотворене окремими членами виборчих комісій. На його думку, у комісіях мають працювати люди, які знають і поважають законодавство.

Схоже, що ближче до виборів, то більше скандалів потрясатиме суспільство. Водночас, складається враження, більшість громадян махнули на це рукою.

Володимир КОРОЛЮК.

ОФІЦІЙНО

У зв'язку з виключенням із списків, вважати недійсними посвідчення помічників-консультантів:

народного депутата України Герман Г. М.:

Рушича Володимира Валентиновича (номер посвідчення 47/07);

народного депутата України Чорноволенка О. В.:

Воробея Олександра Павловича (номер посвідчення 401/20);

народного депутата України Шевчука О. Б.:

Бєсєва Вадима Євгеновича (номер посвідчення 270/22).

Управління кадрів.

Схоже, що ближче до виборів, то більше скандалів потрясатиме суспільство

У НОМЕР

ЗВЕРНЕННЯ

депутатів
Дубенської міської ради
Рівненської області

до
Президента України,
Голови Верховної
Ради України,
Прем'єр-міністра
України

Шановний Вікторе Андрійовичу, Володимире Михайловичу, Юліє Володимирівно!

Ми, депутати Дубенської міської ради, стурбовані ситуацією, яка склалася на БАТ «Дубенський м'ясокомбінат» м. Дубно Рівненської області. В місті склалася напружена ситуація із сплатою зазначеним підприємством податків як до місцевого, так і до державного бюджетів.

26.03.2001 року арбітражним судом Рівненської області відкрито справу №4-45 про банкрутство БАТ «Дубенський м'ясокомбінат» за позовом ЗАТ «Інтеграція» м. Київ.

17.04.2001 року порушено провадження у справі №14-286 між ЗАТ «Інтеграція» м. Київ і ТЗОВ «Барк» м. Рівне про визнання недійсними авально векселів та договорів міни векселів. 25.12.2002 року призупинено справу №14-286 у зв'язку із відкриттям кримінальної справи №215 проти посадових осіб БАТ «Дубенський м'ясокомбінат» а саме: голови правління, голови спостережної ради та головного бухгалтера. Через це було призупинено розгляд справи №14-286.

15.05.2007 року постановою Рівненського міського суду кримінальну справу закрито через закінчення термінів давності, і посадових осіб БАТ «Дубенський м'ясокомбінат» випущено з-під варти.

Справа №14-286 на сьогодні знаходиться на розгляді у Львівському апеляційному суді. Після завершення розгляду справи №14-286 буде визначено власника БАТ «Дубенський м'ясокомбінат» і продовжено розгляд справи №4-45 про банкрутство цього підприємства.

За БАТ «Дубенський м'ясокомбінат» рахується податкова заборгованість в сумі 807280,37 грн., в т. ч.:

- земельний податок — 602086,24 грн.;
- комунальний податок — 1 1567,90 грн.;
- податок з доходів фізичних осіб — 27415,00 грн.;
- ПДВ — 155165,04 грн.;
- податок з власників наземних транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів — 10991,60 грн.;
- збір за геологорозвідувальні роботи, виконані за рахунок державного бюджету 54,59 грн.

Крім того, згідно з поданим розрахунком по земельному податку на 2009 рік за №566 від 28.01.2009 року, по БАТ «Дубенський м'ясокомбінат» помісячне нарахування становить 8739,33 грн., яке набуває статусу податкового боргу, мають місце також борги по заробітній платі в сумі 348,1 тис. грн. та борги до пенсійного та інших фондів.

Звертаємося до Вас, вельмишановний Вікторе Андрійовичу, як до Президента демократичної країни, як до гаранта Конституції, як до законодавчої та виконавчої влад вплинути на усунення тяганини у вирішенні питання з БАТ «Дубенський м'ясокомбінат» та стягнення відповідних заборгованостей до місцевого та державного бюджетів.

За дорученням депутатів міської ради

Секретар ради П. ОЛІЙНИК.

Затверджено рішенням міської ради від 23 жовтня 2009 року № 2245.

Міський голова Ялти Сергій БРАЙКО: «Не буває проблем малих і великих, Є — важливі й дуже важливі»

Як живе сьогодні перлина Криму, «літня столиця України» — Ялта? Які проблеми спричиняють найгостріший головний біль у міського голови? Про це — наша розмова з міським головою Ялти Сергієм БРАЙКОМ.

— Сергію Борисовичу, як сьогодні справи з виконанням бюджету міста в умовах фінансово-економічної кризи? Чи підраховано втрати у зв'язку з кризою?

— Цей рік у бюджеті найскладніший за останні років десятих курортний сезон — не провальний, хоча й не був таким вдалим, як у 2008-му. Але за тієї ситуації, що існує сьогодні в країні та у світі з туризмом загалом, можна вважати, що він минув більш-менш. Так, ми втратили 13—14 відсотків, але це не катастрофічна цифра, яка могла б серйозно вплинути на нашу економіку. Проте ситуація небезпечна: закінчився курортний сезон, попереду зима, а ми до останнього часу жили за рахунок позичок держказначейства. Це не лякало б у травні, але нині грудень, а отже, ми не матимемо запасу на депозитних рахунках, щоб виплачувати зарплату бюджетникам, забезпечувати фінансування захищених статей.

Починається опалювальний сезон, а всі теплопостачальні організації — у боргах перед постачальниками. Ми намагаємося вирівняти становище, але треба чітко розуміти, що зимові місяці будуть дуже важкими з погляду фінансування всіх наших програм, що ми втискуємося до межі, і головне для нас на найближчий час — виплатити зарплату бюджетникам та вчасно розраховуватися за енергоресурси.

Чому все це відбувається? Сьогодні ми одержуємо в основному прибутковий податок, податок на землю і доходи від оренди землі. По землі надходження виконуємо і перевикуємо, а прибутковий податок падає, як і прогнозували фахівці.

Якщо говорити про інтереси людей, то проблем малих і великих не буває. Вони можуть бути тільки важливими й дуже важливими. Із цього й потрібно виходити представникам будь-якого рівня влади при пошуку відповідей на будь-яке запитання.

Річ у тім, що позначився, образно кажучи, фінансово ненасичений сезон: ціни підвищуються, а зарплата не росте, торгівля, громадське харчування та інші сфери нашої економіки, на жаль, знову повертаються «у тінь».

— Які соціально-економічні програми реалізуються в місті цього року?

— Передусім — це програма з рекультивції Гаспринського полігона твердих побутових відходів. Більш як рік тому полігон був закритий на численні вимоги мешканців селища та екологів. Ми змушені вивозити сміття з Південного берега Криму на відстань 120—160 кілометрів, дотуючи при цьому тарифи для населення за вивезення сміття.

З коштів міського бюджету виділили гроші на розробку й експертизу проекту рекультивції смітника в Гаспрі, вони завершені. Вийшло розпорядження Кабміну про виділення 25 млн. грн. з держбюджету України, необхідних на проведення самої рекультивції. Сподіваємося, що до кінця року встигнемо провести тендерну процедуру й освоїти ці кошти. На продовження програми «Тепло» з будівництва міні-котельень виділено також із держбюджету 31 млн. грн. З коштів нашого Фонду розвитку ми маємо намір розпочати капітальний ремонт прийомного відділення Лівадійської лікарні. Готовий проект і проведений тендер з капітального ремонту ялтинського пологового будинку. Тож, незважаючи на тяжкі умови, ми продовжуємо розпочаті раніше соціальні програми.

— Яку із проблем пересічного ялтинця та гостя курорту ви виділили б особливо? Що вживається для її розв'язання?

— Насамперед, ми — містокурорт, тому для нас особливо важливий зовнішній вигляд міста, його чистота, екологічна безпека. Це сьогодні — основні критерії курорту європейського рівня, і якщо не хочемо втрачати відпочивальників, то повинні цьому рівню відповідати. А пересічний ялтинцеві повністю залежить від того, наскільки успішно пройде курортний сезон. При цьому неважливо — працює він у санаторно-курортному комплексі, сфері обслуговування або в бюджетній організації: адже в місті немає промислового виробництва, є тільки курортний напрям. Ось чому міська влада чималі кошти, отримані від інвесторів на розвиток інфраструктури Ялти, спрямувала на реконструкцію центру міста — набережної та Пушкінського бульвару, на освітлення вулиць, на підтримання чистоти. А взагалі, якщо говорити про інтереси людей, то проблем малих і великих не буває. Вони можуть бути тільки важливими.

Із цього й потрібно виходити представникам будь-якого рівня влади при пошуку відповідей на будь-яке запитання.

— Бюджет Ялти в кризу зазнав істотних змін. Чи збережеться соціальне спрямування бюджету?

— Тільки таке спрямування й можливе за нинішнього стану бюджету. Для нас головне — забезпечити соціально-захищені статті, а це — 92% бюджету міста. На тлі цього йде формування бюджету на 2010 рік з досить значними для нас втратами. Сьогодні всі бюджети, і селищні в тому числі, переходять на роботу з Міністерством фінансів України. Ми повинні буде-

мо, за новим законодавством, взяти на свій бюджет заклади освіти, які до цього фінансувалися селищами. Але ж Сімеїз, Форос, Лівадія, Масандра можуть самі фінансувати свої школи, і робити це не на нашому рівні, а краще, бо в них чудові бюджети. Зміни в бюджетному законодавстві призводять до того, що сьогодні земля (податки, оренда. — Авт.) і весь прибутковий податок залишаються в розпорядженні селищних рад. Так, це може бути розумно в цілому по країні, але в нас складається така унікальна ситуація, що з накладенням цих змін на нас, і так слабкий, бюджет ми одержимо ще 50 мільйонів гривень у мінусі, при тому, що й без цього ми вже втратили 20 відсотків бюджетних надходжень. Запропонована нова формула формування бюджету на місцях може бути придатна для звичайних регіонів, але в таких, як Південнобережжя, будуть потрібні нестандартні рішення та досягнення взаєморозуміння між Ялтою, з одного боку, Алупкою і селищами — з другого.

— Наскільки Ялта інвестиційно приваблива? Чи йде реально сьогодні капітал у місто?

— Ялта була й залишається одним з найпривабливіших регіонів для інвесторів. Про це свідчить хоча б той факт, що в Ялті як і раніше залишаються високими ціни на елітне житло, попри триваючу кризу. Сьогодні, як і по всій країні, інвестиційні процеси в Ялті зупинилися, будується буквально кілька об'єктів, та й то нешвидкими темпами. Проте, починається невелике пожвавлення серед інвесторів, скоріше, це можна назвати «розвідкою». Гадаю, реально інвестиційні процеси відновляться тільки після завершення виборів.

— На Південному березі Криму часто виникають земельні конфлікти. Ваша думка з приводу конфлікту навколо Мисхорського парку?

— У цьому випадку варто говорити про всі три паркипам'ятки садово-паркового мистецтва державного значення — Лівадійський, Мисхорський, Масандрівський. Останні конфлікти були пов'язані не так із землею, як з розбираннями між підприємцями, які торгують на території Лівадійського та Мисхорського парків, і керівництвом держпідприємства «Адміністрація парків». Що стосується земельних питань — вихід тільки один: якнайшвидше затвердити й винести в натуру межі всіх трьох парків. Цього досі не зроблено, і доки триває така ситуація — конфлікти навколо парків неминучі.

— Ваші опоненти заявляють, що Ялта досягла межі збільшенні податків, вона не має більше податкової бази. Тому ви ініціюєте злиття селищ Південного берега від Гурзуфа до Фороса у Велику Ялту. Прокоментуйте ці заяви.

— Немає такого поняття як Велика Ялта або Маленька Ялта. У документах Верховної Ради України є просто місто Ялта, до якого входять усі селища Південного берега Криму і місто Алупка. Тому говорити про ініціативу злиття — це некомпетентний підхід. Тим більше, ніхто не збирається порушувати законодавчо певні права селищ. Ідеться про «перекіс» в адміністративно-територіальному поділі Південного берега, що ставить саму Ялту в дуже важке становище. Я вже говорив про те, як вплине на бюджет міста новий закон про бюджет. Сьогодні «перекіс» у тому, що переважна більшість рекреаційних комплексів розташована на території селищ, і в селищні бюджети надходить чимала плата за оренду землі, а от утримання соціальної сфери, у тому числі розташованої на території селищ, лягає винятково на ялтинський бюджет. Проте, з огляду на обов'язковість і відповідальність селищних рад за свою соціальну сферу, думаю, ми знайдемо з ними форми міжбюджетних відносин. І місто одержуватиме якусь фінансову допомогу на утримання тих, що переходять під наш бюджет, селищних шкіл, лікарень, усього, що забезпечує життєдіяльність населення.

Та багато хто й нині фінансує соціальну сферу. У тому ж Гурзуфі, наприклад, чудово відремонтували лікарню, музичну й загальноосвітню школи, Алупкинська міськрада виділила два мільйони гривень для Алупкинської лікарні, хоча вона, обслу-

Запропонована нова формула формування бюджету на місцях може бути придатна для звичайних регіонів, але в таких, як Південнобережжя, будуть потрібні нестандартні рішення та досягнення взаєморозуміння між Ялтою, з одного боку, Алупкою і селищами — з другого.

говуючи жителів цього міста, теж перебуває на бюджеті Ялти.

Однак, це тимчасові домовленості. І далеко не всі проблеми вирішуються так легко. Останній приклад — транспортне забезпечення. Згідно з новим законодавством, Ялта має право проводити конкурс із пасажироперевезень тільки всередині міста. А це — лише 12 маршрутів із 53. Інші маршрути, що з'єднують місто та селища, уже належать до приміських, і проводить конкурс по них має Рада міністрів АРК. В умовах Ялти це породжує величезні незручності для населення. Припустимо, Лівадійська лікарня, що обслуговує жителів від Гурзуфа до Фороса. Якщо проводити конкурс за новими правилами, житель Ялти змушений буде спочатку поїхати на автовокзал, а потім пересісти на маршрутку, що доведе його до лікарні. Хоча йому, можливо, дістатися зі своєї вулиці до лікарні прямо зовсім близько. Крім гаяння часу, це ще й втрата грошей — подвійна оплата. Все це — недоліки нашого адміністративно-територіального устрою, і саме їх хотілося б виправити. Але вирішити це може тільки Верховна Рада України.

— Багато з людей переконані, що міський голова більше політик, аніж господарник. Яка ваша думка?

— Я не вважаю і ніколи не вважав себе політиком. Упевнений, зі мною погодяться всі міські голови, хто піклується про добробут жителів. Адже нас обирали люди з одного метою — щоб ми вирішували питання, пов'язані з життєзабезпеченням міста. А це — завдання господарника, але не політика.

Інтерв'ю провів Георгій ВЕРВЕС. Крим.

ІНФОРМАЦІЯ

про участь Постійної делегації Верховної Ради України у 34-му пленарному засіданні Генеральної асамблеї ПАЧЕС

23—25 листопада 2009 року в м. Москві (Російська Федерація) відбулося тридцять четверте пленарне засідання Генеральної асамблеї ПАЧЕС, у якому взяла участь Постійна делегація Верховної Ради України у такому складі:

ЯНКОВСЬКИЙ Микола Андрійович — член Комітету Верховної Ради України з питань промислової і регуляторної політики та підприємництва, керівник Постійної делегації Верховної Ради України у ПАЧЕС

ЗОЗУЛЯ Руслан Петрович — член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету, член Постійної делегації Верховної Ради України у ПАЧЕС

ПОДГОРНИЙ Сергій Петрович — голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва та місцевого самоврядування, член Постійної делегації Верховної Ради України у ПАЧЕС

СКУБЕНКО Володимир Петрович — голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи, член Постійної делегації Верховної Ради України у ПАЧЕС

БОРОДІН Всеволод Володимирович — член Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та забезпечення діяльності Верховної Ради України, заступник члена Постійної делегації Верховної Ради України у ПАЧЕС

У роботі Генеральної асамблеї взяли участь парламентські делегації 10 країн-членів ПАЧЕС, представники головування та Постійного міжнародного секретаріату ОЧЕС, Ділової ради ЧЕС, Мережі Чорноморських університетів, Чорноморського банку торгівлі і розвитку, делегації спостерігачів — Національних Зборів Республіки Білорусь, Сенату Французької Республіки, Національної Асамблеї Французької Республіки, Кнесету Держави Ізраїль, Національної Ради Словачької Республіки, Асамблеї Західноєвропейського союзу, Парламентського виміру ЦЄІ, Європейського парламенту, Міжпарламентської асамблеї СНД, Міжпарламентської асамблеї Євразійської економічної співдружності, Парламентської асамблеї Ради Європи, Парламентської асамблеї ОБСЄ, Парламентських Зборів Союзу Білорусі і Росії, у ролі гостей — Балтійської парламентської конференції, Міжпарламентської асамблеї Православ'я, Парламентського союзу держав-членів Організації Ісламської конференції, а також Фонду «Мармара».

23 листопада відбулося 41-ше засідання Бюро Асамблеї, в якому взяли участь Президент ПАЧЕС Б. Гризлов (Росія) та віце-президенти ПАЧЕС М. Роджин (Румунія), С. Шишкар'єв (Росія), М. Чічек (Туреччина), М. Янковський (Україна).

Члени Бюро затвердили Протокол 40-го засідання Бюро, яке відбулося 11 червня 2009 року в м. Бухаресті (Румунія), розглянули процедурні питання тридцять четвертої пленарної сесії Асамблеї, інформацію про участь представників ПАЧЕС у міжнародних заходах у період з грудня 2009 р. до червня 2010 р., звіт віце-президента Асамблеї з фінансових питань щодо виконання бюджету ПАЧЕС, звіт про діяльність Парламентської асамблеї, а також питання щодо виборів віце-президента Асамблеї з фінансових питань.

На розгляд Бюро було подано кандидатуру В. Геранідіса (Греція).

Відповідно до календаря ПАЧЕС проведення наступного засідання Бюро заплановано на 8 червня 2010 року в м. Белграді (Сербія).

Цього ж дня відбулося засідання Постійного комітету ПАЧЕС, в якому взяли участь керівники парламентських делегацій країн-членів Організації, члени Бюро Асамблеї і голови трьох її комітетів.

Відповідно до порядку денного учасники затвердили Протокол 33-го засідання Постійного комітету, яке відбулося 11 червня 2009 року в м. Бухаресті (Румунія), розглянули інформацію щодо нових мандатів, відповідно до якої передбачалося затвердити склад албанської, болгарської, грецької і молдавської делегацій, а також внести зміни до складу вірменської і турецької делегацій.

У контексті обговорення питання про внесення змін до Регламенту Асамблеї стосовно обмеження строків перебування на керівних посадах Міжнародного секретаріату Постійним комітетом було прийнято рішення про необхідність доопрацювання згаданого питання в рамках додаткового засідання Робочої групи з питань Регламенту.

Наступне засідання Постійного комітету вирішено провести 8 червня 2010 року в м. Белграді (Сербія).

23—24 листопада 2009 року відбулися пленарні за-

сідання Генеральної асамблеї ПАЧЕС під головуванням Президента Асамблеї, Голови Державної Думи Федеральних Зборів Російської Федерації Б. Гризлова за участю членів Бюро Асамблеї, Постійного комітету, національних делегацій країн-членів ПАЧЕС, спостерігачів, гостей і представників дипломатичного корпусу.

На церемонії відкриття 34-го Пленарного засідання Асамблеї виступив Президент Асамблеї Б. Гризлов, який у своєму вітальному слові щиро привітав зацікавленість Європейського Союзу у співпраці з Організацією Чорноморського економічного співробітництва. Він відзначив, що ПАЧЕС, а особливо ті країни-члени, які водночас є членами ЄС, повинні проводити роботу з метою значної активізації діалогу з Європейським Союзом. У цьому контексті істотне значення має подальше поглиблення відносин ПАЧЕС з Європейським парламентом як на інституційному, так і на найвищому рівнях.

У рамках урочистої частини заходу було зачитано вступні промови Президента Російської Федерації Д. Медведева та міністра закордонних справ Республіки Болгарія Р. Желевої (як представника країни, що головує в ОЧЕС).

Відповідно до порядку денного заходу було ухвалено Протокол 33-го пленарного засідання Генеральної асамблеї ПАЧЕС, яке відбулося 11—13 червня 2009 року в м. Бухаресті (Румунія).

У подальшому Асамблеєю було затверджено новий склад албанської, болгарської, грецької і молдавської делегацій, а також внесено деякі зміни до складу вірменської і турецької делегацій.

У рамках загальної дискусії, участь у якій взяло близько 15 осіб, обговорювалася тема «Розвиток міжнародних транспортних коридорів і забезпечення енергетичної безпеки країн-членів ЧЕС і Європи».

Україна у згаданій дискусії була представлена керівником Постійної делегації Верховної Ради України у ПАЧЕС М. А. Янковським. У своєму виступі він у загальних рисах окреслив місце України в системі транспортно-комунікаційних коридорів світової спільноти. За словами керівника делегації, Україна ініціювала створення альтернативного шляху транспортування вантажів водою — сухопутного транспортного коридору для контейнерних перевезень «Новий шовковий шлях», де залізничними дорогами Китаю, Казахстану, Росії та України вантажі доправляються до Польщі з подальшими їхнім розподілом у Німеччину, Словаччину, Чехію, Угорщину та інші країни Європейського Союзу. У 2008 році було здійснено експериментальний пропуск контейнерного потяга за маршрутом Шеньжень (Китай) — Пардубіце (Чехія). Відповідна робота проводиться в рамках програми розвитку міжнародного транспортного коридору «Європа—Кавказ—Азія». Зокрема, йшлося про розвиток і розширення морських паромних перевезень Іллічівськ—Варна, Іллічівськ—Дериндже, Одеса—Стамбул, Керч—Поті—Батумі.

У контексті питання забезпечення енергетичної безпеки країн-членів ОЧЕС М. А. Янковський наголосив, що Україна, як важливий суб'єкт стабільності в регіоні, прагнучим закріпити свій статус надійної транзитної країни і власну енергетичну безпеку розглядає в контексті посилення співробітництва як з ЄС, так і з Росією. Наприкінці свого виступу керівник української делегації запевнив присутніх у тому, що наша держава й надалі братиме участь у вдосконаленні системи загальноєвропейської енергетичної безпеки, затвердженні правових засад і загальних правил поведінки для всіх учасників енергетичного ринку, які виключатимуть «енергетичні війни», що значною мірою шкодять економічним процесам у країнах Причорномор'я.

Згідно з Правилами процедури Асамблеї було проведено чергові вибори віце-президента ПАЧЕС з фінансових питань, за результатами яких відповідну посаду на наступний дворічний термін обійняв представник Грецької Республіки В. Геранідіс.

У подальшому на розгляд Асамблеї було винесено доповіді й рекомендації трьох загальних комітетів.

У рамках Комітету з економічних, торговельних, технологічних і екологічних питань було обговорено питання «Використання водних ресурсів у Чорноморському регіоні».

Під час дискусії було відзначено, що охорона і використання водних ресурсів мають першочергове значення, у той час як сучасні екологічні виклики закликають усі країни посилити співпрацю, спрямовану на сталий розвиток і реалізацію принципів Декларації Ріо з питань довкілля та розвитку, а також Декларації розвитку тисячоліття. Парламентська асамблея ЧЕС визнає той факт, що Чорноморський регіон потерпає від низки екологічних проблем, включаючи такі негативні тенденції як забруднення довкілля, знищення біологічного різноманіття, нерациональне землекористування та зміна клімату. В доповіді, зокрема, відзначалося, що зміна клімату має

руйнівний вплив на водні ресурси, природні гідрологічні процеси і екосистеми.

У розділі Комітету з правових і політичних питань обговорювалося питання «Рациональне використання природних ресурсів у Чорноморському регіоні: зміцнення законодавчої бази». Доповідачем зі згаданого питання було призначено члена Постійної делегації Верховної Ради України у ПАЧЕС, заступника голови Комітету Асамблеї з правових і політичних питань С. П. Подгорного, який у загальних рисах розглянув проблему використання природних ресурсів і здійснив огляд відповідних національних і міжнародних законодавчих норм з метою вироблення загального підходу до розв'язання згаданої проблеми. В рамках своєї доповіді він підкреслив, що в умовах обмеженості природних ресурсів їх рациональне використання є суттєвою передумовою забезпечення сталого соціально-економічного розвитку. Парламентарії країн-членів ЧЕС виступили за використання інноваційних підходів у царині рационального використання природних ресурсів, збереження екологічно здорових ландшафтів і довгострокового економічного процвітання з урахуванням спільних завдань, а також конкретних національних і регіональних пріоритетів розвитку. У доповіді зазначалося, що природні ресурси повинні охоронятися, примножуватися та використовуватися з урахуванням регіональних, національних і місцевих можливостей. С. П. Подгорний під час свого виступу також окреслив коло питань, які виникають у сфері використання природних ресурсів у світлі їх нового глобального бачення, а також приділив належну увагу значенню національної, регіональної і міжнародної співпраці у сфері рационального природокористування.

Розглядаючи питання Культурного комітету ПАЧЕС — «Формування екологічної свідомості і норм поведінки в країнах-членах ЧЕС» — учасники зібрання усвідомили той факт, що захист довкілля є невід'ємною частиною людського добробуту, а також необхідною умовою для досягнення мети сталого розвитку, визначеної в Декларації Ріо. Асамблея вважає, що ключем до формування екологічної свідомості і норм поведінки в країнах-членах ЧЕС є якісна освіта та інформація, а також більш широке залучення до участі громадськості. Парламентарії із задоволенням відзначили, що екологічна свідомість у регіоні ЧЕС за останні роки зрушилася в позитивному напрямі, й підкреслили роль регіональних, міжнародних урядових і неурядових організацій у впровадженні чисельних програм та проектів у цій галузі.

Доповіді й рекомендації зі згаданих питань отримали позитивні відгуки і були схвалені в цілому.

У подальшому Асамблеєю було розглянуто проект бюджету ПАЧЕС на 2010 фінансовий рік та Аудиторський звіт за 2009 рік.

Зі звітом виступив член Бюджетно-аудиторської комісії ПАЧЕС В. П. Скубенко (Україна), який поінформував присутніх про діяльність згаданого органу в 2009 році та завдання, що постали перед членами Комісії. За його словами, було проведено перевірку виконання бюджету за 2008 фінансовий рік, фінансової звітності й дотримання чинних нормативів, визначених у Фінансових правилах. Бюджетно-аудиторська комісія ПАЧЕС під час своєї роботи у Стамбулі за участю віце-президента Асамблеї з фінансових питань та сприяння співробітників Міжнародного секретаріату підготувала проект бюджету ПАЧЕС на 2010 рік з урахуванням виконання бюджету в 2008 році, затвердженого бюджету 2009 року і календаря запланованих та ймовірних заходів. На завершення виступу В. П. Скубенко коротко зупинився на питанні дохідної частини бюджету і відзначив позитивні зрушення в питанні надходження внесків від країн-членів. У 2009 році всі без винятку країни перерахували кошти на рахунок ПАЧЕС.

Тридцять п'яте пленарне засідання Генеральної асамблеї ПАЧЕС було погоджено провести в м. Белграді (Республіка Сербія) 8—10 червня 2010 року, а також затверджено основні питання порядку денного на основі доповідей, які готуватимуться на засіданнях комітетів навесні наступного року, а саме:

- продовольча безпека в країнах-членах ЧЕС;
- правові основи регулювання цивільної авіації в країнах-членах ЧЕС;
- захист жінок від насилля в країнах-членах ЧЕС.

Під час церемонії закриття тридцять четвертого пленарного засідання Асамблеї віце-президент ПАЧЕС, керівник Російської делегації у ПАЧЕС С. Шишкар'єв урочисто передав головування в Організації на наступний піврічний термін представнику Сербської делегації в Асамблеї Й. Табакович.

Після завершення 34-го пленарного засідання ГА ПАЧЕС за безпосереднього сприяння АТ «Газпром» для парламентаріїв Асамблеї було організовано подорож до Нового Уренгоя з метою ознайомлення з газовими родовищами Російської Федерації.

Інформацію підготовлено секретаріатом Постійної делегації Верховної Ради України у ПАЧЕС.

САМОВРЯДУВАННЯ

Казахстанський шлях творчого лідерства

16 грудня 1991 почала відлік хронологія нової держави — Республіки Казахстан. У цей день країна оголосила про незалежність.

Варто пам'ятати, що ще 18 років тому Казахстан був практично невідомий світу. Міжнародна репутація країни зусиллями деяких зарубіжних ЗМІ та політиків була далека від ідеальної. Деякі авторитетні політики та експерти ставили під сумнів незалежне майбутнє молодій державі, що мала величезну територію, слабку економіку й нечисленне населення. У Казахстану, котрий отримав у спадщину від СРСР величезний ядерний потенціал, юридично не оформлені кордони з Китаєм і Росією, не було досвіду ведення міжнародних справ. У цих непростих умовах знадобилися рішучі, відповідальні заходи, спрямовані на формування договірно-правової основи взаємовідносин Казахстану зі світовим співтовариством і насамперед із державами, що представляють для нашої країни життєво важливий інтерес.

Тому нам належало не лише облаштувати економіку, а й забезпечити міжнародне визнання, безпеку й територіальну цілісність. У той період переговори Президента Казахстану Нурсултана Назарбаєва із главами провідних держав світу, керівниками транснаціональних компаній і міжнародних організацій сприяли успішній адаптації Казахстану до нових історичних і геополітичних умов.

Насамперед необхідно було створити сприятливі зовнішні умови для проведення внутрішніх реформ. Цього досягли завдяки раціональній зовнішній політиці, що поєднала в собі принциповість, послідовність, прагнення до досягнення компромісів і стратегічну далькомлітність. Час показав, що молода держава змогла дати гідну відповідь новим викликам.

Сьогодні наша країна відіграє дедалі помітнішу роль на міжнародній арені як політично стабільна та економічно успішна держава, що проводить конструктивну, збалансовану, неконфронтаційну зовнішню політику. Казахстану стратегічно вигідно здійснювати багатобічну і збалансовану зовнішню політику, спрямовану на розвиток союзницьких відносин з Росією, добросусідства і стабільного співробітництва з Китаєм, стратегічного партнерства з США, інтеграції та співробітництва з центральноазійськими країнами, взаємовигідних зв'язків з ісламським світом та з іншими зацікавленими державами.

Континентальний міст між Європою та Азією

Посилення ролі Казахстану простежується в діяльності інтеграційних об'єднань: ЄврАзЭС, ШОС, ОДКБ, СНД. Пріоритетним напрямом міжнародної стратегії країни є подальший розвиток ефективної транспортної інфраструктури. Це законно: Казахстан, розташований у центрі Євразії, повинен позиціонувати себе як континентальний міст між Сходом і Заходом, Північчю і Півднем. Тому розвиток транспортних коридорів має стратегічне значення для Казахстану, в якого немає виходу до моря, але який займає вигідне географічне положення. В 2009 році почалася реалізація масштабного проекту — будівництва автодороги Західний Казахстан—Західний Китай, довжиною близько 9 тисяч кілометрів, при цьому 1/3 шляху проходить через територію Казахстану.

Принцип багатовекторності в

Надзвичайний і Повноважний Посол Республіки Казахстан в Україні Амангельді ЖУМБАЄВ.

зовнішньополітичній стратегії Казахстану виявляється в його експортній енергетичній політиці. Казахстан заявив, що виступає за диверсифікацію енергетичних трубопроводів, щоб мати можливість здійснювати поставки нафти і газу на міжнародні ринки без будь-яких обмежень політичного та економічного характеру.

Ще в грудні 1991 року, після проведення перших всенародних виборів глави держави, Нурсултан Назарбаєв, визначаючи контури зовнішньої політики республіки, зазначив: «Країна, що має середнє положення на континенті, повинна стати мостом між Європою та Азією». Тому Казахстану життєво важливий подальший розвиток торговельно-економічного, інвестиційного і науково-технічного співробітництва з Європейським Союзом, а також розвиток військових контактів з НАТО в рамках програми «Партнерство заради миру» та Індивідуального плану партнерських стосунків.

У грудні 2007 року в Мадриді Казахстан одержав право головування в ОБСЄ. Багато в чому це рішення — визнання досягнень країни в побудові демократичного суспільства й ринкової економіки. Республіка Казахстан стала першою державою центральноазійського регіону, пострадянського простору, тюркомовного та ісламського світу, котра отримала право очолити ОБСЄ.

У 2010 році, коли Казахстан офіційно очолить ОБСЄ, Гельсінському акту виповниться 35 років. Наша країна розглядає майбутнє головування як можливість додати «нового подиху» взаємодії країн—учасниць організації з широкого кола питань забезпечення безпеки, економічного співробітництва, розвитку гуманітарних зв'язків і зміцнення демократичних цінностей. Незважаючи на розбіжності, потенціал ОБСЄ продовжує залишатися непорушним. Ми виступаємо за поступову трансформацію діяльності ОБСЄ відповідно

до інтересів її учасників, з урахуванням їхніх думок і позицій.

У списку пріоритетів казахстанського головування — зміцнення міжнародної і міжконфесійної толерантності, регіональної безпеки, режиму нерозповсюдження ядерної зброї, боротьба проти тероризму, наркотрафіка, торгівлі зброєю та людьми, відновлення Афганістану, який має статус партнера ОБСЄ.

Нурсултан Назарбаєв висунув ініціативу про проведення в Астані саміту голів держав ОБСЄ, котрий не проходив з часів Стамбульського саміту 1999 року. Необхідність зустрічі на вищому рівні давно назріла, і ця ідея знаходить підтримку в багатьох наших партнерів по організації.

Прагнучи в Європу, Казахстан, зрозуміло, не відмовляється

забезпечення безпеки на теренах від Ванкувера до Владивостока. Тут серйозну роль відіграють зовнішньополітичні «опори», вибудовані з ініціативи та за особистої участі Казахстану. Це нарада із взаємодії й мір довіри в Азії, з'їзди лідерів світових і традиційних релігій, діалог між мусульманським світом і Заходом. Велике значення має рішення про головування Казахстану в організації Ісламська Конференція в 2011 році.

На особливому рахунку — лідируюча роль Казахстану у сфері нерозповсюдження ядерної зброї і відповідних технологій. Президент Казахстану запропонував оголосити 29 серпня — день закриття Семипалатинського полігона — Всесвітнім днем заборони випробувань ядерної зброї. Ця пропозиція позитивно сприймається світовим співтовариством.

Київ і Астана близькі за духом і менталітетом

Говорячи про шлях в Європу, не можна залишити без уваги Україну — потужну державу з величезним економічним потенціалом, геополітичним впливом і духовно-історичною спадщиною. Казахстан і Україна — країни близькі за духом і менталітетом, у нас багато спільного: історія, взаємодія народів і культур, теплі людські стосунки.

У 2008 році зовнішньоторговельний обіг між нашими країнами досяг майже 5 мільярдів доларів і Казахстан посів 5—6 місце серед основних торговельних партнерів України. За 9 місяців поточного року товарообіг становив близько 3 мільярдів доларів, скоротившись під впливом кризи. До того ж обсяг експорту казахстанської продукції в Україну становив 1,9 мільярда доларів, імпорту товарів з України в Казахстан — 1,1 мільярда доларів. Однак, незважаючи ні на що, Казахстан продовжує утримувати 3—4 позиції серед основних торговельних партнерів України.

На міжвідомчому рівні вирішуються питання, пов'язані з транспортними перевезеннями, розвитком новітніх технологій, реалізацією міжнародних енергетичних проектів, будівництвом різних об'єктів електроенергетики. Найважливішими блоками питань двостороннього співробітництва є паливно-енергетичний і транспортно-транзитна сфера. Одна з важливих галузей, що викликають у нас інтерес, — машинобудування. Україна зберегла промислову базу ще з часів СРСР, і Казахстан зацікавлений у постав-

ках сільгосптехніки, техніки для електростанцій, імпорту вагонів. Розглядаються можливості зі створення заводів для складання й обслуговування цієї техніки на території Казахстану.

Будучи великим імпортером вуглеводневої сировини й маючи значний потенціал виробництва нафтогазового устаткування, Україна виявляє цікавість до розробок родовищ у басейні Каспійського моря, маршрутів їхнього транспортування й поставок.

Створення спільних підприємств із перспективою виходу на європейські та азійські ринки, ефективне використання транзитних можливостей, пошук безпечної, з погляду міжнародної торгівлі, моделі енергетичного співробітництва, розвиток туризму, навчання кадрів — такий далеко не повний перелік напрямів міждержавної взаємодії.

Корективи в розвиток двосторонніх економічних відносин внесла глобальна фінансово-економічна криза. Більшість інвестиційних проектів переглядаються, значна їхня частина відкладається до «кращих часів».

Важливе завдання — диверсифікація економіки

Глобальна фінансово-економічна криза вплинула на Казахстан. Але завдяки вчасно вжитим антикризовим заходам країні вдалося втримати економіку та соціальну сферу, і сьогодні на перший план виходять питання післякризового розвитку країни.

Важливе завдання для Казахстану — диверсифікація економіки. Цього неможливо досягти без врахування світових тенденцій, особливо тих, що спостерігаються в сусідніх державах. Наприклад, Китай уже перетворився на світову фабрику товарів, Росія досягла серйозних успіхів в оборонній промисловості. Інвестиції в освіту, в молоді — найдорожчі й водночас найокупніші. Тому навіть у важкі роки становлення державності молодим людям була надана можливість отримання якісної освіти. Рік у рік збільшується число стипендіатів програми «Боллашак», зростають бюджетні кошти на освіту й науку.

Світовий ринок наукоємної продукції розвивається високими темпами, обсяг продажів на ньому за останні 20 років зріс у п'ятеро, перевищивши трильйон євро. Досвід розвинених країн свідчить, що на долю нових технологій припадає від 70 до 85 відсотків приросту ВВП. Тому на порядку денному стоїть питання переходу нашої країни до «економіки знань».

Сьогодні в усьому світі Казахстан визнають як авторитетну державу, його поважають, з ним рахуються. Лідерство Президента Назарбаєва — об'єктивна реальність, що саме так сприймається і громадянами Казахстану, і керівниками провідних держав світового співтовариства. За Нурсултаном Назарбаєвим закріпилася репутація сильного, авторитетного і впливового лідера, що веде свою країну шляхом прогресу. Не можна забувати, що саме йому вдалося вивести її з тотального хаосу до лав найуспішніших держав, він поклав початок руху за зміцнення без'ядерного світу, заклавши Семипалатинський ядерний полігон. Саме він стояв біля джерел створення СНД, запобігши повторенню кровопролитного «югославського сценарію».

Завершити статтю хочу словами нашого Президента в одному з нещодавніх виступів: «Кризи приходять і йдуть, але незмінними залишаються такі вічні цінності й завоювання, як незалежність держави, національні інтереси і світле майбутнє наших нащадків».

Амангельді ЖУМБАЄВ,

Надзвичайний і Повноважний Посол Республіки Казахстан в Україні.

На знімку: Бейтерек — символ Астани.

Фото Дмитра ДИМКА

ЦЕНТРАЛЬНА ВИБОРЧА КОМІСІЯ
ПОСТАНОВА

від 9 грудня 2009 року № 444
Про утворення закордонних виборчих дільниць
закордонного виборчого округу
з виборів Президента України
17 січня 2010 року

Розглянувши подання Міністерства закордонних справ України щодо утворення закордонних виборчих дільниць закордонного виборчого округу з виборів Президента України 17 січня 2010 року, відповідно до частин п'ятої, восьмої, одинадцятої, дванадцятої статті 20, частини третьої статті 21 Закону України «Про вибори Президента України», керуючись статтями 11—13, пунктами 5, 6 статті 18 Закону України «Про Центральну виборчу комісію», Центральна виборча комісія **постановляє:**

1. Утворити закордонні виборчі дільниці закордонного виборчого округу з виборів Президента України 17 січня 2010 року згідно із додатком.
2. Цю постанову опублікувати в газетах «Голос України», «Урядовий кур'єр» та надіслати Міністерству закордонних справ України, Міністерству внутрішніх справ України, Міністерству оборони України.

Голова Центральної виборчої комісії
В. ШАПОВАЛ.

ЦЕНТРАЛЬНА ВИБОРЧА КОМІСІЯ
ПОСТАНОВА

від 10 грудня 2009 року № 458
Про внесення змін до постанови Центральної виборчої комісії
від 19 жовтня 2009 року № 159 «Про утворення територіальних виборчих округів
для проведення виборів Президента України 17 січня 2010 року
в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі»

З метою уточнення центрів окремих територіальних виборчих округів для проведення виборів Президента України 17 січня 2010 року, утворених постановою Центральної виборчої комісії від 19 жовтня 2009 року № 159, беручи до уваги лист Донецької обласної ради від 10 грудня 2009 року № 910-3 щодо перенесення центру територіального виборчого округу № 57, відповідно до статті 19 Закону України «Про вибори Президента України», керуючись статтями 11—13 Закону України «Про Центральну виборчу комісію», Центральна виборча комісія **постановляє:**

1. Внести зміни до постанови Центральної виборчої комісії від 19 жовтня 2009 року № 159 «Про утворення територіальних виборчих округів для проведення виборів Президента України 17 січня 2010 року в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі» в частині визначення центру територіального виборчого округу № 57 (додаток 5), замінивши слова «Центрально-Миський район» словами «Кіровський район».
2. Цю постанову надіслати Донецькій обласній раді, окружній виборчій комісії територіального виборчого округу № 57 та опублікувати в газетах «Голос України» і «Урядовий кур'єр», а також розмістити на офіційному сайті Центральної виборчої комісії.

Голова Центральної виборчої комісії В. ШАПОВАЛ.

Додаток
до постанови Центральної виборчої комісії
від «9» грудня 2009 року № 444

Закордонні виборчі дільниці закордонного виборчого округу з виборів Президента України 17 січня 2010 року

**Закордонна виборча дільниця № 1
Австралія**

Посольство України в Австралії.
Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Австралії, 60 Маркус Кларк Стріт, м. Канберра, Австралійська Столична Територія, 2601.
Межі виборчої дільниці: Австралія, Нова Зеландія.
Орієнтовна кількість виборців — 1 829 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 2
Республіка Австрія**

Посольство України в Республіці Австрія.
Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Республіці Австрія, 1180, м. Відень, Нааффгассе, 23.
Межі виборчої дільниці: Республіка Австрія.
Орієнтовна кількість виборців — 2 190 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 3
Азербайджанська Республіка**

Посольство України в Азербайджанській Республіці.
Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Азербайджанській Республіці, 1069, м. Баку, вул. Юсіфа Везірова, 49.
Межі виборчої дільниці: Азербайджанська Республіка.

**Закордонна виборча дільниця № 4
Алжирська
Народна Демократична Республіка**

Посольство України в Алжирській Народній Демократичній Республіці.
Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Алжирській Народній Демократичній Республіці, 16000, м. Алжир, Гідра, вул. Де фрер Бенхафід, 19.
Межі виборчої дільниці: Алжирська Народна Демократична Республіка, Республіка Малі, Ісламська Республіка Мавританія.

**Закордонна виборча дільниця № 5
Аргентинська Республіка**

Посольство України в Аргентинській Республіці.
Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Аргентинській Республіці, 1426, м. Буенос-Айрес, вул. Конде, 1763.
Межі виборчої дільниці: Аргентинська Республіка, Східна Республіка Уругвай, Республіка Парагвай, Республіка Чилі.

**Закордонна виборча дільниця № 6
Королівство Бельгія**

Посольство України в Королівстві Бельгія.
Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Королівстві Бельгія, 1180, м. Брюссель, просп. Альберта Ланкастера, 30-32.
Межі виборчої дільниці: Королівство Бельгія, Велике Герцогство Люксембург.

**Закордонна виборча дільниця № 7
Республіка Білорусь**

Посольство України в Республіці Білорусь.
Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Республіці Білорусь, 220002, м. Мінськ, вул. Старовіленська, 51.
Межі виборчої дільниці: Республіка Білорусь (м. Мінськ; області: Вітебська, Гомельська, Мінська, Могильовська).
Орієнтовна кількість виборців — 6 536 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 8
Республіка Білорусь**

Генеральне консульство України в Бресті.
Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Генерального консульства України в Бресті, 224030, м. Брест, вул. Воровського, 19, 2-й поверх.
Межі виборчої дільниці: Республіка Білорусь (області: Брестська, Гродненська).
Орієнтовна кількість виборців — 4 559 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 9
Республіка Болгарія**

Посольство України в Республіці Болгарія.
Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Республіці Болгарія, 1618, м. Софія, ЖК «Овча Купел», вул. Боряна, 29.

Межі виборчої дільниці: Республіка Болгарія (м. Софія; області: Благоевград, Велико Тирново, Відін, Враца, Габрово, Кюстенділ, Ловеч, Монтана, Пазарджик, Перник, Плевен, Пловдив, Смолян, Софія, Стара Загора, Кирджали, Хасково).
Орієнтовна кількість виборців — 1 859 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 10
Республіка Болгарія**

Генеральне консульство України у Варні.
Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Генерального консульства України у Варні, 9000, м. Варна, вул. Генерал Колев, 92.
Межі виборчої дільниці: Республіка Болгарія (м. Варна; області: Бургас, Варна, Добрич, Разград, Русе, Сілістра, Слівен, Тирговиште, Шумен, Ямбол).
Орієнтовна кількість виборців — 1 057 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 11
Федеративна Республіка Бразилія**

Посольство України у Федеративній Республіці Бразилія.
Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України у Федеративній Республіці Бразилія, 71615-040, м. Бразилія, Федеральний Округ, СППЗ, квадра 5, конжунто 4, буд. 2.

Межі виборчої дільниці: Федеративна Республіка Бразилія (штати: Акре, Алагоас, Амапа, Баїя, Гойас, Мараньяу, Мату-Гросу, Мату-Гросу-ду-Сул, Парана, Параїба, Пернамбуко, Піауї, Ріо-Гранде-ду-Норте, Рондонія, Рораїма, Сеара, Сержіпе, Токантінс; Федеральний округ), Багатонаціональна Держава Болівія, Боліварська Республіка Венесуела, Кооперативна Республіка Гайана, Республіка Суринам.

Орієнтовна кількість виборців — 51 особа.

**Закордонна виборча дільниця № 12
Федеративна Республіка Бразилія**

Консульство України в м. Курітіба.
Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Консульства України в м. Курітіба, 80060-010, м. Курітіба, вул. Марешал Деодоро, 945, кім. 801-802.

Межі виборчої дільниці: Федеративна Республіка Бразилія (штати: Парана, Ріо-де-Жанейро, Сан-Пауло, Санта-Катаріна, Ріо-Гранде-ду-Сул, Еспіріто-Санто, Мінас-Жерайс).
Орієнтовна кількість виборців — 65 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 13
Сполучене Королівство Великобританії
та Північної Ірландії**

Посольство України в Сполученому Королівстві Великобританії та Північній Ірландії.
Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Сполученому Королівстві Великобританії та Північній Ірландії, 60, Холланд Парк, Лондон Даблю 11 ЗСДжей.
Межі виборчої дільниці: Сполучене Королівство Великобританії та Північної Ірландії (графства Англії, Князівство Уельс).
Орієнтовна кількість виборців — 691 особа.

**Закордонна виборча дільниця № 14
Сполучене Королівство Великобританії
та Північної Ірландії**

Генеральне консульство України в Единбурзі.
Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Генерального консульства України в Единбурзі, 8 Віндзор Стріт, Единбург, ІЕйч7 5ДжейАр.
Межі виборчої дільниці: Шотландія та Північна Ірландія.

Орієнтовна кількість виборців — 124 особи.

**Закордонна виборча дільниця № 15
Соціалістична Республіка В'єтнам**

Посольство України в Соціалістичній Республіці В'єтнам.
Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: резиденція Посла України в Соціалістичній Республіці В'єтнам, м. Ханой, вул. Ле Хонг Фонг, 6А.
Межі виборчої дільниці: Соціалістична Республіка В'єтнам.

Орієнтовна кількість виборців — 170 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 16
Республіка Вірменія**

Посольство України в Республіці Вірменія.
Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Республіці Вірменія, 0037, м. Єреван, Арабкір, 29 вулиця, буд. 5/1.

Межі виборчої дільниці: Республіка Вірменія.

Орієнтовна кількість виборців — 348 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 17
Гвінейська Республіка**

Посольство України в Гвінейській Республіці.
Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Гвінейській Республіці, 1350, м. Конакрі, вул. D1 256, Сіте Міністер'ель, район Діксін, Корніш Норд.
Межі виборчої дільниці: Гвінейська Республіка, Республіка Сенегал.

Орієнтовна кількість виборців — 41 особа.

**Закордонна виборча дільниця № 18
Грецька Республіка**

Посольство України в Грецькій Республіці.
Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Грецькій Республіці, 15237, м. Афіни, Філотей, вул. Стефану Дельта, 2.

Межі виборчої дільниці: Грецька Республіка (області: Аттіка, Епір, Крит, Іонічні Острови, Північно-Егейська, Південно-Егейська, Пелопонес, Фессалія), Республіка Албанія.

Орієнтовна кількість виборців — 3 317 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 19
Грецька Республіка**

Генеральне консульство України в Салоніках.
Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Генерального консульства України в Салоніках, 54625, м. Салоніки, вул. Іл. Оплопіу, 1.

Межі виборчої дільниці: Грецька Республіка (області: Центральна Македонія, Західна Македонія, Східна Македонія, Фракія).

Орієнтовна кількість виборців — 444 особи.

**Закордонна виборча дільниця № 20
Грузія**

Посольство України в Грузії.
Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Культурно-інформаційного центру при Посольстві України в Грузії, 0160, м. Тбілісі, вул. Вазісубанська, 61.

Межі виборчої дільниці: Грузія (міста Тбілісі і Руставі; краї: Імеретія, Хакетія, Мцхета-Мтіанеті, Рача-Лечхумі-Квемо Сванеті, Самцхе-Джавахеті, Квемо Картлі, Шида Картлі).

Орієнтовна кількість виборців — 301 особа.

**Закордонна виборча дільниця № 21
Грузія**

Консульське агентство України в м. Батумі.
Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Консульського агентства України в м. Батумі, 6010, м. Батумі, вул. Мелікішвілі, 71.
Межі виборчої дільниці: Грузія (Аджарська Автономна Республіка, Автономна Республіка Абхазія; краї: Гурія, Самегрело Земо-Сванетія).

Орієнтовна кількість виборців — 103 особи.

**Закордонна виборча дільниця № 22
Королівство Данія**

Посольство України в Королівстві Данія.
Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Королівстві Данія, 1253, м. Копенгаген, вул. Толдбодгаде, 37А.

Межі виборчої дільниці: Королівство Данія.

Орієнтовна кількість виборців — 617 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 23
Естонська Республіка**

Посольство України в Естонській Республіці.
Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Естонській Республіці, 15170, м. Таллінн, вул. Лахе, 6.
Межі виборчої дільниці: Естонська Республіка.
Орієнтовна кількість виборців — 4 143 особи.

**Закордонна виборча дільниця № 24
Арабська Республіка Єгипет**

Посольство України в Арабській Республіці Єгипет.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Арабській Республіці Єгипет, м. Каір, Мааді, вул. 83, буд. 50.

Межі виборчої дільниці: Арабська Республіка Єгипет, Федеративна Демократична Республіка Ефіопія, Республіка Кенія, Республіка Судан, Республіка Уганда.

Орієнтовна кількість виборців — 368 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 25
Держава Ізраїль**

Посольство України в Державі Ізраїль.
Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Державі Ізраїль, 62594, Ізраїль, м. Тель-Авів, вул. Ірміягу, 50.

Межі виборчої дільниці: Держава Ізраїль (на південь від умовної лінії між містами Хадера (не включаючи) і Бет-Шеан (не включаючи)).

Орієнтовна кількість виборців — 37 676 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 26
Держава Ізраїль**

Генеральне консульство України в Хайфі.
Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Генерального консульства України в Хайфі, 33095, м. Хайфа, вул. Пал Ям, 2, 157.
Межі виборчої дільниці: Держава Ізраїль (північніше від умовної лінії між містами Хадера і Бет-Шеан, включаючи ці міста).

Орієнтовна кількість виборців — 1 065 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 27
Республіка Індія**

Посольство України в Республіці Індія.
Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Республіці Індія, 110057, м. Нью-Делі, Васант Віхар, Е-1/8.
Межі виборчої дільниці: Республіка Індія, Народна Республіка Бангладеш, Демократична Соціалістична Республіка Шрі-Ланка, Федеральна Демократична Республіка Непал, Мальдівська Республіка.

Орієнтовна кількість виборців — 97 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 28
Республіка Ірак**

Посольство України в Республіці Ірак.
Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Республіці Ірак, м. Багдад, р-н Аль-Мансур, округ 609, вул. 1, буд. 20.

Межі виборчої дільниці: Республіка Ірак.

Орієнтовна кількість виборців — 12 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 29
Ісламська Республіка Іран**

Посольство України в Ісламській Республіці Іран.
Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Ісламській Республіці Іран, 1994833951, м. Тегеран, пл. Ванак, вул. Ванак, 73.

Межі виборчої дільниці: Ісламська Республіка Іран.

Орієнтовна кількість виборців — 173 особи.

**Закордонна виборча дільниця № 30
Ірландія**

Посольство України в Ірландії.
Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Ірландії, м. Дублін 4, Болсбрідж, Елгін Роуд, 16.

Межі виборчої дільниці: Ірландія.

Орієнтовна кількість виборців — 328 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 31
Королівство Іспанія**

Посольство України в Королівстві Іспанія.
Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Королівстві Іспанія, 28043, м. Мадрид, вул. Ронда де ла Абуілья, 52.

Межі виборчої дільниці: Королівство Іспанія (автономні області: Мадрид, Кастилья-Ла Манча, Кастилья і Леон, Екстремадура, Галісія, Астуріас, Кантабрія, Наварра, Країна Басків, Арагон, Ріоха).

Орієнтовна кількість виборців — 1 348 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 32
Королівство Іспанія**

Генеральне консульство України в Барселоні.
Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Генерального консульства України в Барселоні, 08034, м. Барселона, вул. Нумансія, 185.

Межі виборчої дільниці: Королівство Іспанія (автономні області: Каталонія, Валенсія, Балеарські острови).

Орієнтовна кількість виборців — 1 605 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 33
Королівство Іспанія**

Консульство України в м. Малага.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Консульства України в м. Малага, 29016, м. Малага, вул. Маестранса, 23.

Межі виборчої дільниці: Королівство Іспанія (м. Сеута, м. Мелілья; автономна область Андалусія; регіон Мурсія; Канарські острови).

Орієнтовна кількість виборців — 1 074 особи.

**Закордонна виборча дільниця № 34
Італійська Республіка**

Посольство України в Італійській Республіці.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення консульського відділу Посольства України в Італійській Республіці, 00141, м. Рим, вул. Монте Промаджоре, 13.

Межі виборчої дільниці: Італійська Республіка (області: Абрुццо, Лаціо, Марке, Молізе, Сарденія, Сицилія, Тоскана, Умбрія), Республіка Мальта, Республіка Сан Марино.

Орієнтовна кількість виборців — 590 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 35
Італійська Республіка**

Генеральне консульство України в Мілані.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Генерального консульства України в Мілані, 20156, м. Мілан, вул. Людовіко ді Бреме, 11.

Межі виборчої дільниці: Італійська Республіка (області: Валле д'Аоста, Венето, Емілія Романья, Лігурія, Ломбардія, П'ємонте, Трентіно-Альто-Адідже, Фріулі-Венеція-Джулія).

Орієнтовна кількість виборців — 499 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 36
Італійська Республіка**

Генеральне консульство України в Неаполі.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Генерального консульства України в Неаполі, 80143, м. Неаполь, вул. Дж. Порціо, 4-Б3.

Межі виборчої дільниці: Італійська Республіка (області: Кампанія, Апулія, Калабрія, Базиликата).

Орієнтовна кількість виборців — 19 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 37
Йорданське Хашимітське Королівство**

Посольство України в Йорданському Хашимітському Королівстві.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Йорданському Хашимітському Королівстві, м. Амман, р-н Аль-Сагелъ, вул. Аль-Умуа, 6.

Межі виборчої дільниці: Йорданське Хашимітське Королівство.

Орієнтовна кількість виборців — 444 особи.

**Закордонна виборча дільниця № 38
Республіка Казахстан**

Посольство України в Республіці Казахстан.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Республіці Казахстан, 473000, м. Астана, вул. Кенесари, 41.

Межі виборчої дільниці: Республіка Казахстан (м. Астана; області: Акмолінська, Актюбінська, Атирауська, Західно-Казахстанська, Карагандинська, Костанайська, Мангистауська, Павлодарська, Північно-Казахстанська, Східно-Казахстанська).

Орієнтовна кількість виборців — 486 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 39
Республіка Казахстан**

Генеральне консульство України в Алмати.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Генерального консульства України в Алмати, 050002, м. Алмати, вул. Макатаєва, 13А.

Межі виборчої дільниці: Республіка Казахстан (області: Алматинська, Джамбульська, Кизилординська, Південно-Казахстанська).

Орієнтовна кількість виборців — 503 особи.

**Закордонна виборча дільниця № 40
Канада**

Посольство України в Канаді.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Канаді, м. Оттава, вул. Сомерсет Вест, 310, Кей2Пі 0Джей9.
Межі виборчої дільниці: Канада (Національний столичний округ; провінції: Квебек, Манітоба, Нова-Скоша, Нью-Брансвік, Ньюфаундленд і Лабрадор, Острів Принца Едварда).

Орієнтовна кількість виборців — 1 290 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 41
Канада**

Генеральне консульство України в Торонто.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Генерального консульства України в Торонто, м. Торонто, вул. Блур стріт Вест, 2120, Ем6Ес 1Ем8.

Межі виборчої дільниці: Канада (провінції: Альберта, Британська Колумбія, Онтаріо, Саскачеван; території: Нунавут, Північно-Західні, Юкон).

Орієнтовна кількість виборців — 5 835 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 42
Киргизька Республіка**

Посольство України в Киргизькій Республіці.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Киргизькій Республіці, 720044, м. Бішкек, вул. Ахунбаєва, 201.

Межі виборчої дільниці: Киргизька Республіка.

Орієнтовна кількість виборців — 221 особа.

**Закордонна виборча дільниця № 43
Китайська Народна Республіка**

Посольство України в Китайській Народній Республіці.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Китайській Народній Республіці, 100600, м. Пекін, р-н Сяньлітунь, вул. Дун Лю Цзе, 11.

Межі виборчої дільниці: Китайська Народна Республіка (м. Пекін, м. Чунцін, м. Тяньцзінь; провінції: Ганьсу, Гуандун, Гуйчжоу, Хайнань, Хебей, Хейлунцзян, Хенань, Хубей, Хунань, Цзілінь, Ляонін, Цінхай, Шансі, Шаньдун, Шеньсі, Сичуань, Юньнань; Тайвань; автономні райони: Гуансі-Чжуанський, Внутрішня Монголія, Нінся-Хуейський, Сіньцзян-Уйгурський, Тибетський; спеціальні адміністративні райони: Гонконг, Макао), Монголія.

Орієнтовна кількість виборців — 376 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 44
Китайська Народна Республіка**

Генеральне консульство України в Шанхаї.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Генерального консульства України в Шанхаї, 200336, м. Шанхай, вул. Сенься, 88, Сан Плаза, офіс 502.

Межі виборчої дільниці: Китайська Народна Республіка (м. Шанхай; провінції: Аньхой, Цзянсу, Цзянсі, Чжецзян, Фуцзянь).

Орієнтовна кількість виборців — 66 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 45
Республіка Кіпр**

Посольство України в Республіці Кіпр.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Республіці Кіпр, м. Нікосія, Енгомі, 2415, Македонитісса, вул. Андреа Міаулі, 10.

Межі виборчої дільниці: Республіка Кіпр.

Орієнтовна кількість виборців — 210 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 46
Республіка Корея**

Посольство України в Республіці Корея.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Республіці Корея, м. Сеул, Донгбінгтодонг, 97-1.

Межі виборчої дільниці: Республіка Корея.

Орієнтовна кількість виборців — 59 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 47
Республіка Куба**

Посольство України в Республіці Куба.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Республіці Куба, 5-та Авеніда, 4405, між вул. 44 і 46, Мірамар, м. Гавана.

Межі виборчої дільниці: Республіка Куба, Домініканська Республіка, Республіка Нікарагуа, Республіка Ель-Сальвадор.

Орієнтовна кількість виборців — 372 особи.

**Закордонна виборча дільниця № 48
Держава Кувейт**

Посольство України в Державі Кувейт.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Державі Кувейт, 32096, Хаваллі, Джабрія, блок 10, вул. 6, буд. 5.

Межі виборчої дільниці: Держава Кувейт.

Орієнтовна кількість виборців — 124 особи.

**Закордонна виборча дільниця № 49
Латвійська Республіка**

Посольство України в Латвійській Республіці.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Латвійській Республіці, 1010, м. Рига, бул. Калпака, 3.

Межі виборчої дільниці: Латвійська Республіка.

Орієнтовна кількість виборців — 1 821 особа.

**Закордонна виборча дільниця № 50
Литовська Республіка**

Посольство України в Литовській Республіці.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Литовській Республіці, 03107, м. Вільнюс, вул. Театро, 4.
Межі виборчої дільниці: Литовська Республіка.

Орієнтовна кількість виборців — 1 347 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 51
Республіка Ліберія**

Військова частина А2623.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: територія військової частини А2623, Ліберія, м. Монровія, Міжнародний аеропорт «Робертс».

Межі виборчої дільниці: територія військової частини А2623.

Орієнтовна кількість виборців — 300 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 52
Ліванська Республіка**

Посольство України в Ліванській Республіці.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Ліванській Республіці, Сін Ель Філь, Джіср аль Баша, Аль Баша Гарденс, 55118 Бейрут.

Межі виборчої дільниці: Ліванська Республіка.

Орієнтовна кількість виборців — 1 123 особи.

**Закордонна виборча дільниця № 53
Велика Соціалістична Народна
Лівійська Арабська Джамагірія**

Посольство України у Великій Соціалістичній Народній Лівійській Арабській Джамагірії.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України у Великій Соціалістичній Народній Лівійській Арабській Джамагірії, 4544, м. Тріполі, район Бен Ашур, перехрестя вулиць Сбеа Бен Хатіб та Сгіб Бен Сенан.

Межі виборчої дільниці: Велика Соціалістична Народна Лівійська Арабська Джамагірія.

Орієнтовна кількість виборців — 56 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 54
Республіка Македонія**

Посольство України в Республіці Македонія.
Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Республіці Македонія, 1000, м. Скоп'є, вул. Альберт Швейцер, 7—9.

Межі виборчої дільниці: Республіка Македонія.
Орієнтовна кількість виборців — 60 осіб.

**Закордонна виборча дільниця
№ 55 Малайзія**

Посольство України в Малайзії.
Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Малайзії, 50400, м. Куала-Лумпур, вул. Тун Разак 207, буд. Тан енд Тан, 22 поверх, офіс 22.02.

Межі виборчої дільниці: Малайзія.
Орієнтовна кількість виборців — 30 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 56
Королівство Марокко**

Посольство України в Королівстві Марокко.
Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Королівстві Марокко, м. Рабат, Сіте ОЛМ, Сусіссі 2, вілла 212, вул. Муауїя Бен Удег.

Межі виборчої дільниці: Королівство Марокко.
Орієнтовна кількість виборців — 275 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 57
Мексиканські Сполучені Штати**

Посольство України в Мексиканських Сполучених Штатах.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Мексиканських Сполучених Штатах, просп. Реформа, 730, колонія Ломас де Чапультепек, делегація Мігель Ідальго, 11000, м. Мехіко, Федеральний округ.

Межі виборчої дільниці: Мексиканські Сполучені Штати, Республіка Гватемала, Республіка Коста-Рика, Республіка Панама, Беліз.

Орієнтовна кількість виборців — 211 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 58
Республіка Молдова**

Посольство України в Республіці Молдова.
Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Республіці Молдова, 2008, м. Кишинів, вул. Васіле Лупу, 17.

Межі виборчої дільниці: Республіка Молдова (муніципія Кишинеу; міста: Бендери, Дністровськ, Тирасполь; Автономне територіальне утворення Гагауз-Єрі; райони: Ананії Ной, Бесарабський, Григоріопольський, Дубосарський, Кагульський, Каларашський, Кантемірський, Каушенський, Криуленський, Леовський, Ніспоренський, Орхейський, Слободзейський, Страшенський, Тараклійський, Унгенський, Хинчештський, Штефан-Воде, Чімішлійський, Яловенський).

Орієнтовна кількість виборців — 55 695 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 59
Республіка Молдова**

Консульство України в м. Бельці.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Консульства України в м. Бельці, 3121, м. Бельці, вул. Київська, 143.

Межі виборчої дільниці: Республіка Молдова (м. Бельці; райони: Бричанський, Глодянский, Дондюшанський, Дрокійський, Єдинецький, Окницький, Резінський, Ришканський, Синжерейський, Сорокський, Теленештський, Фалештський, Флорештський, Шолданештський, Кам'янський, Рибницький).

Орієнтовна кількість виборців — 15 662 особи.

**Закордонна виборча дільниця № 60
Федеративна Республіка Нігерія**

Посольство України у Федеративній Республіці Нігерія.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України у Федеративній Республіці Нігерія, 900288, м. Абуджа, вул. Моундоу, 15.

Межі виборчої дільниці: Федеративна Республіка Нігерія, Республіка Бенін, Тоголезька Республіка, Республіка Гана, Республіка Гамбія, Республіка Ангола, Республіка Мозамбік, Габонська Республіка.

Орієнтовна кількість виборців — 100 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 61
Королівство Нідерланди**

Посольство України в Королівстві Нідерланди.
Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Королівстві Нідерланди, 2518, м. Гаага, Зеестраат, 78.

Межі виборчої дільниці: Королівство Нідерланди.

Орієнтовна кількість виборців — 985 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 62
Федеративна Республіка Німеччина**

Посольство України в Федеративній Республіці Німеччина.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Федеративній Республіці Німеччина, 10117, м. Берлін, Альбрехтштрассе, 26.

Межі виборчої дільниці: Федеративна Республіка Німеччина (м. Берлін; федеральні землі: Берлін, Мекленбург-Передня Померанія, Бранденбург, Саксонія-Анхальт, Саксонія, Тюрингія).

Орієнтовна кількість виборців — 20 118 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 63
Федеративна Республіка Німеччина**

Посольство України в Федеративній Республіці Німеччина, Відділення в Бонні.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Федеративній Республіці Німеччина, Відділення в Бонні, 53424, м. Ремаген-Обервінтер, Райнхоенвег, 101.

Межі виборчої дільниці: Федеративна Республіка Німеччина (Федеральна земля Північний Рейн-Вестфалія).

Орієнтовна кількість виборців — 24 671 особа.

**Закордонна виборча дільниця № 64
Федеративна Республіка Німеччина**

Генеральне консульство України у Франкфурті-на-Майні.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Генерального консульства України у Франкфурті-на-Майні, 60313, м. Франкфурт-на-Майні, Брьоннерштрассе, 15.

Межі виборчої дільниці: Федеративна Республіка Німеччина (федеральні землі: Гессен, Рейнланд-Пфальц, Саар).

Орієнтовна кількість виборців — 14 717 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 65
Федеративна Республіка Німеччина**

Генеральне консульство України в Мюнхені.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Генерального консульства України в Мюнхені, 80336, м. Мюнхен, Лессінгштрассе, 14.

Межі виборчої дільниці: Федеративна Республіка Німеччина (федеральні землі: Баварія, Баден-Вюртемберг).

Орієнтовна кількість виборців — 26 559 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 66
Федеративна Республіка Німеччина**

Генеральне консульство України у Гамбурзі.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Генерального консульства України у Гамбурзі, 22087, м. Гамбург, вул. Мундсбургер Дамм, 1.

Межі виборчої дільниці: Федеративна Республіка Німеччина (федеральні землі: Гамбург, Бремен, Шлезвіг-Гольштейн, Нижня Саксонія).

Орієнтовна кількість виборців — 15 858 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 67
Королівство Норвегія**

Посольство України у Королівстві Норвегія.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України у Королівстві Норвегія, 0253, м. Осло, Арбінс гате, 4.

Межі виборчої дільниці: Королівство Норвегія.

Орієнтовна кількість виборців — 274 особи.

**Закордонна виборча дільниця № 68
Об'єднані Арабські Емірати**

Посольство України в Об'єднаних Арабських Еміратах.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Об'єднаних Арабських Еміратах, м. Абу-Дабі, р-н Мадіна Заед, вул. 13, буд. 4.

Межі виборчої дільниці: Об'єднані Арабські Емірати, Держава Катар, Королівство Бахрейн.

Орієнтовна кількість виборців — 476 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 69
Ісламська Республіка Пакистан**

Посольство України в Ісламській Республіці Пакистан.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Ісламській Республіці Пакистан, м. Ісламабад, сектор Ф-6/2, вул. 18, буд. 20.

Межі виборчої дільниці: Ісламська Республіка Пакистан.

Орієнтовна кількість виборців — 80 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 70
Республіка Перу**

Посольство України в Республіці Перу.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Республіці Перу, м. Ліма, Сан Ісідро, вул. Хуан Деллепіані, 470.

Межі виборчої дільниці: Республіка Перу, Республіка Еквадор, Республіка Колумбія.

Орієнтовна кількість виборців — 188 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 71
Південно-Африканська Республіка**

Посольство України в Південно-Африканській Республіці.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Південно-Африканській Республіці, вул. Марей, 398, Бруклін, 0181, Преторія.

Межі виборчої дільниці: Південно-Африканська Республіка, Республіка Намібія.

Орієнтовна кількість виборців — 247 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 72
Республіка Польща**

Посольство України в Республіці Польща.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Республіці Польща, м. Варшава, 00-580, вул. Ал. Шуха, 7.

Межі виборчої дільниці: Республіка Польща (воєводства: Мазовецьке, Велькопольське, Любуське, Лодзьке).

Орієнтовна кількість виборців — 1 699 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 73
Республіка Польща**

Генеральне консульство України в Гданську.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Генерального консульства України в Гданську, м. Гданськ, 80-278, вул. Хшановського, 60А.

Межі виборчої дільниці: Республіка Польща (воєводства: Поморське, Вармінсько-Мазурське, Західнопоморське, Куявсько-Поморське).

Орієнтовна кількість виборців — 1 062 особи.

**Закордонна виборча дільниця № 74
Республіка Польща**

Генеральне консульство України в Кракові.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Генерального консульства України в Кракові, м. Краків, 31-514, вул. Беліні-Прахмовського, 4.

Межі виборчої дільниці: Республіка Польща (воєводства: Малопольське, Сілезьке, Нижньосілезьке, Свентокшиське, Опольське).

Орієнтовна кількість виборців — 2 197 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 75
Республіка Польща**

Генеральне консульство України в Любліні.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Генерального консульства України в Любліні, м. Люблін, 20-078, вул. 3 Мая, 14.

Межі виборчої дільниці: Республіка Польща (воєводства: Любельське, Подляське, Подкарпатське).

Орієнтовна кількість виборців — 952 особи.

**Закордонна виборча дільниця № 76
Португальська Республіка**

Посольство України в Португальській Республіці.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Португальській Республіці, 1400-092, м. Лісабон, Авеніда даш Дешкуберташ, 18.

Межі виборчої дільниці: Португальська Республіка (автономні регіони: Азорські острови, Мадейра; області: Бежа, Евора, Каштелу Бранку, Лейрія, Лісабон, Порталегре, Сантарень, Сетубал, Фару).

Орієнтовна кількість виборців — 839 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 77
Португальська Республіка**

Консульство України в м. Порту.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Консульства України в м. Порту, 4000-264, м. Порту, вул. Гонсалу Кріштовау, 84, 2Е.

Межі виборчої дільниці: Португальська Республіка (області: Авейру, Брага, Браганса, Гуарда, Віану-ду-Каштелу, Візеу, Віла-Реал, Куїмбра, Порту).

Орієнтовна кількість виборців — 1 680 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 78
Російська Федерація**

Посольство України в Російській Федерації.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Російській Федерації, 125009, м. Москва, Леонтіївський провулок, 18.

Межі виборчої дільниці: Російська Федерація (м. Москва; республіки: Башкортостан, Бурятія, Комі, Марій Ел, Мордовія, Татарстан, Удмуртська, Чуваська, Тива, Хакасія; області: Белгородська, Брянська, Владимирська, Воронежська, Івановська, Іркутська, Калужська, Кіровська, Костромська, Курська, Липецька, Московська, Нижегородська, Оренбурзька, Орловська, Пензенська, Рязанська, Самарська, Саратовська, Смоленська, Тамбовська, Тверська, Тульська, Ульяновська, Ярославська; краї: Красноярський, Пермський).

Орієнтовна кількість виборців — 31 873 особи.

**Закордонна виборча дільниця № 79
Російська Федерація**

Генеральне консульство України в Санкт-Петербурзі.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Генерального консульства України в Санкт-Петербурзі, 191124, м. Санкт-Петербург, вул. Бонч-Бруєвича, 1-В.

Межі виборчої дільниці: Російська Федерація (м. Санкт-Петербург; Республіка Карелія; області: Архангельська, Вологодська, Калінінградська, Ленінградська, Мурманська, Новгородська, Псковська; Ненецький автономний округ).

Орієнтовна кількість виборців — 9 227 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 80
Російська Федерація**

Генеральне консульство України в Ростові-на-Дону.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Генерального консульства України в Ростові-на-Дону, 344082, м. Ростов-на-Дону, пров. Халтуринський, 28/40.

Межі виборчої дільниці: Російська Федерація (республіки: Адігея, Дагестан, Інгусетія, Кабардино-Балкарська, Калмикія, Карачаєво-Черкеська, Північна Осетія-Аланія, Чеченська; області: Астраханська, Волгоградська, Ростовська; краї: Краснодарський, Ставропольський).

Орієнтовна кількість виборців — 9 194 особи.

**Закордонна виборча дільниця № 81
Російська Федерація**

Генеральне консульство України в Тюмені.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Генерального консульства України в Тюмені, 625003, м. Тюмень, вул. Семанова, 4.

Межі виборчої дільниці: Російська Федерація (Республіка Алтай; області: Свердловська, Челябінська, Курганська, Омська, Томська, Новосибірська, Кемеровська, Тюменська; Алтайський край; автономні округи: Ханти-Мансійський, Ямало-Ненецький).

Орієнтовна кількість виборців — 6 611 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 82
Російська Федерація**

Генеральне консульство України у Владивостоку.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Генерального консульства України у Владивостоку, 690091, м. Владивосток, вул. Світланська, 11/25.

Межі виборчої дільниці: Російська Федерація (Республіка Саха; області: Амурська, Магаданська, Сахалінська; краї: Забайкальський, Камчатський, Приморський, Хабаровський; Єврейська автономна область; Чукотський автономний округ).

Орієнтовна кількість виборців — 303 особи.

**Закордонна виборча дільниця № 83
Румунія**

Посольство України в Румунії.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Румунії, 011862, м. Бухарест, сектор 1, бул. Авіаторілор, 24.

Межі виборчої дільниці: Румунія (м. Бухарест; повіти: Алба, Арад, Арджеш, Бистрица-Несеуд, Біхор, Брашов, Бреїла, Бузеу, Вилча, Галац, Горж, Джурджу, Димбовіца, Долж, Ілфов, Караш-Северін, Келераш, Констанца, Мехедінц, Муреш, Олт, Прахова, Селаж, Телеорман, Тіміш, Тульча, Хунедоара, Яломица, Яси).

Орієнтовна кількість виборців — 212 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 84
Румунія**

Генеральне консульство України в Сучаві.
Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Генерального консульства України в Сучаві, 720061, м. Сучава, вул. Мерешешть, 44В.

Межі виборчої дільниці: Румунія (повіти: Бакеу, Ботошань, Васлуй, Вранча, Клуж, Ковасна, Марамуреш, Нямц, Сату Маре, Сібіу, Сучава, Харгіта).

Орієнтовна кількість виборців — 122 особи.

**Закордонна виборча дільниця № 85
Королівство Саудівська Аравія**

Посольство України в Королівстві Саудівська Аравія.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Королівстві Саудівська Аравія, 11693, м. Ер-Ріяд, р-н Салах Ад-Дін, вул. Хасан Аль-Бадр, 6.

Межі виборчої дільниці: Королівство Саудівська Аравія, Султанат Оман, Єменська Республіка.

Орієнтовна кількість виборців — 51 особа.

**Закордонна виборча дільниця № 86
Республіка Сербія**

Посольство України в Республіці Сербія.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Республіці Сербія, 11040, м. Белград, вул. Пає Адамова, 4.

Межі виборчої дільниці: Республіка Сербія.

Орієнтовна кількість виборців — 341 особа.

**Закордонна виборча дільниця № 87
Республіка Сербія**

Військова частина А3977: Український миротворчий контингент у складі багатонаціональної тактичної групи «Схід» сил КФОР.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення в готелі «Бреза», с. Брезовиця, Косово і Метохія.

Межі виборчої дільниці: територія військової частини А3977.

Орієнтовна кількість виборців — 200 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 88
Сирійська Арабська Республіка**

Посольство України в Сирійській Арабській Республіці.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Сирійській Арабській Республіці, 33944, м. Дамаск, р-н Східна Мезза, вул. Салам, 14.

Межі виборчої дільниці: Сирійська Арабська Республіка.

Орієнтовна кількість виборців — 492 особи.

**Закордонна виборча дільниця № 89
Республіка Сінгапур**

Посольство України в Республіці Сінгапур.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Республіці Сінгапур, 50 Раффлз Плейс, № 16-05, Сінгапур, 048623.

Межі виборчої дільниці: Республіка Сінгапур, Республіка Індонезія, Бруней Даруссалам.

Орієнтовна кількість виборців — 60 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 90
Словацька Республіка**

Посольство України в Словацькій Республіці.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Словацькій Республіці, 81101, м. Братислава, вул. Радванска, 35.

Межі виборчої дільниці: Словацька Республіка (краї: Братиславський, Трнавський, Тренчанський, Нітранський, Жилінський).

Орієнтовна кількість виборців — 562 особи.

**Закордонна виборча дільниця № 91
Словацька Республіка**

Генеральне консульство України в Пряшеві.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Генерального консульства України в Пряшеві, 08001, м. Пряшів, вул. Плзенська, 11.

Межі виборчої дільниці: Словацька Республіка (краї: Пряшівський, Кошицький, Бансько-Бистрицький).

Орієнтовна кількість виборців — 1 820 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 92
Республіка Словенія**

Посольство України в Республіці Словенія.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Республіці Словенія, 1000, м. Любляна, вул. Теслова, 23.

Межі виборчої дільниці: Республіка Словенія.

Орієнтовна кількість виборців — 360 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 93
Сполучені Штати Америки**

Посольство України у Сполучених Штатах Америки.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України у Сполучених Штатах Америки, 20007, Округ Колумбія, м. Вашингтон, Північний Захід, вул. М, 3350.

Межі виборчої дільниці: Сполучені Штати Америки (Округ Колумбія; штати: Алабама, Аляска, Арканзас, Вірджинія, Делавер, Джорджія, Західна Вірджинія, Кентуккі, Луїзіана, Меріленд, Міссісіпі, Міссурі, Огайо, Оклахома, Південна Кароліна, Північна Кароліна, Теннессі, Техас, Флорида), Антигуа і Барбуда.

Орієнтовна кількість виборців — 7 078 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 94
Сполучені Штати Америки**

Генеральне консульство України в Нью-Йорку.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Генерального консульства України в Нью-Йорку, 10017, штат Нью-Йорк, м. Нью-Йорк, вул. Іст 49, буд. 240.

Межі виборчої дільниці: Сполучені Штати Америки (штати: Вермонт, Коннектикут, Массачусетс,

Мейн, Нью-Гемпшир, Нью-Джерсі, Нью-Йорк, Пенсільванія, Род-Айленд).

Орієнтовна кількість виборців — 7 904 особи.

**Закордонна виборча дільниця № 95
Сполучені Штати Америки**

Генеральне консульство України в Сан-Франциско.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Генерального консульства України в Сан-Франциско, 94108, штат Каліфорнія, м. Сан-Франциско, вул. Буш, буд. 530, блок 402.

Межі виборчої дільниці: Сполучені Штати Америки (штати: Айдахо, Арізона, Вайомінг, Вашингтон, Гаваї, Каліфорнія, Колорадо, Монтана, Невада, Нью-Мексико, Орегон, Юта).

Орієнтовна кількість виборців — 16 547 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 96
Сполучені Штати Америки**

Генеральне консульство України в Чикаго.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Генерального консульства України в Чикаго, 60611, штат Іллінойс, м. Чикаго, вул. Іст Хюрон, буд. 10.

Межі виборчої дільниці: Сполучені Штати Америки (штати: Айова, Вісконсин, Іллінойс, Індіана, Канзас, Міннесота, Мічиган, Небраска, Південна Дакота, Північна Дакота).

Орієнтовна кількість виборців — 5 226 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 97
Королівство Таїланд**

Посольство України в Королівстві Таїланд.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Королівстві Таїланд, 87 Ол Сізонс Плейс, СРС Тауер, 33-й поверх, вул. Вайрлес, Люмпіні, Патумван, Бангкок 10330.

Межі виборчої дільниці: Королівство Таїланд, Союз М'янма, Лаоська Народна-Демократична Республіка.

Орієнтовна кількість виборців — 41 особа.

**Закордонна виборча дільниця № 98
Туніська Республіка**

Посольство України в Туніській Республіці.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Туніській Республіці, 1002, м. Туніс, Нотр Дам, вул. Сент-Фюльжанс, 7.

Межі виборчої дільниці: Туніська Республіка.

Орієнтовна кількість виборців — 233 особи.

**Закордонна виборча дільниця № 99
Турецька Республіка**

Посольство України в Турецькій Республіці.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Турецькій Республіці, 06550, м. Анкара, Санджак Махаллесі, 512, сокак, 17, Йилдиз, Чанкая.

Межі виборчої дільниці: Турецька Республіка (провінції: Адана, Адияман, Агри, Айдин, Аксарай, Амасья, Анкара, Анталія, Ардахан, Артвін, Афйон, Байбурт, Бартин, Батман, Бінгьоль, Бітліс, Болу, Бурдур, Ван, Денізлі, Дيارбакир, Дюздже, Елязиг, Ерзінджан, Ерзурум, Ескішехір, Газіантеп, Гіресун, Гююшхане, Зонгулдак, Ігдир, Іспарта, Ічель, Йозгат, Кайсері, Карабюк, Караман, Карс, Кастамону, Кахраманмараш, Кіліс, Кириккале, Киршехір, Конья, Кютах'я, Малатья, Мардін, Мугла, Муш, Невшехір, Нігде, Орду, Османіє, Різе, Самсун, Сівас, Сіірт, Сіноп, Токат, Трабзон, Тунджелі, Ушак, Хаккарі, Хатай, Чанкири, Чорум, Шанлиурфа, Ширнак).

Орієнтовна кількість виборців — 86 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 100
Турецька Республіка**

Генеральне консульство України в Стамбулі.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Генерального консульства України в Стамбулі, 34100, м. Стамбул, р-н Бакиркьой, Флорія, Шенліккьой, вул. Адакале, 13.

Межі виборчої дільниці: Турецька Республіка (провінції: Баликесір, Біледжік, Бурса, Едірне, Ізмір, Киркларелі, Коджаелі, Маніса, Сакар'я, Стамбул, Текірдаг, Чанаккале, Ялова).

Орієнтовна кількість виборців — 171 особа.

**Закордонна виборча дільниця № 101
Туркменістан**

Посольство України в Туркменістані та Ісламській Республіці Афганістан.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Туркменістані та Ісламській Республіці Афганістан, 744001, м. Ашгабат, вул. Азаді, 49.

Межі виборчої дільниці: Туркменістан, Ісламська Республіка Афганістан.

Орієнтовна кількість виборців — 182 особи.

**Закордонна виборча дільниця № 102
Угорська Республіка**

Посольство України в Угорській Республіці.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Угорській Республіці, 1125, Будапешт, вул. Іштенгеді, 84/Б.

Межі виборчої дільниці: Угорська Республіка (м. Будапешт; області: Дьор-Мошон-Шопрон, Ваш, За-ла, Веспрем, Шомодь, Комаром-Естергом, Фейер, Толна, Бараня, Ноград, Пешт, Бач-Кішкун, Яс-Надькун-Солнок, Чонград).

Орієнтовна кількість виборців — 4 004 особи.

**Закордонна виборча дільниця № 103
Угорська Республіка**

Генеральне консульство України в Ниредьгазі.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Генерального консульства України в Ниредьгазі, 4400, м. Ниредьгаза, вул. Корані Фрідеш, 123.

Межі виборчої дільниці: Угорська Республіка (області: Бейкеш, Боршод-Абауй-Земплен, Гойду-Бігар, Гевеш, Саболч-Сатмар-Берег).

Орієнтовна кількість виборців — 2 976 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 104
Республіка Узбекистан**

Посольство України в Республіці Узбекистан.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Республіці Узбекистан, 100000, м. Ташкент, вул. Я. Гулямова, 68, 4557.

Межі виборчої дільниці: Республіка Узбекистан, Республіка Таджикистан.

Орієнтовна кількість виборців — 1 702 особи.

**Закордонна виборча дільниця № 105
Фінляндська Республіка**

Посольство України в Фінляндській Республіці.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Фінляндській Республіці, 00570, м. Гельсінкі, Вяханітунтіе, 9.

Межі виборчої дільниці: Фінляндська Республіка.

Орієнтовна кількість виборців — 919 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 106
Французька Республіка**

Посольство України у Французькій Республіці.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: Інформаційно-культурний центр при Посольстві України у Французькій Республіці, 75008, м. Париж, вул. Месін, 22.

Межі виборчої дільниці: Французька Республіка (адміністративні області: Аквітанія, Бретань, Бургундія, Ельзас, Центр, Іль-де-Франс, Лімузен, Лотарингія, Луара, Нор-па-де-Кале, Овернь, Північна Нормандія, Південна Нормандія, Пікардія, Пуату-Шарант, Рон-Альп, Міді-Пірене, Франш-Конте, Шампань-Арденни).

Орієнтовна кількість виборців — 1 827 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 107
Французька Республіка**

Консульство України в Марселі.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Консульства України в Марселі, 13006, м. Марсель, вул. Ру де Бріньоль, 38.

Межі виборчої дільниці: Французька Республіка (адміністративні області: Лангедок-Русійон, Прованс-Альп-Кот-д'Азюр, Корс).

Орієнтовна кількість виборців — 180 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 108
Республіка Хорватія**

Посольство України в Республіці Хорватія.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Республіці Хорватія, 10000, м. Загреб, вул. Вочарська, 52.

Межі виборчої дільниці: Республіка Хорватія, Боснія і Герцеговина.

Орієнтовна кількість виборців — 268 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 109
Чеська Республіка**

Посольство України в Чеській Республіці.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення консульського відділу Посольства України в Чеській Республіці, 16000, м. Прага-6, вул. Шарля де Голля, 27.

Межі виборчої дільниці: Чеська Республіка (м. Прага; краї: Стршедочеський, Ліберецький, Плзеньський, Карловарський, Кралоувеградський, Устецький, Пардубицький, Ігочеський).

Орієнтовна кількість виборців — 3 337 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 110
Чеська Республіка**

Консульство України в Брно.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Консульства України в Брно, вул. Барвічова, 56, 60200, м. Брно.

Межі виборчої дільниці: Чеська Республіка (краї: Південно-Моравський, Злінський, Оломоуцький, Моравсько-Слезький, Височина).

Орієнтовна кількість виборців — 2 020 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 111
Чорногорія**

Посольство України в Чорногорії.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Чорногорії, 81000, м. Подгориця, вул. Сердара Йола Пілетіча, 15.

Межі виборчої дільниці: Чорногорія.

Орієнтовна кількість виборців — 38 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 112
Швейцарська Конфедерація**

Посольство України у Швейцарській Конфедерації.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України у Швейцарській Конфедерації, Фельдеггвег 5, 3005, м. Берн.

Межі виборчої дільниці: Швейцарська Конфедерація, Князівство Ліхтенштейн.

Орієнтовна кількість виборців — 437 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 113
Королівство Швеція**

Посольство України в Королівстві Швеція.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Королівстві Швеція, 18134, м. Стокгольм, Лідінго, вул. Шернвеген, 2А.

Межі виборчої дільниці: Королівство Швеція.

Орієнтовна кількість виборців — 797 осіб.

**Закордонна виборча дільниця № 114
Японія**

Посольство України в Японії.

Місцезнаходження та адреса дільничної виборчої комісії: приміщення Посольства України в Японії, 106-0031, м. Токіо-то, Мінато-ку, Нісі Адзабу, 3-5-31.

Межі виборчої дільниці: Японія.

Орієнтовна кількість виборців — 476 осіб.

Секретар
Центральної виборчої комісії
Т. ЛУКАШ.

Автономній Республіці Крим присвоїли високий міжнародний рейтинг, що робить півострів інвестиційно привабливим. Про це заявила заступник міністра економіки АРК Тетяна Сухотеріна, *інформує наш власкор Георгій Вервес*

Російська Федерація передала Німеччині копії документів у справі Івана ДЕМ'ЯНЮКА. Сам звинувачений у можливих злочинах під час Другої світової війни своєї провини не визнає (*УНІАН*)

РЕГІОНИ

► **ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСТЬ**
У Тлумачі на Андрія «бешкетуватимуть» гумористи

13 грудня — свято Андрія Первозваного. На Прикарпатті дуже люблять це свято, яке веде свій початок ще з дохристиянських часів. Зазвичай дівчата у ніч на Андрія ворожать, яка у них буде доля та хто буде їхній суджений. А хлопці у цей час бешкетують — роблять усіляку шкоду газдам, звичайно, задля сміху. Можуть розібрати паркан у господаря, зняти ворота чи вивести корову зі стайні. Це єдина ніч, коли господарі мають вибачати всі парубочькі витівки. У місті Тлумачі на Андрія до місцевих бешкетників долучаються гумористи. Тут уже вшосте пройде Прикарпатський фестиваль гумору і сатири, який так і називається — «Андрія». На нього традиційно з'їжджаються знані гумористи з різних областей України, співаки та актори — як аматори, так і професіонали. Цього разу гарний настрій тлумачанам даруватимуть народний артист України Анатолій Паламаренко, заслужені артисти України Володимир Пушкар та Гриць Драпак, сміхованець зі Львова Роман Солило, прикарпатці Ігор Чепіль і Ганна Симчич, співак Левко Бондар та інші. Будуть також фокусники-ілюзіоністи, шоу-балет. Тож можна уявити, який у цьому невеличкому містечку нині ажіотаж. Організаторами свята, що дуже полюблюється прикарпатцям, є обласне та районне управління культури.

Дарина НАЗАРЧУК.
► **ДОНЕЦЬК**
Знову пограбували відділення Правекс-Банку

Невідомий зловмисник, погрожуючи пістолетом, заволодів грошима у відділенні Правекс-Банку в Кіровському районі Донецька. Як повідомив начальник районного відділу міліції Володимир Зіборов, співробітники банку натисли «тривожну кнопку», однак представники охоронної фірми прибули після того, як нападник залишив місце злочину. Сума, якої позбувся банк, не розголошується. Міліція оприлюднила прикмети зловмисника і веде його розшук. Це вже не перше пограбування відділення цього банку в обласному центрі: місяць тому грабіжник у марлевій масці обчистив дві фінансові установи, в тому числі — відділення названого банку.

Ліна КУЩ.
► **ДНІПРОПЕТРОВСЬК**
Украли актюбінські феросплави

Направлено до суду кримінальну справу стосовно пограбування напіввагона, що прибув з Актюбінського заводу феросплавів (Казахстан). Нагадаємо, з території вантажного парку станції Запоріжжя-Ліве автомобілем ЗІЛ-131 зловмисники вивезли 11,6 тонни феросплавної продукції, яка призначалася для ВАТ «Дніпроспецсталь». Вкрадене встигли продати, завдавши Придніпровській залізниці збитків на 125,7 тис. грн. **Як повідомили в Управлінні МВС України на Придніпровській залізниці**, дев'ятьом зловмисникам за крадіжку в особливо великих розмірах загрожує від п'яти до восьми років позбавлення волі.

Тетяна КОЛЯДИНСЬКА.

В охоронній зоні будують... ринок

На перетині бульвару Перова та вулиці Алішера Навої повним ходом тривають роботи з будівництва «Воскресенського торгового центру» (**на знімку**). Тож в охоронній зоні Деснянської водопровідної станції на землях «Київводоканалу» незабаром можуть постати 800 точок продажу. Дозвіл на це видали Головне управління містобудування, архітектури та дизайну міського середовища КМДА та Головне управління контролю за благоустроєм нашої столиці. При цьому з землекористувачем цих гектарів — ВАТ «Київводоканал» — ніхто свої дії навіть не погодив, як, власне, і з іншими органами. Зокрема, немає дозволу і санепідемстанції, і пожежної охорони тощо.

— Будівництво ринку відбувається безпосередньо на п'яти водогоних діаметром 1400 мм, до того ж зруйновано станцію, яка забезпечує захист водогонів від корозії. А по цих трубах іде фактично вся лівобережна вода, які наслідки це матиме, можна лише

НАША ДОВІДКА
Станом на жовтень в охоронних зонах ВАТ «АК «Київводоканал» було розташовано 663 тимчасові споруди, за 2009 рік власниками знесено з охоронних зон три МАФи.

здогадуватися, — каже начальник Державної житлово-комунальної інспекції в місті Києві Сергій Крушановський. Він також зазначає, що сам ринок, якщо його таки збуду-

ють, нестиме загрозу життю тих, хто там працюватиме, а також відвідувачам. Бо безпосередньо посередині цієї території знаходиться лінія електропередач, а це — магнітні поля, які негативно впливатимуть на здоров'я людей і під дією яких розряджатимуться та виходитимуть із ладу акумулятори автовок. Також на території водоканалу знаходиться склад хлору для знезараження майже всієї київської води. І навколо такого об'єкта, зазначає Сергій Крушановський, обов'язково має бути санітарна зона, але внаслідок будівництва торговельного закладу її звузили з

тисячі до трьохсот метрів. Це також величезний ризик. До того ж будівництво ведеться попри те, що ще 27 лютого 2009 року з'явився Указ Президента України № 221 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 27.02.2009 «Про стан безпеки водних ресурсів держави та забезпечення населення якісною питною водою в населених пунктах України», в пункті 10.3 якого сказано: «Головному управлінню контролю за бла-

гоустроєм міста Києва здійснити роботи з демонтажу тимчасових споруд (МАФів тощо), зазначених у заявці (реєстрі) ВАТ «АК «Київводоканал», передусім у зоні санітарної охорони Деснянської водопровідної станції на проспекті Алішера Навої і проспекті Визволителів. Термін до 27.11.2009 року». Утім, міських чиновників це, схоже, не обходить.

Марина КРИВДА.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Вовчі зграї наводять жах на людей

У Цюрупинському районі, поруч із обласним центром, зграя з 15 вовків розтерзала овечу отару. Хижаки знищили 200 баранів і овець.

Нинішня осінь і початок зими ознаменувалися в Херсонській області атаками степових і лісових мешканців на свійських тварин. Вовки, лисиці та єнотовидні

собаки наводять страх на людей. За останні роки зафіксовано більше десятка випадків, коли вовки, які захворіли на сказ, накидалися на дорослих і дітей.

У цей час у регіоні почалися облати на хижаків, поголів'я яких стрімко росте. Тільки в Чаплинському районі під час таких акцій було знищено два вовки й 95 лисиць.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.
Херсонська область.

Луганськ одержав нові «швидкі»

Міська влада Луганська передала станції «Швидкої допомоги» п'ять нових мікроавтобусів «Газель». За останні три роки служба одержала 43 нові автомобілі.

Цьогоріч придбано десять машин: п'ять уже передані для обслуговування населення, й така ж кількість «швидких»

Луганськ.

Алла АНТИПОВА.

ФОТОФАКТ

Студентка Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна», багаторазовий лауреат творчих фестивалів Світлана Патра на прес-конференції з нагоди проведення студентського фестивалю «Сяйво надії» вразила присутніх своїм голосом.

Фото Володимира ТАРАСОВА (Укрінформ).

Криза очима карикатуристів

Уперше в обласному краєзнавчому музеї відкрито виставку кращих робіт членів Асоціації карикатуристів України, яка об'єднує більше тридцяти любителів цього жанру мистецтва з усіх регіонів країни.

Тематика карикатур — криза. На виставці у Рівному представлено 75 кращих робіт, відібраних під час Інтернет-конкурсу серед членів асоціації. Загалом же на конкурс надіслали 103 роботи двадцять два карикатуристи. А з 2002-го року, відколи створили асоціацію, проведено сім міжнародних та два всеукраїнські конкурси карикатур у Києві, Запоріжжі, Дніпропетровську, Житомирі, в яких взяли участь художники із 69 країн світу.

Олександра ЮРКОВА.

Рівне

З нового року підвищать тарифи на водопостачання для населення

В Івано-Франківську з 1 січня 2010 р. буде піднято на 21—29% тарифи на водопостачання й водовідведення для населення.

Рішення прийняв міськвиконком. Зокрема, тарифи на водопостачання підвищено на 29% — 2,58 грн. за 1 куб. м холодної води, на водовідведення — на 21,2%, до 1,66 грн. за 1 куб. м. Збільшення тарифів пов'язане з підвищенням мінімальної заробітної плати й кількості видаткових матеріалів, необхідних для надання цих послуг, **повідомляє РБК.**

Тарифи на водопостачання й водовідведення для населення в Івано-Франківську востаннє підвищувалися з 1 січня минулого року.

Господарські суди вкомплектовано

10 грудня 2009 року відбулося чергове засідання Ради суддів господарських судів України (далі — Рада). Основним питанням, яке розглядалося, було надання рекомендацій щодо призначення на адміністративні посади заступників голів обласних господарських судів України.

Найактивніше обговорювалася проблема, що виникла в Господарському суді Запорізької області, який уже тривалий час працює без голови суду, повноваження котрого закінчилися, як і в його заступника, що виконує обов'язки голови суду. Присутні погодилися, що за таких умов суд не може нормально функціонувати. Тому більшістю голосів було погоджено тимчасове (доки не мине потреба) виконання

обов'язків колишнім головою цього суду. Так само розв'язали аналогічну ситуацію в Господарському суді Київської області. Для подальшого врегулювання цієї проблеми Рада вирішила звернутися до голови Верховного Суду України щодо прискорення призначення на ці вакантні посади постійних голів та про причини невинесення подання конкретних суддів на Раду суддів України.

Також заслухано звіт про результати розгляду звернень і скарг на дії суддів господарських судів. Рада відзначила, що більшість скарг пов'язані зі справами щодо нерухомості та землі. В багатьох випадках скарги були необґрунтовані і підстави для притягнення суддів до відповідальності відсутні. Загалом за 2009 рік було дано 419 відповідей на скарги. Одночасно Радою ініційовано подання про порушення дисциплінарних проваджень лише відносно п'яти суддів.

Ірина НАЗАРЧУК.

Обвинувачуваного у справі про вибух на стадіоні «Шахтар» звільнили з-під варті в залі суду

Апеляційний суд Донецької області направив на новий розгляд справу стосовно В'ячеслава Синенка, колишнього майора міліції, якого звинувачують у співучасті в організації вибуху на стадіоні «Шахтар» у 1995 році. Суд також змінив запобіжний захід і звільнив з-під варті обвинувачуваного, взявши з нього підписку про невиїзд. Причина цього — стан здоров'я 60-річного Синенка (в нього паралізовані ноги), а також те, що рішення у справі досі не винесено.

Нагадаємо, внаслідок вибуху на стадіоні «Шахтар» у жовтні 1995-го загинув тодішній президент футбольного клубу Ахат Брагін. Синенка екстрадирували з Греції, куди він переїхав після невдалого замаху на нього самого в 1998 році. У лютому 2007 року Апеляційний суд області засудив колишнього майора до довічного ув'язнення з конфіскацією майна, однак той поскаржився до Верховного Суду, який не знайшов у справі достатньо доказів провини обвинувачуваного. Тож справу повернули на розгляд до Донецька.

Ліна КУЩ.

Готель і паркінг на кістках?

Підтримуване львівською владою бажання бізнесменів побудувати конгрес-готель на території колишньої фортеці «Цитадель» змусило представників громадськості надіслати відкритого листа в обласне управління СБУ.

Днями на адресу депутата Львівської міськради Віри Ляковської надійшла відповідь: результати досліджень підтвердили, що на території колишньої фортеці на початку липня 1941 року німецьке військове командування організувало табір для розміщення військовополонених Червоної Армії «Шталаг-328». Тут утримували понад 284 тисячі в'язнів, яких морили голодом, холодом (взимку приміщення не опалювали), катували, серед яких навмисно розповсюджували епідемії висипного тифу та дизентерії. Командування табору організовувало розстріли військовополонених у спеціально відведених для цього місцях, а потім спалювало трупи. Кількість загинувших налічує більш як 140 тисяч осіб.

За словами Віри Ляковської, на цьому місці планують побудувати готель, кіноконцертний комплекс, паркінги, а введення об'єктів в експлуатацію заплановано на листопад 2012 року. Вже розроблено кілька містобудівних обґрунтувань. І виконавці проєктів, і керівництво міста продемонстрували невігластво і цинізм, вважає міський депутат.

Ірина ЄГОРОВА.

ФОТОФАКТ

Півтора року тому цирковий ведмідь Малюк закохався у свою напарницю і втратив інтерес до трюків. Відтоді він живе у закарпатського підприємця Івана Садварі.

Фото Сергія ГУДАКА (Укрінформ).

ФОТОФАКТ

До МВС України в супроводі бійців спецпідрозділу «Сокіл» доставили відібрану в кримінальних елементів у Німеччині колекцію рідкісних монет Боспорського царства, яку в урочистій обстановці було передано делегацією федеральної землі Гессен українському Інституту археології.

У Тернополі вирішили ховати сміття під землею

За словами міського голови Тернополя Романа Заставного, у міста достатньо шансів для реалізації такого проєкту.

Його суть полягає в тому, що існує технологія, коли сміттєві контейнери розміщують у землі, а відвантаження сміття відбувається безпосередньо в кузові спеціального автомобіля. «Ми одержали принципову згоду на поставку в Тернопіль 5 спецмашин, 500 підземних і 250 наземних контейнерів місткістю півтора або три кубометри на загальну суму майже 14 мільйонів гривень», — сказав Роман Заставний. Градоначальник дав термінове доручення комунальним службам визначити місця для розміщення таких контейнерів, повідомляє прес-служба Тернопільської міської ради. «Я гадаю, ми маємо встигнути до 15 січня 2010 повністю закінчити реалізацію цього пілотного проєкту по всій центральній частині міста», — прогнозує Заставний.

ХРОНІКА ГРИПУЮЧОЇ КРАЇНИ-2

Школи знову масово закривають на карантин

На одинадцять територіях Луганської області відзначається перевищення епідемічного порога. Оскільки серед хворих найбільше школярів, то в шести містах і районах на місцевому рівні вирішили закрити 39 шкіл. Максимальне зростання помічено у прикордонних з Росією населених пунктах. Однак, як заявляють керівники регіону, ситуація контрольована, а медики готові до роботи в умовах другої хвилі епідемії. Лікарні й аптеки також повідомляють, що забезпечені противірусними та імуномодуючими препаратами. На сьогодні щеплення зроблено понад 5 тисячам мешканцям регіону, повідомляє наш луганський кореспондент Алла АНТИПОВА.

Повторні вимушені канікули оголосили в середній школі № 134, що в Амур-Нижньодніпровському районі Дніпропетровська. А загалом, інформує наш власкор Тетяна КОЛЯДИН-СЬКА, у 80 школах міста закрито 313 класів, захворюваність учнів у яких перевищує 20 відсотків. З початку епідемії в країні у Дніпропетровську до лікарів звернулося понад 45 тисяч осіб, вірус грипу А (H₁N₁) виявлено у 65 дніпропетровців.

На Вінниччині заняття припинено у п'ятнадцяти школах. У Бершадському районі оголошено карантин одразу в шести. Навчання також припинено в одній-двох школах Калинівського, Літинського, Теплицького, Тиврівського та Ямпільського районів. Медики стверджують, що в області почалася друга хвиля грипу. З 25 грудня тут розпочне працювати вірусологічна лабораторія. Її обладнання дасть можливість визначити, які саме віруси мучать вінничан. На придбання матеріалів для діагностування грипу з обласного бюджету виділено 50 тисяч гривень. Для імунізації пацієнтів придбано 24,5 тисячі доз вакцини «Інфлувак». Їх розподілено у лікарняні заклади регіону, повідомляє наш вінницький кореспондент Віктор СКРИПНИК.

У чотирьох черкаських школах на карантин закрито 11 класів. За словами головного державного санітарного лікаря Черкас Василя Загороднього, директорам шкіл надано повноваження закривати навчальні заклади на карантин, якщо через хвороби відсутні 30 відсотків дітей. Тим часом, як повідомляє наш кореспондент Лідія ТИТАРЕНКО, з Польщі до Канівської районної лікарні прибула допомога. Це — загальнозміцнювальні, протизапальні препарати, вітаміни, медичні рукавички тощо. Передали благодійні посилки для боротьби з грипом жителі невеликого польського міста Члухів, побратима українського Канева.

У Чудельській спеціалізованій загальноосвітній школі-інтернаті № 1, що на Рівненщині, з 2 по 9 грудня захворіло 73 учні. На стаціонарному лікуванні в Сарненській центральній районній лікарні перебуває 55 дітей, 14 — у медичному ізоляторі школи-інтернату, четверо лікуються амбулаторно. Згідно з інформацією Рівненської обласної санітарної епідемічної станції, у 10 захворілих дітей виявлено вірус каліфорнійського грипу, передає Олександра ЮРКОВА.

У Криму, за даними міністра у справах молоді, сім'ї та гендерної політики Тетяни Єжової, на сьогодні закрито частково або повністю 13 навчальних закладів, інформує наш кореспондент Георгій ВЕРВЕС.

СВІТ КОРОТКО

► УКРАЇНА

Пірати відпустили наших моряків

Через сім місяців полону судновласники балкера «Аріана», на борту якого перебувають 24 українські моряки, домовилися з корсарами й купили екіпаж із судном. Зараз моряки повертаються додому. За їхню свободу віддали 2,8 мільйона доларів.

Про звільнення балкера повідомив глава Служби зовнішньої розвідки Микола Маломуж. За його словами, переговори з сомалійськими піратами завершилися 10 грудня, після чого «тюк із грошима було скинуто з літака у відкрите море поблизу «Аріани»». Зараз судно прямує до найближчого порту. Там моряки зйдуть на берег і вилетять на літаку додому. Крім того, буде проведено розслідування обставин захоплення судна піратами. За словами начальника прес-служби МЗС Валерія Джигуна, сомалійці одержали суму в розмірі 2,8 млн. дол., хоча спочатку вимагали десять.

► КНДР

Пхеньян готовий відновити шести-сторонні переговори

КНДР підтверджує свою готовність відновити шестисторонні переговори з ядерної проблеми Корейського півострова. Як зазначається в заяві міністерства закордонних справ країни, Північна Корея й США дійшли до згоди про спільну роботу зі «скорочення наявних розбіжностей». Нагадаємо, у переговорах з ядерної проблеми Корейського півострова беруть участь Китай, Росія, США, Японія, Республіка Корея й КНДР. Вони не відновлялися з грудня 2008 року. Ситуацію ускладнили проведені КНДР 25 травня ядерні випробування.

► ТУРЕЧЧИНА

Од вибуху на шахті загинуло 19 осіб

Унаслідок вибуху метану на вугільній шахті в провінції Бурса на заході Туреччини стався обвал породи в копальні, де в цей час перебували шахтарі. Число жертв становить 19 чоловік. Про це повідомив міністр праці й соціального захисту Туреччини Омер Динчер. Вибух газу й наступний обвал породи сталися на глибині 220 метрів. Рятувальні роботи вели всю ніч, але їх дуже ускладнювала висока концентрація метану на місці події. У ході рятувальної операції людей, які перебували під завалами, врятувати не вдалося.

► ПАНАМА

Вилучили найбільшу партію кокаїну

Правоохоронні органи Панами виявили й конфіскували 2,4 тонни кокаїну на двох зареєстрованих у Колумбії моторних човнах. Наркотик, який, припускають, везли в країни Північної Африки, було вміщено у мішки із зображенням мультиплікаційних персонажів Тома й Джеррі. Згідно з офіційними даними, усього в 2009 році в Панамі було вилучено близько 35 тонн кокаїну, а остання партія, за словами представників поліції, стала найбільшою цього року.

Родичі моряків з «Аріани» — судна з українським екіпажем, визволеного 10 грудня з піратського полону, — дякують Міністерству внутрішніх справ і ряду вітчизняних політиків за підтримку, а також готуються заснувати фонд допомоги морякам «Ассоль» (Укрінформ)

ВАТ «Херсонська ТЕЦ» перейшло у власність НАК «Нафтогаз України» (УНІАН)

Зірвані маски

Вийшов друком грудневий номер парламентського «Віча»

Добігає кінця рік Бика. Прикро, але його кризові виби-рики принесли більшості з нас радше гіркоту розчару-вань, аніж бодай дешиццю оптимізму. Падіння ВВП, ка-тастрофічний обвал гривні, різке зростання цін — ці та інші характерні ознаки сьогодення б’ють, як то кажуть, у самісіньке тім’ячко. А на додачу ще й пандемія грипу, яку намагаються використати з вигодою окремі високопоса-довці й учасники президентських перегонів. На переко-нання журналістів «Віча», штормові хвилі свинячого гри-пу окреслили всю убогість не тільки нашої медицини, а й передовсім самої держави. Моторошно від того, що в Ук-раїні політика й корупція продовжують вирішувати, жити нам чи не жити! Президент і парламент блокують виді-лення мільярда гривень на забезпечення здоров’я нації пе-ред загрозою другої й третьої хвилі епідемії. Подейкують, що після такого «мудрого рішення» у вітчизняних лікарів залишилося тільки два бажання: щоб бідні ніколи не хворі-ли, а багаті ніколи не одужували. Бо в більшості полік-лінік та лікарень, а що вже казати про ФАПи та амбула-торії, тому ж лікареві часто-густо навіть руки нема чим помити. Як кажуть у народі, куди не кинь, а все наверх дірою: гостра нестача ліків, сучасної апаратури, крові, плазми, кисню, вакцини. Та й самих лікарів із місячною зарплатою у 700—800 гривень держава зарахував до лав корупціонерів і хабарників. Але ж за всіх часів лікар був високооплачуваним спеціалістом. Тільки в сучасній Укра-їні це упосліджена державою категорія, яка вимушена зар-обляти нелегально, заглядати хворим у руки, щоб году-вати сім’ю. Тут, як кажуть, не до сміху.

Сумно й прикро, що здоров’я нації продовжує залежа-ти від волі пов’язанозбюрократизованих чиновників. Журналісти «Віча» наводять ще один вражаючий факт: Україна володіє винаходом, якого не має жодна держава світу. Ідеться про захищений 43-ма патентами лікарський комплекс «Біорегулятор». Його ще 17 років тому розроб-ли вчені з Інституту технологій оздоровлення «Нове в ме-дицині». До речі, ним успішно користуються наші висо-копосадовці, але не поспішають запроваджувати для ши-

рокого загалу. Фармацевтичне лобі нині, як ніколи, бере гору, тож українці змушені пити дорогі пігулки замість того, щоб приймати оздоровчі процедури. Прикро, що бюрократичні перепони, відсутність бюджетних коштів гальмують широке запровадження цього диво-винаходу вітчизняних учених.

Грудневе число «Віча» б’є на сполох ще з одного при-воду: під загрозою внесення до списку Всесвітньої куль-турної спадщини ЮНЕСКО Національного заповідника в Каневі. Як відомо, в березні 2014 року Україна та світ від-значатимуть 200-ліття від дня народження Великого Коб-заря. На державному рівні завчасно прийняли рішення до ювілею капітально відремонтувати цю пам’ятку культури та природного ландшафту. Проте добрими намірами, ві-домо, куди шлях устелено. Протягом останніх п’яти років музеї Тараса Шевченка на Чернечій горі в Каневі закрит-ий для відвідувачів. Увесь цей час тривають ремонтні ро-боти, на які вже витрачено 50 мільйонів гривень, але кін-ця-краю не видно й досі. Провівши тут візне засідання, члени парламентського Комітету з питань культури й ду-ховності та запрошені чиновники міністерств і відомств, причетних до реконструкції, дійшли висновку: символ нації слід боронити від непрофесіоналізму, байдужості та від апетитів ненаситних хапуг. У хід реконструкції повин-ні негайно втрутитися правоохоронні органи. До речі, на сторінках грудневого «Віча» чимало матеріалів присвяче-но саме діяльності міліції України.

Читаючи свіжий номер, переконуєшся, що, слава Бо-гу, не все так погано у нашому домі. На сторінках «Віча» — розповіді про здобутки самоврядних громад Львівщини та Волині, Тернопілля та Рівненщини, повчальний досвід міських голів Єнакієвого й Трускавця. Дизайнери дають поради жінкам—читачкам «Віча», як навіть в умовах кри-зи вміло та красиво вдягатися, бути на вістрі моди у но-вому зимовому сезоні.

Матеріали грудневого номера парламентського часо-пису, його дизайнерське оформлення, без перебільшення, задовольнять різнопланові інтереси читачької аудиторії.

Сьогодні в окремому полку спеці-ального призначення Сухопутних військ ЗС України в місті Хмель-ницькому молоде поповнення складе присягу на вірність народу України, а напередодні майбутні спецназівці вчилися долати смугу перешкод.

Фото Олександра ЛАПІНА (Укрінформ).

За допомогою економічних важелів напередодні президентських виборів зовнішні сили хочуть дестабілізувати ситуацію в промисловому регіоні?

РЕЗОНАНС

«Південний гірничо-збагачу-вальний комбінат» нині в склад-ній ситуації. Нещодавно в україн-ських ЗМІ, зокрема, з посиланням на спеціалізований сайт Укрруд-прому, повідомлялося, що адміні-страція комбінату вживає заходів для оборони підприємства від

можливого силового захоплення. Керівництво ПівденГЗК проін-структувало персонал про мож-ливу провокацію, тому працівники компанії перебувають у режимі підвищеної готовності. Якщо коп-нути глибше, то з’ясовуються ці-каві подробиці, про які розповіли експерти ринку.

Як пояснили «Голосу України» фахівці у сфері металургії, україн-

ське підприємство ВАТ «Півден-ний гірничо-збагачувальний комбі-нат» перебуває нині в непростому становищі. Це пов’язано зі скрут-ною фінансовою ситуацією, яка поглиблюється тим, що компанії і підприємства, що належать росій-ській публічній компанії ЄВРАЗ, цілеспрямовано не повертають борги перед ПівденГЗК, тиснуть на Вищий господарський суд, затри-мують повернення боргів і вико-нання зобов’язань підприємства-ми, афілійованими з ЄВРАЗом, тим самим ще більше поглиблюючи ситуацію на гірничо-збагачуваль-ному підприємстві, що може спри-чинити тяжкі соціальні наслідки.

Так, як пояснив голова «Міжре-гіонального робітничого руху» Юрій Береговий, тільки протягом минулого року між ВАТ «ДМЗ ім. Петровського», що належить ро-сійській компанії ЄВРАЗ, та укра-їнським підприємством ПівденГЗК було укладено сім контрактів, за якими ДМЗ зобов’язувався поста-вити металопродукцію на значну суму, а ПівденГЗК зобов’язаний був оплатити цю продукцію на умовах попередньої оплати.

ПівденГЗК виконав свої зо-бов’язання і здійснив попередню оплату за вказану продукцію. Але, незважаючи на наявність оплати, ДМЗ не поставив металопродук-цію в обумовлений контрактом термін. Фактично досі не викона-ні зобов’язання більш ніж на 340 млн. грн., повідомляє агентство Ruror.info.

Інший приклад — це дев’ять контрактів, укладених між Пів-денГЗК і ТОВ «Торговий Дім «Єв-разресурс Україна», що також нале-жить російській компанії ЄВРАЗ. Згідно з цими документами Пів-денГЗК повинен був поставити продукцію (агломерат і концен-трат), а ТОВ мало оплатити зазна-чену продукцію. Аналогічні кон-тракти на поставку агломерату були укладені між ВАТ «ДМЗ ім. Пет-ровського» і ПівденГЗК. Як і в пер-шому випадку, компанії, що нале-жать ЄВРАЗу, не виконали взяті на себе зобов’язання й не оплатили поставлений товар. За повідомле-нням Ruror.info, фактично невико-наними залишаються зобов’язання на суму близько 500 млн. грн.

А в березні нинішнього року між швейцарською фірмою Іст Металс, яка також належить ЄВРАЗ, і Пів-денГЗК були укладені два контрак-ти, відповідно до яких ПівденГЗК поставив металопродукцію на адре-су цієї фірми, а остання зобов’язана була вчасно розрахуватися. Але ана-логічно попереднім ситуаціям ком-панія, що належить ЄВРАЗу, не розраховувалася з українським під-приємством. Фактично невикона-ними залишаються зобов’язання на суму понад 31 млн. доларів США, підкреслює інформаційно-аналітичне видання oligarh.net.

У зв’язку з наявністю значної за-боргованості ПівденГЗК звернувся з позовами до ВАТ «ДМЗ ім. Пет-ровського» і ТОВ «Торговий Дім «Євразресурс Україна» до Госпо-дарського суду Дніпропетровської області. Зважаючи на те, що Пів-денГЗК виконав узяті на себе зо-бов’язання, суд повністю задоволь-нив позови ПівденГЗК і стягнув вищезгадану заборгованість. Дніп-ропетровський апеляційний госпо-дарський суд залишив чинним рі-шення суду першої інстанції...

Після цього ВАТ «ДМЗ ім. Пет-ровського» і ТОВ «Торговий Дім «Євразресурс Україна» звернулися з касаційними скаргами на вищез-гадані судові рішення до Вищого господарського суду України,

який, попри бездоганну, з погляду юристів, правову позицію Пів-денГЗК, скасував рішення ПівденГЗК, касаючи інстанції і відправив 16 із 18 справ на новий розгляд. Крім того, відразу після подання каса-цій ВГСУ призначив виконання судових рішень, що вже набрали чинності, про стягнення заборго-ваності, незважаючи на те, що раніше в практиці суду подібних рі-шень (в аналогічних по суті спра-вах) не приймалося.

Нині з боку ПівденГЗК подано касаційні скарги до Верховного Суду України, який захистить ін-тереси українського підприємства. При цьому експерти вказують на своєрідну специфіку позиції росій-ського ЄВРАЗу, який будь-що на-магається не допустити погашення накопиченої заборгованості перед ПівденГЗК. Про мотиви цих дій залишається тільки здогадуватися.

Серед версій фігурують такі: або росіяни не в змозі погасити борги, або це цілеспрямована кампанія, мета якої довести ПівденГЗК до банкрутства. За останнім деякі ек-сперти вбачають навіть зовнішньо-політичну причину — за допомо-гою економічних важелів напере-додні президентських виборів дестабілізувати ситуацію в одному з найважливіших промислових регі-онів країни.

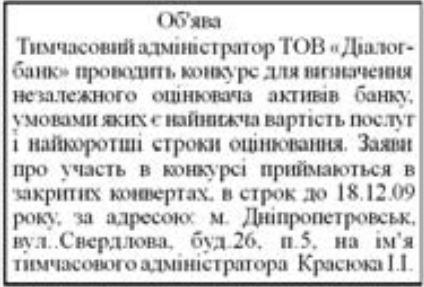
ОГОЛОШЕННЯ

Державне підприємство «Спеціалізована державна експертна ор-ганізація — Центральна служба Української державної будівельної експертизи» проводить роботу з формування кадрового резерву на 2010 рік на заміщення посад керівного складу своїх регіо-нальних та галузевих Філій. Інформацію щодо кандидатів про-симо надавати у формі резюме з кольоровою фотокарткою до 18 грудня 2009 року на електрону адресу Сектора кадрів ДП «Укр-держбудекспертиза» kadri@ukrbudex.org.ua або звертатися за но-мером телефону (044-285-71-00).

Назви посад та вимоги до кандидатів наведено в таблиці:

Назва посади	Вимоги до кандидатів
1. Директор Філії, 2. Заступник директора філії 3. Начальник структурних підрозділів (виробничих)	1. Вища освіта відповідного профілю (архітектор, інженер-будівельник. 2. Знання нормативної будівельної документації (СНІП, ДБН). 3. Вільне володіння державною мовою. 4. Володіння ПК. 5. Досвід роботи в проектних або науково-дослідних інститутах не менше 10 років. 6. Досвід роботи на керівних посадах від 5 років. 7. Вік: чоловіки - до 55 років, жінки - до 50 років.
4. Головний бухгалтер Філії, 5. Начальник структурних підрозділів (адміністративних)	1. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). 2. Досвід роботи за професією на керів-них посадах від 3 років. 3. Володіння ПК. 4. Вік: чоловіки - до 55 років, жінки - до 50 років.

Ліцензія серія АБ № 205815 видана Товариству з обмеженою відповідальніс-тю «Будівельно-інвести-ційна компанія «Київжит-лобуд» (ідентифікаційний код юридичної особи - 33751217) 04 жовтня 2005 р. наказом № 36-ЛІ Дер-жавним комітетом України з будівництва та архітекту-ри, вважати недійсною.

КАЛЕНДАР

Королева програмування

Цього тижня в Київському інституті кібернетики відбувся науковий семінар, присвячений 90-й річниці від дня народження Катерини Логвинівни Ющенко (1919—2001).

Вона — видатний учений-математик, фахівець із програмного забезпечення комп'ютерів, член-кореспондент НАН України, Заслужений діяч науки, лауреат двох Державних премій. Семінар, який щороку проводиться зусиллями Національної академії наук України, Інституту кібернетики імені В. Глушкова НАН України та Києво-Могилянської академії, проходив у рамках пленарного засідання Шостої міжнародної конференції «Теоретичні та прикладні аспекти побудови програмних систем» — TAAPSD 2009.

Вона народилася в Чигирині. Батько, Логвин Рвачов, був учителем, а мати вчилася читати(!) за підручником арифметики. Може, саме тому троє їхніх дітей стали відомими математиками. На семінарі лунало багато теплих слів про Катерину Логвинівну — від учнів, послідовників, колег. «Чуйна, мудра, багатьом допомогла стати на ноги. Ця жінка володіла внутрішньою енергетикою наукового дослідника, спростувала «теорію», нібито наука — справа чоловіча». Вона писала перші програми для першої вітчизняної ЕОМ. Визначальний етап діяльності Катерини Логвинівни — дослідження й розробки, пов'язані з поняттям адресного програмування. Дослідницьку і науково-організаційну роботу К. Ющенко сполучала з активною громадською працею, входила до редколегії журналів «Кібернетика і системний аналіз», «Проблеми програмування». К. Ющенко — автор більш як 200 наукових праць, з них три десятки монографій і підручників, окремі з них вийшли двома-трьома накладками і перекладені за кордоном. Ця талановита, сильна і віддана справі жінка активно працювала упродовж свого життя. Разом зі створеною нею школою наукового програмування буде жити ім'я Катерини Ющенко, відомої не лише на пострадянському просторі, а й в усьому світі.

Ольга СОВА.

Бюджету допоможуть флот і зарплата

Севастополь виконає бюджети 2009 року: і державний, і місцевий. Такий оптимістичний прогноз дав голова Севастопольської міськдержадміністрації Сергій Куніцин, виступаючи на одному з міських телеканалів.

І це не дивлячись на те, що, за словами керівника міста, в суспільний «гаманець» не надійшли десять мільйонів гривень від оренди землі. «Заслугу» С. Куніцин адресує депутатам міськради, які продовжили строки оренди землі деяким комерційним підприємствам: «Ми перевіряємо, хто у них засновники, у нас є список «цієї крутості», тих, хто не платить ту оренду, яку вони повинні були б заплатити».

Плече міському бюджету «підставила» зростає зарплата, за рахунок чого зросли суми прибуткового податку. Роблячи прогноз на рік наступний, Сергій Куніцин сказав, що «на 2010-й у нас бюджет, попередньо, такий же, як в 2009-му: мільярд двісті тисяч із «хвостиком». Міська влада Севастополя розраховує, що у наступному році значно зростуть суми, що сплачуються Російською Федерацією за базування в Криму й Севастополі Чорноморського флоту — з поки запланованих ста десяти мільйонів до чотирьохсот. У всякому разі, так записано в Указі Президента.

Микола МАГДИЧ.

Севастополь.

ФОТОФАКТ

Театр костюма «Аліса» обласного навчально-виховного комплексу для дітей із проблемами слуху бере участь у фестивалі «Береги надії», що проходить у Харкові.

Фото В'ячеслава МАДІЄВСЬКОГО (Укрінформ).

Сотня на одне місце

Саме стільки безробітних сільських мешканців претендує на кожне робоче місце в Кам'янець-Подільському районі на Хмельниччині.

Кількість вакансій у центрі зайнятості порівняно з цим же періодом минулого року не зросла. Щоправда, звернень із проханням поставити на облік дещо поменшало. Торік на початку кризи ці показники були найвищі.

Агроформування не можуть забезпечити роботою всіх бажаючих селян, тож у них є єдиний вихід — шукати роботу на власному подвір'ї. Таку політику переслідує і районна влада. На даний час кожен її підрозділ розробляє стратегічний план розвитку району. Кожному відділу та управлінню влаштують своєрідний захист їхніх проектів. Голова райдержадміністрації Ростислав Ярема наголошує: кожній людині треба знайти місце в цій стратегії. До прикладу, ще недавно понад 60 родин у районі не мали постійної роботи, а тепер займаються гостьовим бізнесом, перетворивши власні будинки на міні-готелі.

Віра ШПИЛЬОВА.

Кам'янець-Подільський.

Новорічний відпочинок у Карпатах дешевший, ніж торік

«Новорічно-різдвяний відпочинок в зимових Карпатах за останні роки набрав великої популярності.

Зазвичай місця в готелях і приватних садибах «розбираються» заздалегідь. Однак цього року, схоже, ситуація трохи інша. Бажаючих зустріти Новий рік у горах суттєво поменшало. — Причини зрозумілі, — каже власник турагенції «Навколо світу» Сергій Сніжко. — Криза, епідемія, карантин, фінансові труднощі. Тому, за словами Сергія Сніжка, ціни цього року власники котеджів та готелів змуснені були знизити. Так, на самісінський Новий рік за номер треба буде віддати від 600 до 1100 гривень, що менше, ніж торік. У звичайні зимові дні номер коштуватиме від 300 гривень.

Дарина НАЗАРЧУК.

Івано-Франківська область.

Хазяїн нацькував пітбуля на людей

КОМАНДА «ФАС!»

Жителі Кіровограда шоковані витівкою одного із «любителів тварин». Вигулюючи бійцівського пса, хазяїн розважався тим, що нацьковував його на бездомних щенят. Зазвичай це йому сходило з рук. А того горезвісного ранку перехожі зробили чоловікові зауваження. У відповідь він спустив на чотирьох людей пітбуля і заходився бити їх металевим ціпком.

Двоє чоловіків встигли втекти, решті перепало так, що заledве змогли піднятися. Собака рвав їх хвилин десять, одному з потерпілих дуже пошкодив руки.

Вражені такою жорстокістю, місцеві правоохоронці обіцяють покарати госпо-

даря пітбуля. Матеріали передано для порушення кримінальної справи.

Щоб налякати таких любителів собак, місцева влада обіцяє незабаром увести нові правила утримання тварин та створити у Кіровограді реєстр власників чотирипалих друзів, передусім — бійцівських порід.

За рішенням суду пса можуть приспати. А от його хазяїн, найімовірніше, заплатити тільки штраф. Усе-таки дивне в нас законодавство. За ненавмисне каліцтво, завдане людині на виробництві, відповідальний за техніку безпеки може потрапити на певний термін за грати. А бузувір, який умисно натавив на людину спеціально натренованого пса, відбудеться хіба що штрафом та моральним осудом.

За кордоном бійцівські собаки — під контролем. Приміром, 1997 року в Новій Зеландії після низки нещасних випадків було заборонено утримувати пітбультер'єрів, японських тодзі та філа бразилейро. Ці тварини підлягали знищенню, а собаки

з домішкою їхньої крові були стерилізовані. В Пекіні заборонили тримати 41 породи собак, серед них — далматинці, німецькі вівчарки і колі. У планах — обкласти псів зростом більш як 35 сантиметрів щорічним збором близько 60 американських доларів. До того ж заборонено заводити більше одного собаки на родину.

З 2005 року не можна тримати пітбультер'єрів та представників інших небезпечних порід у Австралії. До Німеччини та Ізраїлю заборонили завозити таких собак, певні обмеження запровадили і у Франції.

Утім, на вулицях міст і на виставках собак у тому самому Ізраїлі можна зустріти всі перелічені породи, до того ж у досить великій кількості. В Німеччині справді в 2001 році було прийнято «антисобачий» закон, але проіснував він недовго і невдовзі був скасований за рішенням суду як неконституційний.

Тож дискусія на тему «хто кого» триває. Петро МЕЛЬНИК.

Увагу малозабезпеченим родинам

Близько 55 відсотків обласного бюджету спрямовані цього року на соціальні виплати населенню.

Як засвідчив звіт облдержадміністрації на сесії обласної ради, з 925 мільйонів гривень видатків за дев'ять місяців нинішнього року на допомогу сім'ям із низьким рівнем доходів та дітям-сиротам перераховано майже 320 мільйонів гривень, 145 мільйонів пішло на пільги та субсидії для малозабезпечених верств населення. Водночас, наголосили на сесії депутати, відчувається гостра нестача фінансів на виконання обласної програми підтримки сім'ї. Зокрема, на соціальне інспектування та супровід кризових родин, у яких склалися важкі житлово-побутові умови.

Було десятеро, стало дванадцят

У сім'ї 37-річних мешканців села Демки Драбівського району Олександра та Анжели Кулів знову поповнення. У їхніх семи синів та трьох дочок з'явилося ще двоє сестричок. Батьків та новонароджених близнят привітало подарунками районне керівництво. Загалом на Черкащині проживає понад п'ять тисяч родин, у яких виховується по троє і більше дітей. Десятеро сімей мають більше восьми малюків. Важливо те, що народжувальність в області зростає. У 2005 році на світ з'явилося 10 тисяч 400 хлопчиків та дівчаток, у 2008 році — 20 тисяч 700 новонароджених.

Шведський подарунок

Станція швидкої невідкладної допомоги та муніципальна пожежна команда Сміли отримали подарунки від давнього друга міста, шведського мецената Йоханса Матісоона. Автомобіль медичної допомоги та аварійно-рятувальна машина, що їх презентував місту благодійник, хоч і не нові, однак у відмінному технічному стані. Йохансон Матісоон має намір і надалі допомагати українському місту та його громадянам, з якими він постійно підтримує дружні зв'язки.

Обмінялися вітряками

Багаторічна дружба пов'язує старовинний Корсунь-Шевченківський із німецьким містом-побратимом Гіфгорном. Щороку міста обмінюються делегаціями, беруть участь у національних фестивалях і святах. На честь українського міста в Гіфгорні побудовано стилізований ресторан-вітряк — копію етнографічно-розважального комплексу «Вітряк», що височіє при в'їзді до Корсуня-Шевченківського. А нещодавно група бізнесменів із Гіфгорна привезла в подарунок корсунцям великий сучасний електронний годинник. Тепер вартовий часу прикрашає фасад «ратуші» — приміщення міської ради.

Двигуни для ближнього зарубіжжя

БАТ «Науково-виробниче підприємство «Смілянський електромеханічний завод» виграло тендери на поставку нових двигунів для чотирьох українських залізниць на загальну суму 70 мільйонів гривень. За словами голови правління товариства Євгена Шаповалова, підприємство відправило також до Росії першу партію сучасних двигунів власної розробки для промислових електровозів. Замовлення на високоякісну продукцію смілянських заводчан надійшло з країн Прибалтики, Казахстану, Узбекистану та Монголії.

Лілія ТИТАРЕНКО.

Кілька хвилин у невагомості за 200 тисяч доларів Вигадай собі мрію — і станеш мільйонером

У США пройшла презентація першого у світі приватного космічного корабля «Спейсшіп-2», що, за свідченням очевидців заходу, дуже нагадувала прем'єру великого голлівудського блокбастера.

Цьому сприяла не стільки поява на церемонії показу дивовижного космоліта губернатора штату й актора Арнольда Шварценеггера, а також інших зірок американського шоу-бізнесу, які, певно, стануть першими клієнтами, скільки футуристичний дизайн самого комерційного човника, розрахованого на двох пілотів і шістьох заможних пасажирів.

Під час презентації Шварценеггер символічно розбив пляшку шампанського об новенький космічний апарат, який відразу одержав не менш символічне ім'я «Ентерпрайз», що в перекладі з англійської означає — «смілива приватна ініціатива або підприємство». Хазяїн «космічного господарства» Річард Бренсон зазначив, що його компанія «Вьорджін Галактик» робить «фінальні кроки на шляху створення першої приватної космічної авіалінії». Передбачається, що крім завершення будівництва спеціальної злітно-посадочної смуги космічну флотилію Бренсона поповнять шість човників і два літаки-носії.

Приватний бізнес-проект з розвитку космічного туризму,

який уже протягом декількох років реалізує компанія «Вьорджін», спочатку експерти розглядали як просту забаву й розвагу її керівника — мільярдера Річарда Бренсона. У плани входили не лише будівництво приватного космодрому в каліфорнійській пустелі Мохаве й виробництво декількох човників, а й організація періодичних турів на навколоземну орбіту. Незважаючи на те, що проект здавався нереальним, через декілька років і після інвестування в цю сміливу ідею до 400 млн. доларів, зоряний публіці, що зібралася на «світову прем'єру», все-таки було представлено ракетоплан, а також не менш екстравагантний літак-носіє.

Відповідно до технічних розрахунків, після відділення 18-метрового човника від свого літака-носія на великій висоті, він за допомогою ракетного двигуна розженеться до надзвукової швидкості й вийде на висоту 100 кілометрів — низьку навколоземну орбіту.

Щоправда, майбутні космічні туристи, які купили квитки на цю подорож по 200 тис. доларів, зможуть провести в нева-

гомості лише кілька хвилин. Незважаючи на чималу вартість квитка, а також настільки незначний час у космосі, бажаючих відчувати себе справжніми космонавтами набралось вже близько 300 чоловік. Бренсон стверджує, що його в першу чергу цікавить не прибуток, а створення чогось, чим він зможе пишатися все своє життя. За його

словами, подорожі на орбіту Землі почнуться приблизно у середині 2011 року після серії тренувальних польотів і отримання необхідної на цей унікальний вид діяльності ліцензії.

Утім, чи справдяться надії на швидке зростання ринку космічного туризму в часи економічної кризи, зараз сказати ніхто не береться. Історія космосу поки що знає лише сімох туристів. І це особистості зовсім не ординарні.

Так, один з них — Денніс Тіто працював інженером в аерокосмічній корпорації й одержував 120 доларів на тиждень. Але якось він сказав колегам: мине час, я зароблю мільйон і полечу в космос. Одного разу він придумав індекс Уілшера, яким сьогодні користуються всі економісти світу, і купив собі путівку на орбіту.

Чарльз Сімоні приїхав в Америку по студентській візі. Але разом з іншим студентом Біллом Гейтсом вигдав Май-

крософт, Word і Excel. А гоночари витратили на космос.

Інший турист Річард Герріот був сином астронавта й мріяв піти по стопах батька. Але лікарі заборонили — поганий зір. Проте хлопець вирішив: все одно полечу! І вигдав гру, яка стала найпопулярнішою у світі. Вона привела його на Байконур.

За матеріалами закордонної преси.

На знімку: Річард Бренсон (ліворуч) і Берт Рутан позують на тлі літального апарата.

Фото Photoshop/Укрінформ.

Принц Чарльз позичив гроші у своїх охоронців

ДОРОГЕ ЗАДОВОЛЕННЯ

Спадкоємець британського престолу принц Чарльз був змушений попросити в борг у своїх охоронців близько 3 тисяч фунтів стерлінгів, пише газета The Independent.

За даними видання, принц Чарльз був змушений позичати гроші в охоронців у 2007 році для «покриття витрат, пов'язаних з подорожжю». Кошти,

які були необхідні принцові, було списано з корпоративної кредитної карти, якою користуються співробітники підрозділу з охорони членів королівської родини.

У грудні 2007 року спадкоємець британського престолу позичені гроші — 2744 фунти стерлінгів і 34 пенси повернув. У розпорядженні газети The Independent опинилися документи, що підтверджують повернення грошей на рахунок Скотланд-Ярда, у чію структуру входить підрозділ, який охороняє осіб королівської крові. 2007 року, нагадує

видання, принц Чарльз і його дружина Камілла Паркер-Боулз відвідували Туреччину й Уганду.

Офіційно представники Скотланд-Ярда повідомлення про позичені принцом Чарльзом гроші підтвердити відмовилися. При цьому вони зазначили, що співробітники охорони час від часу позичають людям, чію безпеку вони забезпечують, але тільки за умови повернення коштів.

У свою чергу, колишній співробітник підрозділу, що охороняє членів королівської родини, який працював із

принцесою Діаною, розповів The Independent, що йому доводилося регулярно платити за неї, наприклад, у ресторани або готелі. Рахунки інших членів королівської родини, за його словами, також часто оплачують співробітники охорони.

У 2008 році утримання принца Чарльза коштувало британським платникам податків три мільйони фунтів стерлінгів. Ще 16,46 мільйона фунтів стерлінгів доходу в 2008 році спадкоємцеві британського престолу принесли володіння в Корнуолі.

ФОТОФАКТ

У Лімі президент Перу Алан Гарсія приймає військовий парад на честь 188-го Дня незалежності.

Фото Сінхуа/Укрінформ.

Канадські математики оголосили підкидання монетки нечесним

Підкидання монетки не гарантує прийняття випадкових рішень, оскільки залишає можливість для шахрайства. Як повідомляє AFP, такого висновку дійшли канадські математики з Університету Британської Колумбії.

Під час експерименту вчені запропонували 13 відвідувачам приймальні місцевого лікаря підкинути монетку. При цьому вони пообіцяли, що двоє учас-

ників, у яких найчастіше випаде «орел», одержать безплатну каву. Учасникам експерименту показали «правильну» техніку підкидання монетки, яка дозволяє отримати потрібний результат, регулюючи висоту, час польоту й кількість переворотів монетки в повітрі. Після цього їм дали можливість попрактикуватися. І всі учасники експерименту викинули «орел» більше раз, ніж «решку».

Кремль лякає сусідів

У Росії ліквідовано парламентський контроль за армією. Президент РФ звернувся у Федеральні збори із проханням «з метою підтримки міжнародного миру та безпеки» дозволити йому відправляти війська за кордон.

І Державна дума, і Федеральні збори підтримали ідею президента. Відтепер Дмитро Медведев не зобов'язаний керуватися Конституцією Росії. Рішення починати бойові дії за межами країни президент прийматиме винятково сам.

Раніше закон вимагав: «рішення про оперативне використання збройних сил за межами території Російської Федерації ухвалюється президентом на підставі відповідної постанови Ради Федерації». Тобто була потрібна санкція обох палат ФЗ.

Тепер, як заявляє низка депутатів, «використовувати війська можна з будь-якої причини», яку буде названо в адміністрації президента.

Більше за всіх задоволені армійські чини. Закон прийнято для того, щоб «ми могли швидко

відреагувати на напади на російських громадян за кордоном, а запитувати в такій ситуації санкцію Ради Федерації, означає дозволити безкарно себе розстрілювати», цитують московські газети заяви російських генералів.

Інакше кажучи, закон дозволяє президентові Медведеву дати команду починати бойові дії, у тому числі й на території України, наприклад, у Севастополі, де дислокується російський ЧФ, якщо він вважатиме, що громадянам Росії загрожують або зачіпають їхні права.

До слова, у міжнародному праві вироблені сотні рекомендацій і правових рішень, які дають змогу уникати застосування військової сили в конфліктних ситуаціях. Особливо, якщо між країнами, у цьому випадку Україною та Росією, підписаний «великий» договір про дружбу й співробітництво, у якому викладений механізм вирішення таких проблем.

Віктор ТИМОШЕНКО.

Москва.

Експерти засумнівалися в ефективності «Таміфлю»

Міжнародна група експертів висловила сумніви в тому, що рекомендовані ВООЗ для боротьби із грипом препарати «Таміфлю» і «Реленза» можуть запобігати ускладненням інфекції, таким, як запалення легенів. Приводом для сумнівів став проведений ученими метааналіз випробувань цих препаратів.

У Непалі
дикий слон
убив 11 чоловік

У джунглях Непалу почалася операція з пошуку дикого слона, який за останні два тижні вбив 11 чоловік, повідомляє Associated Press.

Жертвами слона стали жителі сіл, розташованих у трьох районах на півдні країни, приблизно за 300 кілометрів від столиці Непалу Катманду. Місцеві жителі, які здебільшого мешкають в одноповерхових будинках, дуже стурбовані тим, щодесь поблизу блукає слон-убивця. Для його відлякування вони використовують вогонь, дим і звук барабанів.

У Непалі слони під охороною, тому дозвіл на відстріл слона необхідно одержувати в центральних органів влади. Представник місцевого чиновництва заявив, що для ліквідації загрози їм потрібна допомога з центру, на яку вони й очікують.

За іншими даними, слон-убивця вже перетнув кордон Непалу й зараз перебуває в Індії.

ДЗЕРКАЛО ІНОПРЕСИ

Минулого тижня зарубіжна преса задувала Україну, пишучи про свинячий грип, фальшування документів, а також... зміну іміджу Юлії Тимошенко.

На тобі, небоже,
що мені негоже!

«Німці не хочуть робити щеплення, уряд перепродує вакцини проти грипу А», — пише польська «Газета Виборча». «Німецький уряд хоче продати понад 2 мільйони порцій вакцини, заявило міністерство охорони здоров'я. Нині щеплення проти грипу А зробили лише 5 відсотків німців. Тому міністр охорони здоров'я Філіп Роеслер розповів, що він дізнався, чи не потрібна ця вакцина іншим країнам, і Україна вже висловила зацікавлення, — уточнює видання. — 2,2 мільйона порцій має бути доставлено до кінця грудня. Загалом німецький уряд замовив 50 мільйонів порцій вакцини, які завозитимуть у країну частинами — аж до весни 2010 року. Та навіть медичний персонал не поспішає робити щеплення. Сьогодні вакцинувалися лише 15 відсотків німецьких медиків».

Ще більш насторожено до вакцинації ставляться французи. Газета «Монд» пише: «Кампанія вакцинації проти грипу А у ліцях та коледжах почалася 25 листопада. Якщо для щеплення дітей їхні батьки повинні заповнити та підписати індивідуальну медичну картку, то підлітки, згідно з хартією вакцинації, мають право відмовитися від ін'єкції. Тому у «Фей-

Символи сталінізму повертаються

У Москві після п'ятирічного ремонту й реставрації повертається на своє місце біля входу у ВДНГ монументальна скульптура «Робітник і колгоспниця» Віри Мухіної.

У далекому 1937 році вперше Радянський Союз брав участь у промисловій виставці в Парижі. Для того, щоб здивувати цивілізований світ, скульптуру встановили перед входом у радянський павільйон. За задумом «батька народів» робітник і селянка з серпом та молотом шли на зміну товстим буржуа і капіталістичному ладу. Це був страшний 1937-й, коли мільйони людей у СРСР були розстріляні або вмирили в сталінських таборах.

У нинішній Росії дуже дбайливо, з величезним політичним пієтетом ставляться до символів радянської епохи. Така путінська політкоректність, мовляв, люди, які все пам'ятають і для яких Сталін — батько рідний, ще живі.

Це стосується і кінофільмів, і пісень, які оспівують країну, «в котрої вольно дышит человек», і безлічі бронзових, гранітних пам'ятників на честь КПРС, Леніна. Нещодавно у вестибюлі метро станції Курська дбайливо відновили фреску зі Сталіним і слова з радянського гімну «нас вырастил Сталин на верность народу».

До речі, білі генерали, непримирен-

ні вороги радянської влади — такі, як Капелъ, Денікін, знайшли останній притулок на московському Донському цвинтарі. Наче не вішали й не розстрілювали ці полководці тисячі тих же робітників і селян, яких Мухіна відтворила в камені й алюмінії.

Не всі в Росії радіють новому плану монументальної пропаганди. Наприклад, про ту ж скульптуру «Робітник і колгоспниця» написали, що «це прикмета часу, або симптом хвороби, або ознака агонії».

Як кажуть, у кожної країни своя історія й свій народ, утім, як і влада, що вправі вирішувати, кого звеличувати, славити, а кого забути. Щоправда, кремлівські ідеологи відновлюють тільки ту частину минулого, «яку, як кажуть у Москві, хочуть зробити нашим майбутнім».

Але гірше за все, коли Кремль намагається вчити історії інших, інший народ, іншу країну. Давайте все-таки залишимо Денікіна й Колчака разом з «Робітником і колгоспницею» Росії, а Україні — її минуле, і світле, і трагічне, котре вивчатимемо, і виховувати своїх дітей будемо на українській історичній пам'яті.

Віктор ТИМОШЕНКО.

Москва.

Фото з сайта <http://ru.wikipedia.org/>

Грип, паспорт і коса

сбуці» ліцеїсти створили групу спротиву вакцинації. «Для всіх, хто не хоче бути вакцинованим проти грипу А» — так називається група, створена парою ліцеїстів з Тулузи, до якої вже долучилися щеонайменше 15 тисяч осіб. Найчастіше у цих групах можна зустріти такі записи: «чортова вакцина, яка була створена надто швидко, щоб догодити чиновникам».

Підробимо все!

Інша тема, пов'язана з Україною, яка вже давно турбує європейців, — безпека документів. Точніше, небезпека. Дипломати твердять, що шодня вилучають по 10—15 фальшивих паспортів у консульствах. Що вже говорити про інші довідки! «Слава» українських фальшивих документів уже докотилася до сторінок польської преси. «В Україні підроблять усе» — пише «Газета Виборча». «За міліцейськими даними, за перші дев'ять місяців на вкристианні фальшивих документів упіймали 15 тисяч українців. Беручи до уваги слабку ефективність правоохоронних органів, можна передбачити, що невіпйманих користувачів нелегальних документів у рази більше, — припускає газета. — Крім дипломів, масово підробляють свідоцтва про народження та різні довідки, які дають право безплатного проїзду залізницею, автобусом та метро. Такі шахрайства карають штрафом у 850 гривень. За оцінками експертів, щороку на підробку документів українці

витрачають десятки мільйонів доларів, при цьому багато з них стають жертвами шахраїв. В Інтернеті діє чимало сторінок, які пропонують українські чи російські паспортидесь за тисячу доларів. Найчастіше їх створюють (на закордонних серверах) шахраї, які насправді нічого не підроблюють, а лише збирають гроші в найвнших жертв. Але масове фальшування паспортів — це факт. «Парламентська комісія встановила, що 2007 року було продано «наліво» 3 тисячі паспортів, — б'є на сполох депутат Володимир Сівкович. — За додаткові кошти шахраї пропонують внести паспорт до державної бази даних — тоді викрити фальшиві документи стає практично неможливо».

Елтон Джон допомагатиме невинновленому хлопчику, а Юлія Тимошенко змінить зачіску

Сер Елтон Джон піклуватиметься про українського хлопчика, незважаючи на те, що вже й не сподівається його всиновити, пише британська «Міроу». Партнер музиканта Девід Ферніш заявив, що вони були дуже засмучені тим, що маленький Лев не може поїхати до них у Велику Британію, однак зроблять усе можливе, щоб забезпечити малюка і його брата усім необхідним у рідній країні. Нагадаємо, відомий музикант познайомився з Левом під час візиту до притулку для

ВІЛ-позитивних дітей цього літа. Але вік (62 роки) та нетрадиційна сексуальна орієнтація британця унеможливили всиновлення.

Прем'єр-міністр України та кандидат у Президенти Юлія Тимошенко збирається змінити свою культову зачіску, пише «Ерс Таймз». «Тимошенко, візнавана за своїм стилем, що декому нагадує принцесу Лею із кінофільму «Зоряні війни», стала одним із лідерів країни після помаранчевої революції». За інформацією видання, нова зачіска буде, найімовірніше, коротшою, хоча прем'єр так само залишиться білявою.

Російська «Независимая газета» пише про те, що азербайджанське ТБ планує «розділити» Україну. Йдеться про своєрідний акт помсти телебачення Азербайджану у відповідь на репортаж «Нагірний Карабах — територія, на якій завмер час каналу «Інтер». Знімальна група вирушить в Україну для підготовки сюжету. У планах телевізійників — показати Західну Україну історично польського територією, а Львів — польським містом. «Натомість Східна Україна буде представлена історично російською територією, а Київ — колиською руської культури до монгольської Русі». Контррепортаж планують перекласти іноземними мовами, показати на деяких каналах та розмістити в Інтернеті.

Пресу читали Анна БОЙКО, Тетяна ПАСОВА.

КАЛЕЙДОСКОП

Перукар із Флориди винайшов

«руки-ножиці»

Американський перукар Валентино Лосауро винайшов «руки-ножиці». Гострі пристосування, названі розроблювачем clawz, надіваються на пальці й допомагають стилістові впоратися зі стрижкою вдвічі швидше, ніж зазвичай. Про це пише The Daily Telegraph.

Крім перукарського мистецтва, Лосауро захоплюється грою на фортепіано. Тому ідея, яка спала йому на думку десять років тому, за його власним зізнанням, була спробою «привнести трохи музичальності в процес стрижки». На розробку й доведення до розуму свого пристосування він витратив два роки й 250 тисяч доларів.

Німецький пенсіонер підстрелив листоношу замість зайця

Неподалік від міста Гютерсло (Guetersloh) у землі Північний Рейн — Вестфалія 70-літній мисливець у погоні за зайцем ненавмисно підстрелив 28-літнього листоношу, повідомляє Spiegel.

Пенсіонер вистрілив у зайця, але той вивернувся. Дріб зрикошетив і потрапив у машину, що стояла неподалік. У ній був поштовий службовець.

Одна із дробин поранила чоловіку обличчя. Ще дві дробини пробили двері автомобіля. Потерпілий був відправлений у лікарню. Про тяжкість отриманих ним поранень нічого не повідомляється.

Сукні Одрі Хепберн продано на аукціоні

Колекцію суконь і аксесуарів акторки Одрі Хепберн продано з аукціону більш як за 260 тисяч фунтів стерлінгів (понад 425 тисяч доларів США), повідомляє AFP. До початку аукціону планувалося виручити не більш як 100 тисяч фунтів стерлінгів. Однак покупці виявили підвищену цікавість до торгів. Так, створену модельєром Живанші коктейльну сукню, у якій Хепберн з'явилася на екрані в одній зі сцен комедії «Як украсти мільйон» (1966 рік), було продано за 60 тисяч фунтів стерлінгів, що втричі перевищує попередню оцінку.

Фото Photoshot/Укрінформ.

У 2009 році в Одеській області зареєстровано 1 404 випадки ВІЛ–інфекції, *повідомляє наш ко–респондент В’ячеслав ВОРОНКОВ*

Омбудсман *Ніна КАРПАЧОВА* вручила нагороди Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини тим, хто зробив помітний вклад у благородну справу захисту прав і свобод співвітчизників

РЕГІОНИ

► *ЧЕРНІВЕЦЬКА ОБЛАСТЬ*

Коли карантин, не до балу

Цього року в грудні Чернівці не проведуть традиційний благодійний муніципальний бал, який відбувався вже тричі. Його не встигли підготувати у зв’язку з карантинном через епідемію грипу.

«Навряд чи було б розумно готувати муніципальний бал в умовах масового захворювання на грип і ГРВІ, та й люди не зрозуміли б нас правильно. До того ж підприємці, які зазвичай беруть участь в аукціоні, зараз не налаштовані на святкування», — зауважила начальник управління соціального захисту населення міської ради Аліна Круглецька.

Торік на третьому муніципальному балу було зібрано 238 тисяч гривень. Тоді вдалося реалізувати 190 запрошень по 600 гривень. Частина коштів виділили п’ятьом тяжко хворим дітям на лікування. Ще на частину коштів було закуплено медичне обладнання для лікарень Чернівців.

Сергій СУЛИМА.

► *ДНІПРОПЕТРОВСЬК*

Погорільці матимуть пільги

Підприємці, які працювали на «Слов’янському базарі», зруйнованому пожежею, отримають пільги у відновленому комплексі. Таке рішення прийнято на сесії Дніпропетровської міськради.

Раніше виконком погодив проектування та проведення відновлювальних робіт на цьому торговельно-виставковому комплексі (ТБК), а міська рада прийняла рішення про звільнення ТОВ «Слов’янський базар» від сплати внеску на розвиток інженерно-транспортної інфраструктури Дніпропетровська, повідомили в управлінні забезпечення депутатської діяльності міськради.

Нагадаємо, 22 вересня ТБК «Слов’янський базар» площею 24 тис. кв. м знищила пожежа. Близько тисячі осіб залишилися без роботи.

Тетяна КОЛЯДИНСЬКА.

► *ЯЛТА*

На будівельних майданчиках курорту виявили нелегальних робітників

За інформацією начальника чергової частини Ялтинського управління МВС Олександра Смирнова, міліція перевірила 64 будівельних майданчики в зв’язку з розслідуванням карної справи. Під час перевірок було виявлено 59 робітників без необхідних правових договорів. «В результаті до бюджету міста у вигляді штрафних санкцій надійшло 30700 гривень», — повідомив начальник чергової частини. Окрім цього, з’ясовано, що на будівельних майданчиках працювало дев’ять іноземців, не зареєстрованих на території України. «Усіх їх депортовано за межі нашої держави», — наголосив О. Смирнов.

Георгій ВЕРВЕС.

«Зелені» тарифи на електроенергію

У КОМІТЕТАХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ

Комітет з питань паливно–енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки рекомендує парламенту прийняти за основу проект змін до закону про електроенергетику, якими встановлюються спеціальні тарифи на електричну енергію — так звані зелені тарифи.

Документом пропонується розширити застосування «зеленого» тарифу на електроенергію, вироблену з альтернативних джерел енергії, також для доменного, коксівного газу та скидного енергопотенціалу технологічних процесів.

На засіданні комітету зазначалося, що проект необхідний для реалізації основних засад державної політики у сфері розвитку альтернативних джерел енергії, часткової компенсації потужностей українських електростанцій з метою економії паливно–енергетичних ресурсів держави та створення ефективних умов діяльності України на Європейському ринку електричної енергії.

Екологічно економити вигідно

Упроваджувати стандарти так званого зеленого офісу на роботі сьогодні не лише екологічно грамотно та корисно для здоров’я працівників — така новація дозволить організації заощадити чималі кошти. Йдеться не лише про збільшення кількості рослин на робочому місці — дедалі більше компаній світу віддають перевагу енергозбережним технологіям, використовують теплоізоляційні матеріали та енергоефективне обладнання. У такому офісі навіть канцелярське приладдя базаторазового використання, а мийні засоби для прибирання — безпечні для людини, тобто без фосфатів та аміаку.

В екологів напоготові чимало порад, які допоможуть зменшити витрати на утримання офісу і, разом із тим, згубний вплив на довкілля. Перш за все, кажуть, треба звернути увагу на техніку. Обираючи комп’ютер, принтер, копір, сканер чи факс, перевіряйте, чи має він екологічне маркування, клас енергоефективності та якомога тривалішу гарантію. Найкраще купувати модель, що поєднує функції кількох офісних приладів, яка, до того ж, зможе працювати на переробленому папері. Крім того, потрібно використовувати екологічно чисті меблі (із природних відновлюваних матеріалів) та будівельні й ремонтні матеріали.

Втілювати принципи «зеленого офісу» можна і без фінансових витрат. Почати можна з друку на обох боках сторінки. Крім того, вмикати обладнання лише тоді, коли починаєте з ним працювати, вимикати монітор (він споживає удвічі більше енергії, ніж системний блок) або переводити в режим чекання, якщо відходите від робочого місця. А що може бути простіше за використання енергозбережних ламп, раціональне використання світла та води?

Не завадить до того ж восени утеплити вікна та вхідні двері, не загромаджувати опалювальні пристрої меблями. А якщо батареї пофарбувати в сірий колір, то, кажуть, збільшиться віддача ними тепла, що надходить у приміщення.

Особлива тема — сміття. Протягом дня людина залишає після себе півкілограма відходів, протягом року — близько 183. Звичайно, не всі, але частина з цих майже двох центнерів — під час роботи. Годі говорити про те, що всі разом українці щороку виробляють до 11 мільйонів кубометрів побутових відходів, які займають площу в 260 тисяч гектарів, а це приблизно стільки, скільки й держава Люксембург (!). Тож потрібно застосовувати контейнери для роздільного збору сміття та здавати його на переробку у спеціалізовані компанії. Адже, здавши в макулатуру 1 тону паперу, збережемо 17 дерев, кожне з яких щорічно може очистити до 137 кілограмів забрудненого повітря.

річно може очистити до 137 кілограмів забрудненого повітря.

Вигод безліч, кажуть екологи, а одна з найголовніших та, що співробітники перенесуть нові екологічні звички додому та поступово змінюватимуть свій спосіб життя, намагаючись зменшити навантаження на довкілля.

«Почали з сортування сміття, на черзі — енергетичний аудит»

Києво-Могилянську академію (НаУКМА), приміром, студенти та викладачі вже давно почали перетворювати на дружню для довкілля, **розказує «Голосові України» старший викладач кафедри екології Олена Маслюківська.** «Почали з ініціативи студентів сортувати сміття, потім до цього долучилась і адміністрація. Пізніше були різні інформаційні кампанії, а коли вигра-

ли грант Британської ради, відремонтували аудиторію, намагаючись робити все за стандартами «зеленого офісу». Після того, каже співрозмовниця, усі інші ремонти в академії намагаються робити, застосовуючи екологічні фарби та матеріали, звертають увагу й на екологічне маркування товару, тож потихеньку весь університет перетворюється на зелений офіс.

Міняти лампочки на енергозбережні в НаУКМА почали більш як три роки тому. Крім того, в туалетах встановили сенсори, які вимикають світло, коли тривалий час ніхто не заходить. Так само позамінювали й крани. Річ у тім, каже пані Олена, що адміністрація вишу, особливо

економічний відділ, побачила суттєве скорочення витрат.

— Нині плануємо зробити енергетичний аудит по університету, щоб з’ясувати, як зменшити витрати на електроенергію. Адже економити завдяки лампочкам — це добре, але дуже дорого обходиться, приміром, опалення.

За словами еколога, та ж сама енергоефективна лампочка окупиться за 10–11 місяців, інші ж заходи (утеплення, нові вікна) — трохи довше, тож вимагають інвестицій та капіталовкладень. Однак, зазначає, це все одно буде дешевше. А чим більше в офісі техніки чи людей, тим швидше можна відчутти економію.

Радить еколог і купувати побутові прилади із класом енергозбереження «А». Адже, приміром, холодильник працює 24 години на добу цілий рік, тож хоча зараз трохи переплатите, та суттєво зекономите пізніше.

«Але найважливіше — культура життя, яку набувають люди внаслідок дотримання правил зеленого офісу. Це елементарні знання, приміром, про те, що коли не користується світлом протягом 15 хвилин, то дешевше його вимкнути. Що треба гріти в чайнику стільки води, скільки вип’єш за раз — адже це і для здоров’я краще, і менше енергії витрачається».

Подібних прикладів дуже багато, але багатьом людям в Україні все ж поки що складно усвідомити, що такі прості рішення настільки важливі та вигідні. На думку Олени Маслюківської, ідеї «зеленого офісу» повільніше стають популярними серед українців через те, що вартість тієї ж води, електроенергії чи газу для населення нині в країні суттєво нижча за ринкову. І поки будуть такі низькі ціни, люди не вважатимуть проблему такою актуальною, адже вона не битиме по гаманцях. «Однак уже сьогодні ті, хто думає далі, ніж на рік-два, розуміють, що екологічно чисті речі та ошадні технології обов’язково окупляться не лише у грошовому еквіваленті, а й у якості життя».

Анна БОЙКО.

Мал. Миколи КАПУСТИ.

А як у них?

Великобританія активно впроваджує концепцію «зеленого офісу». Високий рівень екологічної освіти та свідоме поведінка людей стали стимулом та основою для поширення його принципів всією країною. Отже уряд постановив, що 2016 року всі зведені будівлі мають бути екологічно збалансованими, тобто практично не створювати викидів CO₂ в атмосферу, та суворо відповідати стандартам економії електроенергії. Крім того, уже з квітня 2008 року в Великобританії діє «Кодекс будинків майбутнього», який передбачає введення рейтингової системи — від однієї до шести зірочок — де шість зірочок означатиме найвищий рівень екологічної збалансованості.

Відзначили не святкуючи

ЮВІЛЕЇ

Прикарпатці досить скромно відзначили 70-річчя утворення області. Майже до останнього дня керманичі краю вагалися — відзначати цю дату чи ні. На пресконференції, що відбулася напередодні, голова ОДА Микола Палійчук на запитання кореспондента «Голосу України», чи святкуватиме Прикарпаття цей ювілей, відповів, що «святкувати його не будемо, однак відзначимо цю подію вечором-реквіємом».

Свою позицію Микола Васильович пояснив так: «Ми не маємо права забувати свою історію». Йдеться про те, що радянська влада принесла багато біди прикарпатцям. Десятки тисяч людей було вбито,

сотні тисяч вивезено в Сибір. «Це не перемога України — утворення 70 років тому Станіславської області в складі Української РСР», —

Голова Івано-Франківської ОДА Микола Палійчук.

вважає керівник області. Позицію голови ОДА в цьому питанні, очевидно, поділяють і депутати обласної ради, які не прийняли з цього приводу жодного рішення і, по суті, проігнорували цю дату. Голова ОДА підписав розпорядження про відзначення 70-річчя утворення області буквально за кілька днів до ювілею.

Формат відзначення несподівано було змінено. Замість вечора-реквієма в обласному академічному музично-драматичному театрі імені І. Франка відбулася мистецька акція «1939—2009. Зарубки на дереві роду» (автор проекту письменник Богдан Томенчук). Глядачам продемонстрували невеличкий відеосюжет про історію та сьогодення області, після чого з промовою виступив Микола Палійчук. Він ще раз окреслив свою позицію і ставлення до цієї дати: «Непросто говорити про сім десятиліть, що минули. То були суперечливі часи — одні віддавали душу, інші вкладали душу, а ще інші душу забирали... Наше завдання — розбудувати українську державу ще успішніше, ніж ті, хто ще зовсім недавно за неї боролися. Треба перейти нарешті від безперервної боротьби до повсякденної праці», — закликав голова ОДА.

Микола Палійчук поділився своїм баченням області через сімдесят років. «Я переко-

наний, що це буде незалежна Україна і область розвиватиметься набагато більшими й кращими темпами, ніж зараз», — сказав він. При цьому він зазначив, що в спадок від Радянського Союзу регіон отри-

свого часу було навіть столицею Західно-Української Народної Республіки. Івано-Франківщина також є батьківщиною оспіваних у «Слові о полку Ігоревім» князя Ярослава Осмомисла і княгині Ярос-

ЦІКАВО ЗНАТИ

Івано-Франківщина розташована у передгір'ї Українських Карпат. За характером рельєфу територія області складається з гірської, передгірської і рівнинної частин. Третину території області займають Східні Карпати. На Чорногірському хребті на межі з Закарпаттям підноситься найвища гора України — Говерла (2061 м). Третина області вкрита лісами. Івано-Франківщина володіє десятою частиною всіх лісових ресурсів України. Це найвисокогірніший регіон в Україні. Найбільші річки — Дністер, Прут та Черемош.

мав досить «неконкурентну економіку». «Всі наші заводи були пов'язані з Росією напрямом. Величезна кількість їх працювала на військово-промисловий комплекс. Тож коли Союз розпався, заводи залишилися без замовлень, а люди, відповідно, — без роботи. Тому за двадцять останніх ро-

лавни, легендарної дівчини з Рогатина Роксолани, що свого часу стала дружиною султана Сулеймана Пишного і відіграла значну роль у політичному житті Туреччини XVI століття. Тут народилися керівник опришківського руху Олекса Довбуш, сподвижник Богдана Хмельницького Семен Висо-

Прапор і герб Івано-Франківської області.

НАША ДОВІДКА

Івано-Франківська область створена 4 грудня 1939 р. Її площа становить 13,9 тис. кв. км (2,3 відсотка від території України). Чисельність населення — 1381 тис. осіб, у тому числі міське становить майже 595 тис. чоловік і сільське — близько 786 тис. До складу області входять 14 районів, 15 міст, у тому числі 5 міст обласного підпорядкування (Івано-Франківськ, Калуш, Коломия, Яремче, Болехів). Обласний центр — місто Івано-Франківськ (колишня назва Станіслав) засноване у 1662 році. Тут проживає 223 тис. осіб.

Івано-Франківська міська ратуша (нині обласний краєзнавчий музей).

Музей писанки у Коломиї.

ків частина заводів переорієнтовується або робить альтернативні кроки для того, щоб мати сировину і надійні ринки збуту. Економіка молода, але фундамент закладено і перспективи досить хороші. Думаю, через сімдесят наступних років це буде один з найпотужніших регіонів», — зазначив він. Відзначення завершилося концертом професійних і аматорських колективів і виконавців області.

Про 70-річчя утворення області прикарпатцям нагадала ще одна подія — книжково-ілюстративна виставка «Івано-Франківська область: історія і сьогодення», що відкрилася в універсальній науковій бібліотеці імені І. Франка. Вона показує Прикарпаття як один із найбільш розвинутих регіонів України, край з багатовіковою історією, значними природними ресурсами, розвинутою промисловістю. Особливою гордістю прикарпатців є те, що саме на території теперішньої Івано-Франківщини зародилося могутнє Галицьке князівство, а місто Станіслав

чан, письменники Іван Вагилевич, Василь Стефаник, Марко Черемшина, Лесь Мартович, Марійка Підгірянка, мистецтвознавець Святослав Гординський, композитор Анатолій Кос-Анатольський, художники Ярослав Пестрак та Василь Касіян, скульптори Михайло Бринський та Григорій Крук, провідні діячі національно-визвольного руху Дмитро Вітовський та Степан Бандера. Тут бували і працювали Іван Франко, Михайло Грушевський, Денис Січинський, Олександр Олесь, Богдан Лепкий, Олекса Новаківський, Михайло Коцюбинський, Максим Рильський та інші відомі особистості. А ще Івано-Франківщина — край, де кожен з етнографічних регіонів — Гуцульщина, Бойківщина, Покуття чи Опілля — це унікальний осередок народних традицій і ремесел, які зберігаються, розвиваються і передаються з покоління в покоління від батька до сина.

Дарина НАЗАРЧУК.
Івано-Франківськ.
Фото автора.

Накопичити собі на старість.

Але не в скляній банці

Якщо вірити прогнозам фахівців, то дрібні приватні підприємці й ті, хто сьогодні займається ринковою торгівлею, можуть залишитися без пенсій. Чи є можливість змінити ситуацію і як це зробити? Про це розповідає директор поки що єдиного в Україні Центру пенсійної реформи **Анатолій ПУТІНЦЕВ** (на знімку).

— Видимих проблем з виплатою державних пенсій в Україні поки що не виникає. Гроші виплачують вчасно і у повному обсязі. У пошуку коштів для таких цілей наш уряд використовує всі фінансові можливості. Водночас на тлі цих титанічних зусиль рельєфно проявляються прорахунки керівництва країни. Скажімо, якби пенсійна реформа мала на сьогодні позитивний результат і наявність міцної бази недержавного пенсійного страхування, керівникам країни було б легше розв'язувати проблеми пенсійного забезпечення своїх громадян. Хіба не так?

— Справді, ситуація з виплатою пенсій у країні досить напружена. Сьогодні ми досягли рівня, коли на їхню виплату йде 16 відсотків ВВП України. Іншими словами, пенсії забирають кожну шосту зароблену в країні гривню. Це гранична норма. В інших країнах, наприклад, цей рівень становить 7—8 відсотків. Є різниця? З одного боку, уряд підкреслює важливість пенсійної реформи, а з другого — проявляє деяку пасивність в її проведенні. Наприклад, перехід до накопичувальної системи пенсійного забезпечення заплановано лише до 2014—2017 років, у той час як ситуація в країні переконливо доводить її необхідність уже сьогодні. На жаль, другий етап пенсійної реформи так і не почав працювати.

— **Які, на вашу думку, причини?**
— Я гадаю, що багатьом людям старшого покоління дотепер притаманне поняття, що «ми родом з Радянського Союзу», отже, про забезпечення своїх громадян пенсіями має думати рідна держава. Частина людей уже дійшли думки про необхідність добровільного накопичення коштів, які зможуть забезпечити невідну старість, але тут у більшості випадків спрацьовує недовіра до різних недержавних структур, які зайняті в системі страхування життя. Мовляв, гроші

форму до логічного завершення нам заважають вибори — то президентські, то парламентські...

— ...Але я абсолютно переконаний, що після президентських виборів, хоч би хто став лідером країни, прийде розуміння, що з пенсійною системою держави треба розібратися насамперед, інакше нам удачі не бачити. У країні накопчується потужна демографічна хвиля, збільшення кількості пенсіонерів. Скажімо, якщо в Луганській області, за офіційними даними, на одного працюючого припадає 1,2 пенсіонера, то через чотири роки буде вже 1,5 пенсіонера, а ще через 10—15 років один працюючий буде зобов'язаний прогодувати двох пенсіонерів. Це тільки в казці один працівник міг двох генералів нагодувати, а в реальному житті це неможливо. Деякі люди, розуміючи ситуацію, починають замислюватися над недержавним пенсійним забезпеченням і шукати варіанти. Одні стають клієнтами страхових компаній, добровільно накопичують гроші в Пенсійному фонді тощо.

— **А хіба фінансова криза в країні не вплинула на зниження довіри наших громадян до різних страхових товариств?**

— Ви знаєте, не вплинула. Більше того, інтерес до недержавних структур такого напрямку навіть зріс. Не всі ж тримають свої гроші в скляних банках. Багато хто шукає шляхи їх розумного, вигідного вкладання. За останні два роки ставлення людей до додаткових пенсій позитивно змінилося. Найбільше зріс інтерес серед вікової категорії населення від 25 до 40 років. По-перше, у людей такого віку є можливість накопичення коштів у часовому вимірі. По-друге, уже є діти, і у батьків зміцнюється почуття відповідальності за їхнє майбутнє. Масового руху тут поки що не спостерігається, але ситуація змінюється на краще. І завдання нашого Центру пенсійних реформ — розвивати активність такого настрою, пробуджувати інтерес людей, допомогти їм усвідомити необхідність накопичення грошей для забезпечення гідного життя на схилі своїх років. Маю зазначити, що в найближчому майбутньому пенсія більше 100 доларів навряд чи буде, тому що високого економічного зростання країна досягне ще не скоро. Із цього випливає, що про пенсійне забезпечення в майбутньому людина має думати вже сьогодні.

— **Скажіть, а що, на вашу думку, буде з дрібними підприємцями, з тими, хто стоїть сьогодні на ринку і платить ринковий збір чи єдиний податок? Яку пенсію вони зароблять?**

— Побояюся, що державної пенсії

вони не отримуватимуть. Навіть мінімальної. У такому разі можуть розраховувати лише на соціальну допомогу за віком, яка сьогодні становить 240 гривень. Поясню конкретно. Єдиний податок, як відомо, максимально дорівнює 200 гривням. Із цієї суми 42 відсотки, тобто 84 гривні, спрямовується в Пенсійний фонд, а потрібно 200 гривень відрахувань. У цьому разі можна визначити хоча б мінімальну пенсію, а якщо перераховувати 84 гривні, то пенсія не набереться. У травні поточного року Кабінет Міністрів ухвалив постанову, якою збільшив суму внеску. Зроблено це з тією метою, щоб підприємці могли дотягти свої пенсії хоча б до мінімуму. Але в жовтні суд скасував це рішення Кабміну, і ситуацію побороти не вдалося.

— **Виходить, що держава вже скинула частину баласту з пенсійного забезпечення? Наприклад, скільки луганчан після досягнення віку можуть залишитися без державної пенсійної підтримки?**

— Гадаю, що на державні пенсії не можуть розраховувати приблизно 25 відсотків із числа працюючого населення. Я не раз зустрічався з «риночниками» і пояснював їм ситуацію. На жаль, повного взаєморозуміння не знаходив. Психологія нашої людини така, що вона живе одним, сьогоднішнім, днем. Сварить керівників країни, систему, але все-таки сподівається, що буде захищена рідною державою. А реальності зовсім інші. Здавалося б, молоді повинні думати і вчиняти інакше, однак і вона за інерцією думає, як всі. Це результат слабкої роботи з населенням, і тут уряду треба вживати радикальних заходів.

— **Отже, держава потерпає від власної інерції. З одного боку, їй вигідно тримати пенсії на короткому повідку, а з другого — вона від цього страждає. Де логіка?**

— Заважає політика. Ніхто не хоче вживати непопулярних заходів, тому що це загрожує втратою частини виборців. Водночас тягти віз пенсійних проблем держава вже не в змозі. Пахне катастрофою. Тому, гадаю, після президентських виборів уряд змушений буде зайнятися цим впритул.

— **І все-таки, який вихід у людей, котрі не можуть розраховувати на державну підтримку в старості?**

— Я бачу два реальні виходи із ситуації: самим вносити гроші в Пенсійний фонд або звернутися по допомогу страхових компаній. Другий вихід мені видається більш раціональним, вигідним. Добровільне накопичення коштів у недержавних структурах, а це здебільшого компанії страхування життя, переважає з тієї причини, що гроші накопичуються на особистому рахунку. До того ж тут працює регулятор індексації, враховується інфляція тощо. Вибирати потрібно лише ті компанії, які мають державну ліцензію і позитивний багаторічний досвід.

Алла АНТИПОВА.

Луганськ.

Фото автора.

СВІДКИ ІСТОРІЇ

Хатинка всередині старої липи

Цьогоріч церкві Різдва Пресвятої Богородиці у селі Івання Дубенського району виповнилося 250 років. А ось щодо віку дерев біля храму, то про це різні думки: одні із старожилів кажуть, що коріння лип «сягає» XIX століття, інші «дають» липам сотню літ.

Тим не менше, вони залишаються німими свідками багатьох подій. Зокрема, і тих у XIX столітті, коли в Іванні зупинилися французькі війська, що йшли на Москву, та з храму намагалися зробити стайню. Утім, тоді на заваді цим намірам став староста Левицький, сміливо заявивши, що нікому осквернити храм не дасть. Він і справді боронив святиню і словом, і навіть вилами. За цей спротив французи до смерті побили старосту, проте ключів від храму він чужинцям так і не віддав.

Цікаво також, що усі найцінніші храмові речі староста заховав від ворогів у дуплі дерева неподалік від церкви. Таким чином вони збереглися і після вигнання завойовників знову слугували іваннівському приходу. Загалом це давнє нагадування про дупло має своє продовження у нинішньому часі. Бо наразі в одній із трьох старезних лип біля церкви є дупло

— ціла криївка, в якій може сховатися кілька чоловік. За логікою, старе, порепане, покручене дерево уже давно належало б зрізати, бо воно радше доживає віку, аніж живе. Фактично усе верховіття з липи упало. Навесні на ній розпускається, зеленіє лише третина наявного гілля. Але ніхто з іваннівців навіть і гадки не має взятися за сокиру, розуміючи, що зрубати чи зрізати липу — це все одно що підрубати коріння пам'яті про минувшину рідного краю. Тим паче, що саме це дерево «прив'язують» до епізоду із переходуванням церковних цінностей. А ще, як пригадує уродженець і старожил Івання 87-річний Володимир Петрук, біля липи здавна традиційно освячують пасхальні дари.

Тим часом дупло у дереві залюбки для схованки обирають діти. Вийшовши із липової «хатинки», учні Іваннівської школи Ірина Самолюк та Алла Мосійчук (на знімку) повідали, що спеціально на деякий час «поселилися» тут, аби по внутрішніх обрисах (кільцях) дослідити, скільки насправді років дереву. На жаль, прихильницям історичної минувшини зробити цього не вдалося — забракло досвіду.

Євген ЦИМБАЛЮК,
Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

Фото Євгена ЦИМБАЛЮКА.

4 грудня. Київ. Прем'єр-міністр Швеції Фредерік Райнфельдт, Президент України Віктор Ющенко та Президент Європейської комісії Жозе Баррозу (зліва направо) під час роботи XIII саміту Україна — Європейський Союз.

5 грудня. Харків. Урочиста церемонія відкриття стадіону «Металіст», реконструйованого у рамках підготовки до проведення в Україні Чемпіонату Європи з футболу 2012 року.

6 грудня. Крим, Сімферополь. Делегати 2-ї сесії Курултою кримсько-татарського народу п'ятого скликання відмовили Мустафі Джемільєву в його бажанні залишити посаду голови меджлису.

7 грудня. До дня місцевого самоврядування у Львові відтворили історичну подію 1356 року — надання місту Магдебурзького права.

8 грудня. Акція протесту громадських організацій «Стоп корупції!» біля будівлі Кабінету Міністрів, де у той час відбувалося відкрите засідання, присвячене розробці антикорупційної стратегії України.

9 грудня. Донецьк. Фігуристка Марія Єчина виступає на Всеукраїнських змаганнях з фігурного катання «Кубок України серед юніорів».

10 грудня. Київ. Біля Національної комісії регулювання електроенергетики України стартувала безстрокова акція протесту, ініційована Профспілкою працівників газових господарств України.

Через грип в Україні знову закривають на карантин навчальні заклади (*Укрінформ*)

В Україні продовжує зростати народжуваність та зменшуватися смертність. Найвища народжуваність, за повідомленням Мін'юсту, у Донецькій області, дещо менше малят народилося 2009 року на Дніпропетровщині та Львівщині (*УНІАН*)

ДЕСЯТИЙ МІЖНАРОДНИЙ КОНКУРС З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ІМЕНІ ПЕТРА ЯЦИКА

— Пане Володимире, нині, коли ми вже напередодні цього ювілейного конкурсу, чи не хочеться озирнутися туди, назад, у далекий 2000-й, і пригадати, як усе починалося? Чому і навіщо було започатковано цей проект? Хто став його натхненником? Якими були для вас особисто усі ці конкурси? Що згадується із задоволенням, а про що вам хотілося б забути? Одне слово, з якими думками йдете до Десятого конкурсу і як організатор, і як меценат?

— Так, цьогоріч матимемо ювілейний конкурс. Якось ішли рік за роком і не згледілись, як — десять років. Хоч і маленький, але ювілей. Навіть для невеликої організації чи проекту — протриматися і протриматися успішно — це багато, а ми ж — мільйонна армія юних знавців рідної мови. Навіть елементарний підрахунок — щороку в конкурсі, починаючи з другого, брало участь до 5 мільйонів школярів, студентів, учнів профтехосвіти, військових. Отже, за десять років ми наближаємося до 50 мільйонів учасників. Тобто майже всього населення України. Вражає? Безумовно, вражає! Не може не вражати! Ви ж тільки вдумайтесь: школярі, котрі брали участь у першому конкурсі у віковій номінації «другий клас», нині — абітурієнти ви-

щих навчальних закладів. Їхнє шкільне життя проходило під знаком конкурсу Петра Яцика. Вони вже собі не уявляють: як це навчатися в школі і не бути учасником цього унікального марафону. Для них ці поняття — явища тотожні. А студенти! Ті, що брали участь на самому початку в нашому конкурсі, нині вже давно кваліфіковані працівники різних установ, а хтось з них виховує вже й власних дітей... Отак летить час! А щодо того, чи хочеться озирнутися назад, то, звичайно, хочеться!

Навесні 2000 року наш тодішній президент Ліги — український бізнесмен і меценат з Канади Петро Яцик та виконавчий директор Ліги, письменник Михайло Слабошпицький на щорічних зборах запропонували на розгляд колег новий проект — конкурс з української мови. Тоді такі акції на підтримку державної мови були дуже не на часі і, здавалося, з того проекту навряд чи що вийде. До речі, й ініціатива цього проекту виникла ще десь за чотири роки до того, але чиновники Міністерства освіти її ігнорували. А тим часом Яцик приїздив в Україну, багато мандрував, спілкувався з людьми і бачив, що з кожним роком у незалежній Україні стан державної мови погіршу-

ється, а отже, треба щось робити. За зразок стала сусідня Польща, де щороку відбувається радіо- й теледиктант з польської мови. Там це загальнонаціональна акція, дуже патріотичний захід, у якому бере участь весь польський народ на чолі з його Президентом. Акція дуже об'єднавча і консолідуюча. То чом би щось подібне не робити й нам? Члени Ліги, звісно, підтримали цю ідею.

Петро Яцик одразу після зборів повернувся до Канади, а Михайло Слабошпицький тут, в Україні, розпочав дуже непросту справу щодо втілення того мовного проекту в життя, тобто готував документи для Міністерства освіти, а згодом ходив з ними до освітянських чиновників і «пробивав», «пробивав», «пробивав». Хочу наголосити, що цей проект став можливим лише після того, як Міністерство освіти очолив Василь Кремень. Про цю людину хочеться сказати окремо. Академік НАН України, президент Академії педагогічних наук України, зрештою, просто патріот і небайдужа людина, Василь Кремень зрозумів нас, побачив перспективу нашого проекту, а головне — відчув його своєчасність і нагальну потребу і — конкурс було започатковано. До речі, Василь Григорович, допоки очолював

Десятий

міністерство, відкривав уроцистості з нагоди і початку, і завершення кожного конкурсу, піднімаючи цим престиж цього унікального мовного турніру і демонструючи власну небайдужість до ситуації, в якій нині перебуває державна мова.

Хочу також назвати ім'я ще одного славного чоловіка — Ярослава Яцківа, астронома, академіка НАН України. Саме Ярослав Степанович — тоді перший заступник міністра освіти і науки України — 24 серпня 2000 року у День Незалежності презентував наш проект у столичному Будинку вчителя, доклавши перед цим чималих зусиль для започаткування мовного проекту.

Міністр освіти і науки Василь Кремень підписав наказ № 345 про проведення Першого конкурсу знавців рідної мови (так він тоді називався). Це вже сьогодні конкурс з української мови сприймається як щось звичайне, а тоді багатьма він сприймався як щось малозрозуміле: мільйонер з Канади викидає гроші на те, аби обдаровувати сотні й тисячі школярів за добрі знання з української мови. Багатьох вразили тоді й чималі суми премій для переможців. Але Яцик був переконаний: конкурс має бути подібним до олімпійських змагань. Якщо великі перемоги — то мають бути й великі премії! Пам'ятаю Яцикові слова: «В Україні часто організовуються змагання, конкурси. Перемагають сильніші та розумніші. Але чомусь за свої потрачені зусилля, за свої таланти вони отримують блискучий картон». Тоді Яцикові заперечували деякі освітянські чиновники: мовляв, великі гроші зіпсують дітей. Але час показав, що гроші, чесно зароблені власними знаннями, не зіпсували переможців Яцикового конкурсу. Це були гроші, не подаровані добрим дячком з Канади, а зароблені власним розумом і інтелектом, тобто виборені у піврічному мара-

фоні пліч-о-пліч з іншими знавцями рідної мови.

Мені здається, що і Петро Яцик, і Михайло Слабошпицький на початку ще погано уявляли масштаби і перспективи свого проекту. А коли навесні 2001-го під час нагородження переможців у престижній залі Національної філармонії було названо цифру в 200 000 учасників, то були вражені не лише вони. Петро Яцик від'їжджав до Канади зворушений до глибини душі і схвилювано говорив нам: це найголосніший і найуспішніший з усіх моїх благодійних проектів.

На жаль, він так і не дізнався про те, що наступний, другий, конкурс уже об'єднав під своїми прапорами понад 5 мільйонів школярів і студентів... Грандіозна ідея масового мовного марафону пішла у народ...

Хоча другого конкурсу могло просто не бути! Буквально напередодні його старту Петро Яцик помер. До Ліги телефонували школярі, студенти, вчителі, батьки. Всіх цікавило лише одне: невже зі смертю мецената помре і його унікальна справа. Донька Петра Яцика тоді продовжила справу батька. Її щиро вітала вся Україна, у школярів вона викликала повагу і захоплення. Ще б пак: донька самого Петра Яцика! Скільки добрих ширих слів вона почула впродовж другого, третього, четвертого і п'ятого конкурсів. Але потім вона вчинила те, чого ні організатори, ні конкурсанти не можуть зрозуміти досі. Освітня фундація Петра Яцика на чолі з його донькою припинила фінансування проекту.

— Я добре пам'ятаю, як це було. Усі були розгублені, адже наказ про проведення Сьомого конкурсу вже був підписаний міністром освіти, але без коштів конкурс міг просто не відбутися, проект було фактично припинено, згорнуто. Для того, щоб «добити» цей конкурс, Освітня фундація Петра Яцика на чолі з його

Усміхнені, почуваються

А ЯК У НИХ?

В Україні за підтримки Державного департаменту США вже багато років діє програма вчительської майстерності, яка дає змогу стажуватися в американських навчальних закладах. Учасниці програми вчительці англійської мови Новоукраїнської школи № 8 Людмили Талашкевич теж випало побувати за океаном. Вона досі перебуває під враженням від поїздки. Отже, їй слово.

— Перед відрядженням я пройшла співбесіду, здала тести на профпридатність і однією з дев'яток колег отримала дозвіл стажуватися в Америці. У ньому взяли участь 140 педагогів із 20 країн світу.

Протягом двох тижнів ми працювали в середній школі містечка Віа Рідж. Утримує її, як і три інші заклади, громада за рахунок податків. Заробітна плата педагогів там залежить від кількості дітей. Коли учнів стає занадто багато, будують нову школу, і роблять це надзвичайно швидко та якісно. Їй відводиться велика територія зі стадіоном, ігровими майданчиками, стоянками для шкільних автобусів тощо.

Уранці вони забирають учнів на спеціальних зупинках. Жоден водій не має права обігнати шкільний автобус. Коли він зу-

пиняється, весь транспорт позаду нього зупиняється також.

Заняття в американській школі розпочинаються з клятви національному прапору та теленовін (матеріали про шкільне життя, спортивні події готують самі діти).

Школі, де ми були, — п'ять років, але здається, ніби вона щойно збудована. В коридорах — килимове покриття, на якому можна сидіти і писати чи просто відпочивати. У класах — теж килими, парти на одного учня, дошки, на яких пишуть не крейдою, а маркерами. А найбільше ми позаздрили їхнім телевізорам з комп'ютерами, які підключені до Інтернету.

Кожному вчителю заклад для роботи дає ноутбук. Є електронні проектори. Школа працює за певними підручниками сім років. Потім засідає рада штату, яка складається з

Людмила Талашкевич (п'ята праворуч) серед колег.

донькою Надею Яцик сповістила тоді сотням меценатів цього проекту з усіх країн світу, які згодні були підтримувати своїми коштами цей проєкт далі, про його згортання. Тобто про те, що фундація більше

«Підтримати ініціативу Ліги українських меценатів та Національної ради з питань культури і духовності стосовно проведення Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика як щоріч-

Користуючись нагодою, скажу про деяких з них. Союз українко Австралії (голова Х. Сивенька-Бейлі, секретар В. Домазар), Крайові управи ветеранів дивізії «Галичина» США (голова П. Буняк), Ка-

премії вручав тодішній Президент України Леонід Кучма, він, до речі, й нині опікується нашим конкурсом, даючи кошти на премії переможцям від свого благодійного фонду.

значно більший, адже співорганізатором конкурсу є Міністерство закордонних справ України. Хоча, наголошую вкотре: українська діаспора мовну ситуацію в Україні не покращить і не врятує. Зро-

стартуватиме у Миколаєві

не прийматиме пожертв на конкурс і не даватиме посвідок про ті пожертви. За кордоном посвідки про пожертви багато значать у фінансовому плані для жертводавців. І тоді ви без зайвих емоцій, спокійно сказали: цей конкурс є нашим українським брендом, для того щоб мати такий бренд, треба багато працювати і ми його не втратимо. Він житиме і житиме справа Петра Яцика, який започаткував цей конкурс. Не все може вирішувати Надя Яцик. Не все в її волі. Є справи державної, української, націєтворчої ваги. Петро Яцик це чудово усвідомлював. Його донька, на жаль, цього не зрозуміла. Фармацевтична фірма «Дарниця», президентом якої ви є, профінансувала проєкт тоді і фінансує його нині. Сьомий, восьмий і дев'ятий конкурси завдяки «Дарниці» відбулися успішно!

— Інакше й бути не могло! Є речі, святі для кожної нормальної людини. Я завжди був переконаний у тому, що на українській землі має панувати українська мова. Є мова — є й нація, немає мови — немає й нації. Хочете, щоб народ став бездержавним, заберіть у нього мову. У цьому був переконаний Петро Яцик, на цьому стоїмо і ми. А якщо доньці Петра Яцика його ідеали й помисли чужі й далекі, то на те немає ради. Зрештою, хто завтра згадуватиме Надю Яцик, а от пам'ять про нашого побратима, великого українця Петра Яцика житиме у серцях юних українців. Зрештою, наш конкурс носить його ім'я.

— Нині цей унікальний мовний турнір під свою опіку взяла держава... Ідеться навіть про те, аби надати конкурсу звання Національного...

— Так, 9 листопада 2007 року, в День української писемності та мови, з'явився Указ Президента В. Ющенка «Про Міжнародний конкурс з української мови імені Петра Яцика», в якому записано таке:

ного загальнонаціонального заходу для піднесення рівня знань з української мови, виховання у молодого покоління любові до мови свого народу, забезпечення всебічного розвитку і функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя». В Указі також ідеться про щорічне виділення бюджетних коштів для організації та проведення нашого конкурсу.

28 листопада 2007 року був виданий другий Указ Президента «Про деякі заходи щодо піднесення ролі української мови», де в п. 1 зазначено: «Заснувати, починаючи з 2008 року, 14 щорічних стипендій Президента України переможцям Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика». А в останні дні грудня 2007 року з'явилася Постанова Кабінету Міністрів України, де записано: «Стипендії Президента України переможцям Міжнародного конкурсу з української мови імені П. Яцика виплачуються у розмірі 4,375 мінімальної академічної стипендії студентів вищих навчальних закладів III—IV рівнів акредитації».

Але ті, хто має фінансувати інші заходи конкурсу (зокрема, Міністерство культури і туризму), виявилися не на висоті. Окрім орендної плати за проведення вчистої церемонії закриття конкурсу в театрі імені Івана Франка вони не дали ні копійки для цього широкомасштабного мовного марафону, який потребує чималих коштів. Адже треба було нагородити до тисячі переможців і призерів обласних змагань, кількадесят призерів загальнонаціонального рівня, а також до півтисячі представників світової української діаспори. Були — хай і не такі великі — адміністративні витрати (в межах 40—60 тисяч гривень). Усе це лягло на плечі меценатів конкурсу.

нади (голова Л. Бабій), Австралії (Т. Андрушко), Фундація імені І. Багряного (голова Г. Воскобійник, скарбник О. Коновал). Окремо треба назвати Л. Ліщину, О. Харченко з канадського Торонто — вони меценати усіх десяти конкурсів. А поряд з ними також українці з Торонто — Р. Колісник, С. Ключник, А. Коморовський, М. Фішер-Слиж, подружжя Татарків зі США, Леся Ткач з Австралії... Україну в цьому почесному реєстрі представляють АТ «Оболонь» (почесний президент О. Слободян), Президентський фонд Леоніда Кучми «Україна», АТ «Ексімед» (голова О. Огороднійчук), АКБ «Експрес-банк»

Є мова — є й нація, немає мови — немає й нації. Хочете, щоб народ став бездержавним, заберіть у нього мову.

(голова правління О. Чуліцька), редакція газети «Ваше здоров'я» (головний редактор М. Берник), Інститут літератури НАНУ (директор М. Жулинський), донька президента УГВР Кирила Осьмака Н. Осьмак, подружжя поетів і правозахисників Калинців, народний депутат М. Косів...

Але пропоную завершити тему конкурсу і влади. Звичайно, хотілося б, щоб до цього проєкту наші очільники ставились як до державної справи, бо що може бути в державі важливіше за державну мову? Щоб на відкритті і закритті кожного конкурсу були присутні і Президент України, і віце-прем'єр України, і міністр освіти та науки. Щоб конкурс здобув у нашої влади належне пошанування і щоб вона усвідомлювала, яка його мета і чому він такий важливий для української нації, для Української держави. Принагідно нагадаю, що переможцям Першого конкурсу

— Впродовж останніх років під час закриття кожного конкурсу на сцену виходять молоді військові, майбутні офіцери Української армії. Те, що вони учасники цього мовного турніру, — також здобуток конкурсу.

— Ми пишаємося тим, що військові так активно долучилися до нашого мовного марафону. Вони повинні чудово знати мову своєї держави, бо завтра їм захищати цю країну. А мова дає усвідомлення того, якої країни ти син. Ні для кого не секрет, що ще донедавна мовою спілкування в армії була мова сусідньої держави. Нині є наказ міністра оборони України про участь військовослужбовців у щорічному Міжнародному конкурсі з української мови імені Петра Яцика. За звання найкращого знавця рідної мови щороку змагаються учні військового ліцею ім. І. Богуна та студенти всіх вищих навчальних військових закладів України. До речі, деякі з військових навчальних закладів України брали участь у конкурсі ще до наказу міністра оборони і ми їх нагороджували цінними подарунками та дипломами. Це дуже знаково, що серед наших конкурсантів є й військові.

— Ще одним набутком конкурсу є участь у ньому дітей та школярів української діаспори з десятків країн світу...

— Я навіть з приємністю нагадаю ці країни, адже їхні прапори прикрашають сцену театру імені Івана Франка під час закриття конкурсу, — Бельгія, Білорусь, Вірменія, Грузія, Іспанія, Казахстан, Молдова, Естонія, Португалія, Польща, Фінляндія, Росія (Татарстан, Єкатеринбург, Томськ, Петропавловськ-Камчатський, Башкортостан), Словаччина, Чехія, Сербія, Туркменістан, Узбекистан, Румунія, Латвія, Словенія, Німеччина, США. До них нині приєдналися Фінляндія, Швеція і Китай. Переконаний, що цей список буде

бити це ми мусимо самі, не очікуючи допомоги ні від ко-го, але нам приємно, що українці світу солідаризуються з нами і доводять усьому світові, що українська мова — мова світова.

— Знаю, що на Десятий конкурс уже передані перші пожертви від меценатів. Яка нині ситуація з фінансуванням цього державного проєкту?

— Так, уже маємо кошти від згаданого Л. Ліщини, від подружжя Татарків, від п. Фішер-Слиж... Певен, що всі наші меценати знову будуть з нами, а ось з приводу державної фінансової підтримки проєкту маю глибокі сумніви.

— Чому для ювілейного Десятого конкурсу було обрано саме південний зрусіфікований Миколаїв? Чи матиме старт якісь відмінності від «рядових» конкурсів? Яким бачите відкриття конкурсу в Миколаєві? Чи прибудуть на відкриття найвищі посадові особи держави?

— Це вже добра традиція — відкривати новий конкурс у якійсь з областей України і передавати його як естафету. Перший стартував у Києві, другий — на Черкащині, батьківщині Тараса Шевченка, третій — на Волині, в рідних краях Лесі Українки, четвертий — на батьківщині Петра Яцика — на Львівщині, п'ятий — у Запоріжжі, козацькій колиці, шостий — у зрусіфікованому, але українському Криму, сьомий — у Чернігові, восьмий — на Кіровоградщині, дев'ятий — у Чернівцях... Чому нині — Миколаїв? Бо таким було побажання миколаївських освітян. Ми нікого не примуємо. Знаю, що миколаївські освітяни, як перед ними їхні колеги, дуже відповідально готуються до відкриття. Переконаний, хоч би якою була політична погода в Україні, все відбудеться на належному державному рівні.

Записала Світлана КОРОНЕНКО.

захищеними і впевненими в собі

практикуючих учителів. Вони дають оцінку підручникам і свої рекомендації. Корпорація, яка друкує підручники, враховує зауваження, змінює чи доповнює матеріали. Нові книжки знову вивчають члени ради і вирішують, які з них обрати на новий термін. Отримують підручники в квітні, тож на початок навчального року діти мають один комплект книг (вони досить великі й важкі) вдома, а один — у класі. Для прикладу, у нас на кінець листопада учні 9 класу, як і попереднього року, ще не бачили кількох підручників, у тому числі — і з англійської мови.

Випускники шкіл повинні грати на якомусь музичному інструменті. Тож уроки музики — з області фантастики. Усі вихованці володіють нотною грамотою, працюють з «Ямахою» та в навушниках. Діє шкільний оркестр.

На уроках трудового навчання учні готують їжу в кабінетах з мікрохвильовими печами з витяжними шафами. У класі, де вчать кроїти і шити одяг, стоять 15 швейних машинок. Діти також виготовляють вази, обпалюють їх, розфарбовують і вчитель тут же виставляє їх у коридорі. А ще — самі збирають різні механізми, роботів з дистанційним керуванням.

Школярі дуже люблять спорт, особливо баскетбол, американський футбол, атлетику. Бути членом збірної команди дуже престижно, тож часу і зусиль не шкодують.

Заняття проходять у двох спортивних залах, з автоматично регульованими баскетбольними корзинами, перегородкою, яка за потреби ділить зал навпіл, стільцями, які можна складати і виставляти, сценою та дзеркалами.

У великій їдальні — різноманітне меню, на всі смаки.

Американські школярі, як і українські, не дуже люблять читати, тому в бібліотеці не лише книжки, а й комп'ютери. А щоб діти більше читали, корпорація розробила списки обов'язкової літератури. Для контролю вони здають на комп'ютері тести за змістом цих книжок.

Учительська — це велика кімната, в якій є холодильник, мікрохвильова піч, кухонна стінка з посудом. Великий стіл, за яким вчителі можуть готуватися до занять чи перекусити під час обідньої перерви. Є тут також пристрій для ламінування, кольоровий та чорно-білий принтери, ксерокс, дошка.

Майже не має випадків спізнення до школи, хіба що за сімейними обставинами. Тоді батьки підвозять дитину до школи і повідомляють про це директора. Якщо учень має зауваження від вчителя або відправлений з уроку за погану поведінку, через селекторний зв'язок інформують керівника. Порушник проведе цілий день в кімнаті з відеокамерою, працюючи наодинці.

Утім, і ми їх здивували. Найбільше — нашим класним керівництвом. Американські колеги навіть не уявляли, що таке може бути.

Гостей із країн колишнього Радянського Союзу дивує, що в Америці всюди все до дрібниць продумано з однією метою: забезпечити максимальні зручності для всіх без винятку членів суспільства: атлета, інваліда, юнака, людини похилого віку. Людям скрізь зручно і затишно. Ці зручності й затишок забезпечує не центральна влада, і навіть не влада штату, а громада населеного пункту. Люди живуть за принципом: «Я сплачую податки і маю право контролювати, як вони витрачаються». У цьому праві їм не відмовить жоден чиновник — доступ до інформації будь-якого органу влади відкритий.

Штат Індіана за своїми кліматичними умовами дуже схожий на Кіровоградщину. Але тільки кліматичними...

Дороги тут дуже чисті. Узбіччя викладають камінням, зверху настеляють рулоні з травою і цим запобігають потраплянню ґрунту на асфальт під час злив. А дощить там часто.

Скрізь порядок не тільки тому, що чітко працюють відповідні служби, а й тому, що кожен громадянин піклується про місце проживання як про власну домовку. Тут ви

не побачите бродячих котів чи собак, зате багато білок і зайців, диких гусей і качок.

Найпоширеніший транспорт американців — автомобіль, бо житло знаходиться далеко від підприємств, торговельних комплексів та навчальних закладів. Легковиків дуже багато, проте ви не відчуєте запаху газів. У населених пунктах не може бути жодного транспорту, крім обслуговуючого.

У межах міста автобуси курсують згідно з графіком, якого чітко дотримуються. У кожному салоні є ніша, в якій знаходяться безкоштовні буклети з графіком руху та маршрутами. Є пристрій з дезінфікуючою речовиною і при виході з автобуса ви можете протерти руки. Автобуси обладнані спеціальними платформами, які водій опускає, щоб допомогти в'їхати людям на інвалідних візочках. Водії надзвичайно люб'язні, привітні.

У період нашого стажування широко велася інформаційна робота про грип. У навчальних закладах, на транспорті та в магазинах — скрізь були плакати, які вчили, як поводитись.

Попри епідемію і кризу люди на вулицях були усміхнені, почувалися захищеними і впевненими в собі.

Записав Петро МЕЛЬНИК.

Кіровоградська область.

Фото з архіву Людмили Талашкевич.

Редакція науково-популярного журналу «Историческое наследие Крыма» випустила зведений збірник «Пам'ятники Крыма», що містить статті відомих учених, краєзнавців, а також цікаві матеріали про архітектурні пам'ятки півострова, інформує наш кореспондент *Георгій ВЕРВЕС*

Літаки мого дитинства

Я, дитина війни, добре пам'ятаю ті далекі часи на Сумщині.

1941 року, в кінці літа, через наше село Ярославець Глухівського (тепер Кролевецького) району по Глухівсько-Мутинському шляху йшли колони німецької армії — автомашини, повні солдатів, танки, артилерія, гусеничні самоходи з понтонними мостами, мотоциклісти і навіть велосипедисти. Вони поспішали взяти в оточення радянські війська, що відступали з-під Києва. Солдати раділи. В одній з машин у кузові німець грав на губній гармоніці, а другий, пританцювуючи, кричав: «Завтра Москва будемо чай п'їть!».

Настали два роки окупації. Ми, сільські діти, швидко пристосувались до нових умов життя. Підбирали набої — німецькі, угорські, російські, гранати, снаряди від танків тощо. Відчули на собі бомбардування радянських літаків села. Тоді на кутку Самари (продовження вулиці Горбачівки) від осколка, що залетів у хату, в сім'ї Калівір загинуло немовля в колісці. Німці ходили по хатах і випрошували курячі «яй-ка». Ми навчилися спілкуватись із німецькими й мадярськими солдатами. Німецький офіцер-комендант з нами охоче розмовляв ламаною мовою. Нас розганяли й били нагайками мадяри. Ми столувались з німецькими солдатами — доїдали все, що залишилось у їхніх казанках, і бігали до ставка їх помити.

Мені з дідом Макаром Андрійовичем Грищенком довелося навіть стояти перед дулом пістолета німецького офіцера — Бог нас милував, залишилися живими. Довелося врятувати Толоу Терещенка, за яким гналися два німецькі солдати, а я показав їм, що він побіг в інший бік. Іноді ми гинули — так, розряджаючи танковий снаряд, загинув Іван Панченко, а Валентин Мелік залишився без ока.

Окупація закінчилася в 1943 році. В кінці літа комендант покинув село — виїхав у кареті, запряжений четвериком, зі зграєю гончих собак. Згодом, у супроводі духового оркестру, ввійшли у Ярославець наші солдати. Йшли пішки, в чоботях і обмотках, у вигорілій від сонця одежі. Йшли квадратними строями по 40 чоловік. Деякі, по двоє, несли на плечах протитанкові рушниці. Мовчали. Наші бабусі й матері стояли біля воріт з повними відрами води. Деякі солдати підходили, пили воду, навіть облива-

лись. Я чув, як один сказав: «Скільки пройшов, а такого красивого села, як Ярославець, не бачив!».

Тоді німецькі й радянські літаки вели над нами повітряні бої. Якоюсь я вийшов з дідової хати й пішов до ставка (хата й досі стоїть біля нього). І тут де не взялись два літаки. Я аж завмер, дивлячись захоплено, як вони в повітрі виробляли мертві петлі. Потім на великих швидкостях зближувалися, розстрілюючи один одного з гармат. Чую й зараз гарматні черги: ду-ду-ду-ду... Винищувачі розлетілись непошкодженими.

Іншого разу з двору мого друга-однолітка Федора Дмитренка побачили, як із-за сонця, що заходило за обрій, з'явилися два літаки з випущеними шасі. Вони різко пішли на зниження, в піке. Від них летіли вниз чорні цяточки. Не встигли ми подумати, що то бомби, як пролунав гучний вибух, устав чорний стовп диму. Біля сусідських хат кричали жінки: «Стягайлівка горить!». Так звалася сільська вулиця. Це «юнкери» напали на радянську машину, завантажену боеприпасами.

Вранці наступного дня я ходив на місце бою. Це була не Стягайлівка, а Глухівсько-Мутинський шлях на виїзді з села, у напрямку Погребків (нині Ярове). Ми побачили бомбові вирви, безліч розірваних набоїв, розкиданих по випаленій траві. Від машини лишилась обгоріла скручена рама, неподалік, десь за 50 метрів, лежала кабіна. Шукав набої, й мені попалась не гільза, а коричневий людський палець. Поклав його на місце. Край шляху, біля канави, було шість свіжих могил... Я ще знайшов невеличкий сталевий осколок, на ньому викарбуваний орел з розп'ятими крилами, який тримав у пазурах вінок зі свастикою. Викинув його (як на сьогодні, був би гарний сувенір). Тоді ми любили щось збирати. Я мав колекцію — німецькі сигаретні корбочки з гарними малюнками. Зібрав до 15 штук. Показав старшому товаришеві Володі на прізвисько Клоків, який сказав, щоб я їх спалив. Бо прийдуть наші й за таке розстріляють. Шкода було, але спалив.

Ми шоденно очікували пригод, і вони нас не обминали. Знов у вечірніх променях сонця з'явилися «юнкери». Знижуючись паром, на великій швидкості вони наближались до магазину. Хтось із дорослих підхопив мене

Фото з архіву «Голосу України».

і я опинився в магазинному погребі. Зачиняючи двері, бачив: «юнкери» йдуть низько, стріляючи з гармат. Слава Богу, нас снаряди обминули. А клуна діда Порфира Журида від них згоріла.

Інша подія була гарна: пролітаючи над Ярославцем, радянський літак скинув гільзу з запалювачем у неї листом своїм рідним. По селу казали, що таку пошту надіслав з літака стрілець-радист Іван Олексійович Журид. Після війни він працював учителем української мови і літератури.

Незвичайний резонанс викликав радянський бомбардуваль-

ник, що впав у болото в селі Дунаєць, за 7 кілометрів від Ярослава. Як це сталося, мені, 8-річній дитині, не вдалося докладно знати. Знав, що наш літак був збитий німецьким. Подібне було і над іншим близьким селом Калашинівкою, коли німецький літак пошкодив нашого винищувача. Льотчик приземлився з парашутом і зник у Ярославецьких лісах, а в селі з'явилися гребінці, вироблені умільцями з обшивки літака.

Потім літаки перестали літати. А спокою в Ярославці не було, бо село стало великим тиловим госпіталем. Ми, діти, нищпорили й

там. Недалеко від госпіталю знайшли велику яму, де бачили закривавлені, в бинтах, людські ноги і руки. Поруч знаходили й невеличкі білі сухарі, смакували ними. Я бачив їх уперше, як і цукор-рафінад, який давав мені радянський офіцер з перев'язаною рукою, що приходив до мого діда Макара. Він і розповів дідові, що коли велика група наших піхотинців проходила через Ярославець і дійшла до села Мутина, де протікає Сейм, біля переправи налетіли німецькі літаки. Солдати, в більшості 1926 року народження (останнього року призову на війну), не вміли швидко зариватися в землю, панічно бігли під бомбами. Хто лишився живий, потрапив у наш госпіталь.

В Ярославці на кладовищі є братська могила, там поховані солдати, що померли в госпіталі. Після війни на могилі була табличка — до 95 імен. Нині біля пам'ятника список чомусь менший — до 20. А ярославців загинуло на фронтах більше 300 душ. Мій дід Макар присвятив їм ікону-пам'ятку. Після смерті діда ця ікона не заслужила бути в церкві на олтарі, а виставлена при вході. Чим священикові ікона не сподобалась, не можу зрозуміти...

Цього літа мені довелося побувати на Глухівщині, в селі Дунаєць. У сільській вчительки історії Ольги Картавої запитав про долю збитого над Дунайцем радянського бомбардувальника. Вона розповіла, що літак разом із льотчиком лежить у болоті на шестиметровій глибині. У 1943 році туди пірнав один сільський чоловік, дістав планшет, що й нині є в музеї школи. По планшету встановили прізвище льотчика — Борис Борисов. Ймовірно, він дав команду екіпажів покинути палаючий літак, а сам залишився, щоб відвернути машину від сільських хат. З інших членів екіпажу один з парашутом приземлився, а другий загинув — перегоріли строги парашута.

За сучасної техніки можна було б давно підняти літак і поховати льотчика у братську могилу Дунайця. Літак, на мою думку (я служив у військовій авіації), був Пе-2, конструкції Петлякова.

Ось і все. Це було звичайне наше дитинство в окупованому селі. І по-своєму воно прекрасне. Ми не були героями: минув день, уціліли — і слава Богу. Тоді, до речі, зверталися до Бога частіше.

Віталій КОВАЛЕНКО,
журналіст.

Сюрпризи від Устименка

На Чернігівщині вже видано більше п'яти десятків книжок про історію сіл. Здебільшого це 100—200-сторінкові розповіді місцевих краєзнавців. Але такого поважного тому в 600 сторінок, як про Жуклю, поки що не наважився написати жоден придеснянський дослідник. Робота Василя Устименка «Жукля. З історії села на Чернігівщині», що вийшла у київському видавництві «Етнос» цього року, справді, одразу вражає спочатку своїм обсягом, а потім — змістом.

Адже це не художньо-публіцистичні нариси про земляків, ностальгічні ремінісценції, а добротне дослідження історії села, подій минулого, генеалогічні студії тощо. Автор — не професійний історик (генерал-майор внутрішньої служби, нині на пенсії, очолює Корюківське регіональне відділення Чернігівського земляцтва у Києві). Він сумлінно ознайомився з максимумом опублікова-

них і архівних джерел про своє рідне село. Дослідник працював у архівах, бібліотеках Чернігова, Києва, Дніпропетровська, а також користувався матеріалами архівосховищ Санкт-Петербурга, Ялти, Парижа тощо. Його версія про те, що Жукля заснована литовськими осадниками до 1500 року (жукля по-литовськи — «рибальське, рибалка, риболовля»), є досить переконливою і суголосною з новітніми розвідками про походження назв населених пунктів на Чернігівщині.

Студія В. Устименка цінна не тільки для жуклян. Адже історія цього невеличкого населеного пункту пов'язана з життям гетьмана Данила Апостола, його нащадків (село — їхня маєтність). З останніми мав добрі стосунки відомий український історик Дмитро Яворницький, він не раз гостював у Жуклі. Устименко так серйозно заглибився у родовід нащадків Д. Апостола, що його записи з цього приводу сьогодні мають справжню історичну цінність. Що ж до опублікованого листування власників Жуклі з Яворницьким — це справжній сюрприз для чернігівських істориків-науковців.

Важливі й нотатки В. Устименка про

архітектурну перлину Сіверянського краю — жуклянську муровану церкву Покрови Пресвятої Богородиці, збудовану коштом Миколи Миколайовича Комстадіуса у 1913 році. Додати ним історичні відомості мають теж велике значення для дослідників архітектури, церковної старовини.

У книжці «Жукля» на основі ревізій, статистичних звітів, економічних оглядів минулого досить ґрунтовно описано заняття, промисли як жуклян, так і мешканців округи у XVIII—XIX століттях.

Дослідник відшукав цінні документи про село 1917—1920 років. Їх опублікування теж дає промовисті уявлення, як працювала радвлда на Чернігівщині. Досить виважено подано розділи про період колективізації, розкуркулення, голодомору, репресій. Відтворив В. Устименко детально й літопис війни 1941—1943 років, післявоєнної.

Це видання додає до історії регіону значний пласт нових відомостей, стає добрим прикладом чернігівським краєзнавцям у пізнанні Сіверщини.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігівська область.

Фото автора.

Чи був Василь Кочубей патріотом України?

ЗА ЛИСТОМ ЧИТАЧА

Гості з Харківського обласного відділення Всеукраїнського об'єднання ветеранів, відвідавши Батуринський меморіальний комплекс, були в захваті від реставрації палацу К. Розумовського. Але їх дещо й засмутило в колишній гетьманській столиці.

«Два роки тому ми побували в музеї в будинку Кучук-Бей, — пишуть до редакції Степан Віценчик, Лідія Зоріна, Тамара Галич, Ольга Давидюк, Ніна Безпалова та інші. — Екскурсовод розповіла про генерального суддю І. Мазепи як зрадника, що писав доноси на гетьмана. Що ми почули тепер, у серпні 2009 року, у цьому ж музеї? А от що: Кучук-Бей у розповіді історика-екскурсовода поставав мало не патріотом України, котрий немовби постраждав від гетьмана Мазепи. На півстіні — віска з уривком з поеми Пушкіна «Полтава». Цей твір, як відомо, був написаний на замовлення московського царя. Недарма В. Сосюра у своїй поемі «Мазепа» писав: «Пушкін! Я тебе люблю, та Істина — дорожче!». Ні в розповіді екскурсовода, ні в експонатах музею не відтворено наміри гетьмана Мазепи здобути незалежність України. Ми запитали в завідувачки, чому це так, але відповіді не отримали. Напевно, доклали руку до трактування подій Батуринської трагедії та Полтавської битви антиукраїнські сили».

Отже — про Василя Кочубея. Чи був він патріотом України? Про донос генерального судді Василя Кочубея на Івана Мазепу відомо з багатьох джерел, які пояснюють його вчинок прагненням довести відданість Петру І й помститися Мазепі за «наругу» над донькою Мотрею. Однак уважне вивчення слідчої справи, обставин появи доносу дає змогу зробити трохи інші висновки.

Неординарне рішення

Насмілившись у серпні 1707 року послати у Преображенський приказ ієромонаха Никанора з усім донесенням, що «гетман Іван Степанович Мазепа хочет великому государю изменить», Кочубей дуже ризикував, маючи в своєму розпорядженні куці, легко спростовувані докази. На перший погляд, він справді написав донос «по семейной своей злобе». Однак конфлікт між Кочубеями та Мазепою через Мотрю розгорівся у 1704 році — за три роки до написання доносу. Після невдалого сватання гетьман ніяк не шкодив генеральному судді, більше того, на час своєї відсутності в Батурині призначав його наказним гетьманом, тобто виконувачем обов'язків гетьмана. 1 січня 1707 року був у нього на іменинах. У своєму доносі генеральний суддя оповідав про часте чаркування з гетьманом у себе вдома чи у гетьманській резиденції. Іван Мазепа при цьому висловлювався відверто, не ховаючи антимосковських настроїв. Отже, не вважав Кочубей небезпечною для себе людиною.

Обох пов'язувала довгорічна співпраця. Мазепа вважав, що він «Кочубея с простаго канцеляриста перш писарем енеральным, а потом судиею енеральным учинил, маестностями, денгами, чес-

Будинок гетьмана на цитаделі.

Задуми гетьманців

Верхівку Гетьманщини непокоїв наступ російського абсолютизму на козацьку вольності. Перед початком 1707 року українська старшина фактично поставила гетьману ультиматум. Миргородський полковник сказав йому: «Очи всіх на тя уповають и не

Батуринська фортеця.

дай, Боже, на тебе смерти, а мы достанемо в такой неволи, то и кури нас загребут». Прилуцький полковник Дмитро Горленко додав: «Як мы за душу Хмельницкого всегда Бога молим и имя его блажим, что Украину от ига Ляцкого освободил, так... мы и діти наши... душу и кости твои будем проклинать, если нас за гетманства своего по смерти своей в такой неволи оставиши».

Безпорадність гетьмана у стримуванні московської експансії спричиняла опозиційні настрої. Радикали зі старшинського кола бажали ризику й негайних дій. Саме їхні настрої зв'язав докупити ситуативні інтереси довкола фігури миргородського полковника. Допити у квітні-травні 1708 року називають кількох ключових учасників змови — Кочубея, Чуйкевича, Апостола, Іскру, Черниша. Але їх, очевидно, було більше. Мазепа розумів, що Кочубей діяв не сам. Змовники, як повідомляв гетьман слідчим у справі, «имели надежду вероятия тому своему ложному оклеветанию, и были такой мысли и чаяния, что по доношению их лжеплетенном, зараз мене всемилостивейший

Будинок Кочубея.

мой царь и государь, его Царское Величество, повелит взять; а они б то тут в Украине тым часом, учинивши бунт и возмущения, поставили себя, по желанию и намерению своем, инного гетмана».

Та змістити Мазепу було не так просто. Опозиційні старшини це чудово розуміли. Попередні доноси й свідчення щодо гетьмана поверталися бумерангом на скаржників. І все-таки у 1707 році збіг обставин сприяв реалізації старшинського невдоволення.

Пилип Орлик писав, що вони «много роптали и часто собиралися до обозного енерального Ломиковского, а наипаче повседневно до полковника миргородского, у которого и о способах обороны своей совитовали, и пакти Гадяцкие читали, jakie тотже полковник миргородский с библиотеки Печерской взял был».

Невдоволені старшини, як бачимо, взяли курс на здобуття для Гетьманщини більш самостійного статусу. Обережність, пасивність Мазепи їх уже не влаштовували. А оскільки в Жовкві полковники та генеральні старшини переко-

ним писарем і генеральним суддею. Київським полковником він призначає Федора Коровченка, а стародубським — Івана Скоропадського.

Орієнтовно наприкінці квітня або на початку травня генеральний обозний Іван Ломиковський, полковники Апостол, Горленко та Зеленський після отримання від царя депеші, що донощикам «никакая вера не подастся», звернулися до гетьмана з проханням, «чтоб и о своей и о обшой всіх цілості промышлял, обшая, при его достоинстві и при обороні прав и волностей войсковых до крове стоять, и в наиболшом нещастію не отступать его, яко вожда и реймента-ра своего». Старшини склали присягу, яку гетьман сам відредагував. У Білій Церкві вони присягнули йому «с цілованием креста и Евангелия святого», а він — їм. Як бачимо, старшини вирішили продовжити розпочату справу, спонукаючи Мазепу діяти активніше.

1708 рік об'єднав радикалів і великого конспіратора. Особисті образи, з'ясування стосунків відійшли на задній план заради інтересів України.

Очікуваної відставки Мазепи не сталося. За наказом царя 14 липня 1708 року в Борщагівці Кочубея та Іскру стратили. Важко погодитися з думкою, що це були «жертви Мазепи». Генеральний суддя та колишній полтавський полковник, на нашу думку, стали жертвами ініціатив змін гетьмана.

Не донос Кочубея став детонатором антимосковського повстання в Україні, а брутальний наступ московського абсолютизму на українську автономію. Гетьман, занепокоєний майбутнім краям, посилав таємних уповноважених до Лещинського та шведів ще у другій половині 1707 року. А Кочубей свідчив про Мазепу на допитах лише у квітні наступного року. Виступ проти Москви планувався й готувався ще раніше. Це був план-максимум усього життя Івана Мазепи та багатьох його соратників.

Царизм не випадково наважився ліквідувати автономний устрій у Гетьманщині не в 1708—1710 роках, як планувалося, а лише у другій половині XVIII століття. У цьому хоч і невелика, але перемога мазепинців.

...Василь Кочубей все-таки має стати перед судом історії як людина, що прагнула змістити лідера Гетьманщини — щоб новий керівник був менш поступливий перед імперськими планами Москви. Так, Кочубей написав донос. Але ж і Мазепа 1687 року теж підписався під доносом на гетьмана Самойловича, звинувативши його у зраді царів. Тоді метою опозиціонерів так само була зміна керівництва — заради кращих умов для української автономії.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернівці.

На знімку: Василь Леонтійович Кочубей.

Фото та репродукції автора.

Безпорадність гетьмана у стримуванні московської експансії спричиняла опозиційні настрої

12—13 грудня в Мінську відбудеться І фестиваль українського актуального мистецтва в Білорусі «Перелаз»

23 грудня в Черкасах — прем'єра міжнародного театального проекту «Циганський барон». Протягом січня виставу покажуть у кількох країнах Європи. Продюсер проекту з українського боку — Сергій ПРОСКУРНЯ

ЮВІЛЕЙ

Чистота і лад його таланту

Цього року видатний український хоровий диригент Павло Муравський відзначив 95-літній ювілей та 75-ліття творчо-педагогічної діяльності. Ювіляр був гостем студії в передачі Олександра Шокала «Лад» на III каналі Національної радіокомпанії України («Радіо «Культура»). Тема передачі — «Чистота хорового співу спонукає людей до чистого, високоморального життя і сприяє наведенню ладу в суспільстві». Після годинної розмови у прямому ефірі маестро погодився сказати кілька слів для газети.

Народився майбутній патріарх нашого хорового мистецтва в селі Дмитрашівка на Вінниччині. У листопаді там відкрито музей-садибу Павла Муравського, засновано фестиваль хорового мистецтва його імені. Герой України, народний артист України Павло Муравський розпочав творчу діяльність на Далекому Сході, у створеному ним Червонофлотському ансамблі пісні і танцю. Був свого часу художнім керівником і головним диригентом Державної академічної хорової капели «Трембіта» і Державної заслуженої хорової капели «Думка», викладав у Львівській консерваторії. У планах видатного диригента — створення взірцевого Президентського хору. Павло Іванович Муравський є автором унікальної методики природно-акапельного співу на основі української народної традиції хороспіву. Упродовж сорока років Муравський очолює хор студентів диригентсько-хорового факультету Національної музичної академії. У репертуарі хору — шедеври української та зарубіжної музики, сучасні твори.

Слухати цей колектив завжди легко й цікаво. Павло Іванович розповів: «Проблема в тім, що музичні училища, звідки до Академії приходять абітурієнти, зазвичай навчають співати в супроводі фортепіано. А це темперований стрій!»

Усі клавішні інструменти, для зручності гри на них, налаштовуються і звучать у штучному, так званому рівномірному-темперованому строї музики. Для фортепіано така система — справді добре, а для вокалу не годиться, бо в живій природі панує інший, натуральний звукоряд.

«Високий рівень хорового виконавства досягається співом а capella (на основі народної традиції) в межах натурального ладу і наполегливою працею», — продовжує П. Муравський. — Хормейстер повинен мати розвинений вокальний слух, чути найменші інтонаційні відхилення. Чому так легко слухати наш колектив? Ми прагнемо до вокальної чистоти в поєднанні з м'яким тембром, щоб у слухачів виникло бажання безкінечно слухати цей лад».

Він говорив спокійно, впевнено і тихо, ледь усміхаючись очима. Щаслива людина, чиє життєве надбання — безліч подій, сотні учнів, любов земляків, далеких і близьких. І — відчуття безмежжя світоладу...

Оксана ЧАЙКА.

БЕНЕФІС

У Івано-Франківському обласному академічному музично-драматичному театрі імені І. Франка відбувся бенефіс корифеїв прикарпатської сцени — народного артиста України Володимира Родя та заслуженої артистки України Терези Перети.

Цьогоріч обидва актори відзначили поважні ювілейні дати: Володимир Родю виповнилося 80 років, а Терезі Переті — 75. Виявом шани до майстрів сцени, кожен з яких понад 50 років віддав служінню театрові, стала постановка вистави «Далі — тиша» за кіноповістю «Поступись місцем завтрашньому дню» Дельмар, у якій актори зіграли головні ролі — Люсі і Барклея Куперів.

У виставі (постановник Іван Сорока) показана історія літнього подружжя, яке виростило п'ятьох дітей, допомогло їм стати на ноги. Купери думали, що мають добрих, турботливих дітей. Та коли через несплату боргів у банку в них забрали будинок і перед ними постала перспектива опинитися на вулиці, з'ясувалося, що нікому з дітей вони не потрібні. Кожен з нащадків знаходить причину, аби не взяти батьків до себе. Діти сваряться, кожен хоче спихнути їх іншому. І лише побоювання за свою репутацію таки змушує їх забрати батьків. Однак їх розлучають, бо нібито це надто накладно — комусь одному утримувати двох батьків.

Батькам так чи інакше дають зрозуміти, що вони — тягар. Це призводить до того, що Люсі врешті-решт вибирає за краще піти в притулок для старих самотніх людей, ніж жити

Далі — тиша...

з дітьми. А Барклея відправляють у далеку Каліфорнію до ще однієї дочки — мовляв, тамтешній теплий клімат сприятиме поліпшенню здоров'я. Люсі і Барклея розуміють, що, маючи п'ятьох дітей і десяток онуків, вони насправді не мають нікого, крім одне одного. Та навіть і це — бути разом до кінця життя — стає для них недосяжним. Сцена прощання на вокзалі — одна з найпроникливіших у виставі. Чоловік і дружина розуміють,

що розлучаються назавжди. Далі в них — самотні й холодні дні. Далі — тиша...

Вистава зачіпає за серце. Адже всі ми так чи інакше чийсь батьки і чийсь діти. Чи застраховані ми від того, що наші діти в подібній ситуації вчинять інакше? Чи можуть тут бути гарантією наші любові і піклування про них? Ажже і Купери ростили своїх дітей у любові, а виростили бездушних егоїстів. Чи варто розраховувати на вдячність ді-

тей за те, що ми їх народили? Син Купера Роберт на це відкаже: «Ми на цей світ не просилися». Хіба не знайома репліка?

У виставі порушено болючу й одвічну проблему батьків і дітей. Історія до сліз зворушила глядачів. Володимир Родь (Барклея) і Тереза Перета (Люсі) зіграли свої ролі так широко і природно, що, здавалося, вони зовсім і не грають, а все це проживають самі. Та й загалом усі актори, зокрема Оксана Іваницька, Ольга Качмарик-Комановська, Станіслав Білий, Світлана Дутка, Наталя Романова, Андрій Луценко та інші, чудово впоралися зі своїми ролями. Тож реакція глядачів була адекватна. В залі довго лунали оплески. А самих бенефіціантів засипали квітами. Мабуть, важко придумати кращу нагороду до ювілею, як ось така глядацька любов. За справжнє театральне свято варто подякувати молодому директоріві театру Ростиславу Держипільському, котрий, власне, і став ініціатором проведення бенефісу, якого давно не знала прикарпатська сцена. Цей бенефіс — теж своєрідний вияв вдячності «батькам» театру з боку молодшого акторського покоління...

Дарина НАЗАРЧУК.

Івано-Франківськ.

На знімку: Люсі — Тереза Перета, Барклея — Володимир Родь.

Фото автора.

Триста пісень «Берегині»

З кінця 1980-х років зростає пісенне дерево народного вокального самодіяльного ансамблю «Берегиня».

«Пісня — це наша історія, історія народу нашого, його душа — багата і жива, — зворушено, чомусь хвилюючись, наче на

екзаміні, розповідає мені Ніна Забігай, багаторічний керівник і натхненник колективу.

«Ви подивіться, — продовжує Ніна Антонівна. — У пісні є все. І наше героїчне минуле, що не маємо права забувати. І краса та велич людської душі. У ній — і про кожне деревце, і про кожну пору року... Та й сама вона, як міцне дерево. Дерево нашого роду, як глибоким корінням тягнеться у далеку минувшину та дарує нам свої плоди: радість, надію, тугу... Закохуючись у пісню, ми не тільки відкриваємо її красу. Кращими стаємо ми самі. У своїх думках, вчинках».

Чому — «Берегиня»? Мабуть, тому, що в колективі співають лише жінки. А берегинями їм доводиться бути скрізь — і в школі, в місцевому господарстві, де працюють, і вдома — де дітей виховують, і на сцені — де пісню співають.

Уперше на сцену ансамбль вийшов у 1990 році. Пісні співали різні: й народні, й побутові, й ліричні. А вже за чотири роки «Берегиня» на обласному огляді-конкурсі «Калиновий спів» отримує диплом I ступеня та звання «Народний самодіяльний». З того часу колектив підтверджує це звання кожні п'ять років.

Змінюються часи, змінюється і колектив. Та міцний стрижень «Берегині» — ветерани: Ліза Козар, Лідія Демчик, Зінаїда Пітефан, Ольга Апостолова, Ганна Барліт, Ніна Забігай (керівник колективу), Валентина Неруш і Людмила Грабова і нині продовжують радувати своєю творчістю. Всі вони прийшли у колектив молодими, звідси й пішли на пенсію. Роки беруть

своє. Та вже підтримує у пісні міцними потужними голосами молоде поповнення — Надія Забігай, Надія Луценко, Тетяна Ловецька.

Жіночий вокальний ансамбль скрізь бажаний гість. Чи то весілля, чи реєстрація молодої пари, чи проводи до армії, чи зустріч у селі шановних гостей — завжди своїм чарівним співом супроводжують подію сільські берегині.

У репертуарі колективу майже триста пісень — від старовинних козацьких до сучасних. А скільки їх ще є в пісенниках! А скільки — не записано!

Дуже хотілося б цим неспокійним самовідданим жінкам хоч деякого розуміння від молодшого покоління. Адже вони готові і вміння та майстерність свої передавати, і допомогти та виручити у потрібну хвилину. А коли гарна пісня лине, то й душа сміється і всі негаразди забуваються.

Жалкують сільські співачки, що не мають свого музиканта. На диво, у співочому селі з цим клопітно, а з іншого не привезеш, йому ж зарплата потрібна, і транспорт. Та відсутність акомпанементу справжніх артистів не лякає. Як і те, що про сценічні костюми треба самим дбати. Шийють-вишивають собі сорочки, спідниці, купують намисто. Зрідка чим може допомагає «Берегині» місцеве самоврядування (сільський голова Василь Зайвий).

Та і живе «Берегиня», й іншим допомагає жити, бо лине над мальовничими крути берегами Дніпра, над його плавнями і островами пісня.

Петро МЕЛЬНИК.

Деріївка
Онуфріївського району
Кіровоградської області.

На знімку: майбутня солістка «Берегині» і голова Деріївської сільради Василь Зайвий.

Фото автора.

Цей бенефіс — своєрідний вияв вдячності «батькам» театру

Олесь ГОНЧАР — Юрій ШЕВЕЛЬОВ: діалог через океан

7. І на завершення...

«— Андрію, а чи ми маємо вже квиток на поїзд?»

— На який, Юрію Володимировичу?

— До Харкова...

На вулиці стемніло. Бродвесм снувало багато людей, але спускатися в підземку не хотілося. Десь там, за видноколом, був третій Харків Юрія Шереха... За три тижні Юрія Володимировича не стало».

Так описав останні дні Вчителя (Ю. Шевельова) один із його прихильників (мовознавець А. Даниленко).

Вчитель жив думками про Батьківщину — Україну, і з нею йшов в інший світ.

Тому зовсім не дивно, що свої незакінчені мемуари «Я — мене — мені... (і довкруги)» Ю. Шевельов присвятив «Учням, що були, самі того не знавши, вчителями». Їм — своїм наступникам, віддав він належне й на останній сторінці спогадів. Але в заключному сумному переліку улюбленців Олесь Гончар уже відсутній. Немає радості й у словах Вчителя, що його Вітчизна (відтепер Незалежна!), відкривши кордони для свого блудного сина, дала йому холодне (відсторонене, байдуже) визначення — «людина з діаспори» (т. 2, стор. 294).

Єдине, що могло вітати Ю. Шевельова в цій ситуації, то це те, що він не був самотній за океаном. «Людей з діаспори» за нашими кордонами, можливо, стільки ж, скільки й у самій Україні. Принаймні тільки в Росії вихідців із наших країв близько 20 мільйонів. В обох Америках (Північній та Південній) — понад п'яти...

Говоримо про стосунки Вчителя та Учня, а виходимо на масштабні проблеми.

Дивуватись тут нічого — питання співпраці зарубіжних українців з Батьківщиною (точніше — єднання світового українства) досі по-справжньому не потрапили в поле зору провідників нашої держави. Зате, крім добре відомого своєю діяльністю і в Америці, і в Європі, і в Азії Товариства «Україна», народились його клони — «Українська всесвітня координаційна рада» та ще декілька псевдогромадських (звичайно, «міжнародних», наприклад, «Четверта хвиля») організацій, діячі яких якщо не прагнуть дублювати роботу Товариства «Україна», то найчастіше вносять хаос в архіважливий рух за єднання українців у світі.

Нас роз'єднують, ми роз'єднані... Схід — Захід... Ми не здатні (виразніше — не хочемо) стати столицею світового українства.

І хто нас роз'єднує? Зарубіжні заиди, доморошні егоїстичні марнославиці, люмпени з кримінальними біографіями? А все тому, що залишаємось бути провінцією, бо «провінція — все те, що не думає, що воно столиця світу. Провінція — все те, що не стверджує себе столицею світу. **Провінція — не географія, а психологія** (акцент мій. — В.А.). Не територія, а душа» (Ю. Шерех (Ю. Шевельов. — В.А.) «Пороги і запоріжжя», Х., 1998, т. 1, стор. 580).

То чого ж дивуватися, що за 18 років ні видатні наукові досягнення та відкриття, ні багатий практичний досвід (наприклад, у галузі сучасних технологій чи економіки) наших співвітчизників («людей з діаспори») по-справжньому так і не прийшли в Україну.

Досить сказати, що в альма-матер Ю. Шевельова та О. Гончара — Харківському університеті студенти найчастіше або не знають, або лише «щось чули» про своїх Нобелівських лауреатів І. Мечникова, С. Кузнеця, Л. Ландау. Не будемо вже нагадувати про інших вчених (харків'ян за походженням) зі світовими іменами. Не випадково на вузівських сайтах в Інтернеті Г. Квітка-Основ'яненко досі подається як «Цветок-Основяненко», оскільки ХНУ так і не став україномовним, а, як сказано було колись під час заснування Київського університету, служить насамперед справі «обрусення края» тобто Слобожанщини.

Як бачимо, стосунки й полеміка між двома видатними діячами нашої науки та культури виходять далеко за рамки особистих проблем. Уже зазначалося, що О. Гончар дивувався й не міг зрозуміти, чому саме він став об'єктом нападок зайжджих мракобісів та тутешніх анафалетів. Виявляється, цілеспрямована дискредитація провідних діячів культури колишніх республік СРСР — не унікальне явище на пострадянських теренах, а цілеспрямована й скоординована пропаганда. Ще у складніший, ніж О. Гончар, ситуації опинився видатний білоруський прозаїк-фронтовик В. Биков, котрому довелося доживати своє життя то у Фінляндії, то в Німеччині, то в Чехії. На батьківщині письменник творчо працювати ніяк не міг. Лише вмирати приїхав додому...

Продовження. Початок у числах 166, 171, 176, 181, 186, 191, 196, 201, 206, 211, 216, 221, 226 і 231.

І причина цього передусім у тому, що письменники-патріоти відкрито виступали за незалежне майбутнє їхніх народів, розвиток мови, національних культури та освіти.

Щоправда, читачі О. Гончара виявилися морально вищі й за комуністичну владу УРСР, й за нинішніх «неофітів», котрі взяли «просвітити... материні очі сучасними вогнями. Повести за віком...» (Т. Шевченко «І мертвим, і живим...», 1845) й не зрадили автора «Прапорonoсців» та «Собору», підтримуючи його до останніх днів.

Тому не зайвою є для нашого суспільства дискусія про відсутність в Україні масштабних програм щодо відродження духовного життя, зокрема, літературного. Мова не йде про повернення колишньої державної фінансової під-

Олесь Гончар (1918—1995). Пам'ятник на могилі Учня на Байковому кладовищі в Києві.

тримки спілок та творчих об'єднань, а про розвиток бібліотечної мережі, видавництва, торгівлі, виставкової справи, заохочення перекладацької діяльності, що не суперечить принципам ринкової економіки і сприяє розвитку демократії (демократична та ринкова Франція не одне десятиліття успішно використовує національно спрямовану політику заохочень та пропозицій, дбаючи насамперед про французьку духовність, а потім (не менше!) про європейську та світову. До речі, вагомий внесок у це зробив колишній міністр культури в уряді Ш. де Голля письменник А. Мальро).

Країна без високого рівня культури та освіти не здатна мати захисний імунітет від пропаганди, що дискредитує її інтелектуальні та моральні цінності. Недаремно Павло Тичина твердив, що «без музики ніякими гарматами не встановити жодного суспільства («Замість сонетів і октав», 1919—1920).

Тож діалог через океан — не випадковий епізод наших днів.

Доречно згадати тут Вацлава Гавела — чи не найуспішнішого сучасного європейського політика (президента Чехії), котрому (не без помилок!) вдалося прокласти для своєї країни рятівну дорогу із «соціалістичного табору» в об'єднану Європу. В одному з своїх есеїв В. Гавел казав про парадоксальний стан переможиці, котрий потрапляє в полон розгубленості, одержавши омріяну свободу. Незалежна Україна ось уже майже два десятиліття перебуває в такому стані. Не здійснивши люстрації (відправивши в небуття збанкрутілу комуністичну владу, належало не допустити в нову всіх, хто був відданим колаборантом комуністичного режиму), не виробивши справді української внутрішньої та зовнішньої політики, ми заклали на світових роздоріжжях. Закономірно, що, наприклад, колишній посол США в Україні Дж. Метлок назвав нас «нацією нізвідки».

Трагедії тут особливої немає, до чого чекати від іноземців, якщо українську історію в наших школах почали вивчати лише з приходом незалежності.

Річ в іншому.

Нігілізм (заперечення загально визнаного) щодо України загалом, її державності зокрема, немов інфекція, не тільки швидко поширюється, а й створює негативні прецеденти. Ті ж лідери й політики північного сусіда дозволяють собі підкакувати Дж. Метлоку, наві'язуючи свої недолугі «теорії» українського шляху в майбутнє, котрий, на їхнє переконання, має пролягати лише в московському напрямку.

Нагадаємо раніше визначений ланцюжок ініціаторів наклепницьких кампаній та дезінформації, в центр яких потрапили Вчитель та Учень (Ю. Шевельов та О. Гончар): І. Білодід, Р. Якобсон — Г. Грабович зі своїм кумом П. Магочі (ідеолог русинства) та п'ятиколонними наслідувачками... «Професор», з'явившись на київських видноклах, в одній із провідних наших газет 1992 року обнародував свою радикальну за вимогами «програму» дій для України під назвою «Пора знімати маски». Починалась вона так: «Щонайменше можемо ствердити, що в Україні, яка тільки-но переступила поріг незалежності й державності...» (!).

Отакої! Україна — пряма спадкоємиця Русі Київської, як держава формувалась уже в добу Гетьманату Б. Хмельницького (тобто від 1648 року). У різних формах автономії вона існувала до 1782 року, коли Росія, врешті-решт (інкорпоровавши національну еліту в імперську: кому дворянство, кому урядові посади, кому лісі земельні наділи з тисячами кріпаків...), не впровадила на наших землях кріпосне право та губернське адміністративне управління.

1991 року Україна ВІДРОДИЛА свою державність, а не «переступила поріг»... Тим паче що від 1945 року УРСР була юридично незалежною країною, оскільки, як засновниця ООН, не могла мати іншого статусу.

Утяв це «професор» (у нас, правда, вистачає своїх таких «професорів»), якийсь час пересидів, а, не одержавши гідної відповіді, згріб навколо себе очолю до грантів та доларових гонорарів публіку й почав утілювати свою «програму» в життя.

Щоправда, нових америк він не відкрив, змапнувавши відомий досвід тих-таки російських футуристів: Панаса Мирного, Івана Нечуя-Левицького, Павла Тичину, Максима Рильського та інших письменників — геть «з українського пароплава сучасності» і так далі. Такі невіглаські заклики з космо-мольським зав'язанням підхопили грабовичські підспівувачки, взявшись за Лесю Українку, Ольгу Кобилянську, Агатангела Кримського, інших метрів вітчизняної літератури, маніакально вишукуючи щось «сенсаційне» в їхньому особистому житті.

Не зупинила цинічних грабовиченят і тверда засторога Ю. Шевельова: «Про це не треба писати, бо це не має відношення до літератури».

Фінал закономірний: одна із «пристрасних модернізаторок» вітчизняної літератури

Юрій Шевельов (1908—2002). Кембриджське кладовище (США), де похований Вчитель.

врешті-решт прийшла до «геніального» висновку: немає нічого, все кіч! (іншими словами, немає української літератури, є лише письменницькі поробки, котрі не можуть претендувати на художню цінність тощо).

...За два місяці до кончини Олесь Гончар записав у щоденнику:

«Мене знову цькують.

Не так чужі, як свої. Це — найбільшійше. Не розуміють того, що коли я вмиру, поменшає світла в Україні.

Тільки декотрі, далекоглядні, здатні це усвідомити.

Боронитись? Не маю фізичних сил. І смерті я не боюсь.

Я — повен любові» (т. 3, стор. 569).

Ці рядки зовсім не якась самооцінка письменника — загальновідомо, що О. Гончар у житті був скромною людиною, а як митець реально оцінював написане ним.

Ці слова, на наш погляд, зовсім про інше.

Якщо спробувати визначити, ідеалам якої доби близька творчість О. Гончара, то, зрозуміло, що насамперед належить гово-

рити про європейське Відродження з його культом Людини — найвищої цінності у світі, з його гуманізмом.

Це й мав на увазі письменник, говорячи про світло, якого поменшає в Україні з його відходом у вічність. Не випадково О. Гончар визначав свій творчий метод як поетичний реалізм.

Опоненти автора «Прапорonoсців» та «Собору» декларують себе палкими прихильниками різних «-ізмів», хизуються на трибунах (через слово у них запозичені терміни, той-таки «дискурс» завжди на язичі!). І жодна з тих «критикес» не задумується над тим, що ж насправді привезли ім у своїх зачовганих валізах «професор» та іже з ним? Родзинки чи мешканців комуналок — прусаки? Мабуть, багато хто знає байку про булочки, коли в якогось пекаря випадково потрапили в борошно відомі комахи? Додавши в тісто родзинки, кмїтливий пекар частував бажаючих: кого булочками з родзинками, кого з прусаками...

Зрозуміло, що в радянські часи в українській дійсності панувала виключно комуністична ідеологія. Навіть кібернетика та генетика вважалися «буржуазними» явищами, ворожими вітчизняним науці, освіті тощо. Але сьогодні суспільство освоює світові цивілізаційні здобутки, прагне адекватно відповідати викликам часу.

І в цьому контексті (тому самому дискурсі!) імпоновані нашим «просвітителям» «-ізми» — це вже вчорашній день. А Ф. Ніцше, А. Тойнбі, Х. Ортега-і-Гассет й інші авторитетні філософи та дослідники, на кого опирались «батьки-провідники» модерністських течій — то позавчорашній день. «Навколопрофесорська» зграйка піраний-псевдоінтелектуалок повинна врешті зрозуміти, що вони говорять й пишуть про те, що Людство вже давно проминуло й чим переболіло. У провінційному Пацико-ві (за Ю. Шевельовим) це когось, може, й розчулило б. Наприклад, екзальтованих читачок «Польових досліджень фригідного чи марнославногo пулоцентризму».

Як кажуть, кожному своє...

Нині ми зустрілись з новими проблемами: глобалізацією, егоїзмом «золотого мільярда», екологічними загрозами, наслідками планетного потепління тощо. Не хаос, песимізм і деструкція, а єднання потрібне сьогодні. І без віри в Людину, її інтелектуальні можливості, творчий потенціал неможливо знайти відповідь на запитання: «Чому Людина не може виконати свого призначення у цьому світі й чому так недосконало влаштований світ?».

Як писав колись талановитий поет (і, на думку новітніх нігілістів, «колаборант») Максим Рильський: «Нове життя нового прагне слова». А от яким буде воно, те СЛОВО, передбачати, очевидно, невдячна справа.

Прийде — прочитаємо.

А нігілістичне ставлення до літератури, мистецтва, врешті, культури, освіти призводить до знищення меж між красою й потворністю, «високим» і «низьким», «елітарним» і «масовим»...

Не дегероїзація Людини (а разом з цим висування в літературні герої представників суспільного дна), не наступ «масової культури» і тим паче естетичний еклектизм потрібні сьогодні. Наслідки виштовхування української літератури та літературознавства на туликові манівці виявили себе насамперед у занепаді літературного життя, близьнірському бешкетуванню навколомістечківських «нових дегенерацій», члени й членкині котрих здатні лише на епатажні назви своїх гуртів. Творчого підкріплення галасливих декларацій як не було, так і немає. Бо королі й королеви голі! (До речі, буває й у буквальному розумінні... Треба ж чимсь привернути до себе увагу. Чому б не скандальною фотосесією?).

Але ховатися за маскою Гамлета — це одне, а зіграти шекспірівського героя — зовсім інше.

Тож полеміка «Вчитель — Учень» (Ю. Шевельов — О. Гончар) не закінчилась. Бо реально є вагомий інтелектуальний спадок Вчителя й популярна художня проза Учня і є метушіння порожньогонорових, але безплідних мосьок. Переважає перше, бо зерно завжди важче полову.

...Колись Європа спробувала повернути до життя ідеали Античності й народилася доба Відродження.

Наша античність в духовності Русі Київської — основі українського державотворення. Отже, ad fontes (до джерел)!

Віталій АБЛІЦОВ.

P.S. Завершуючи публікацію нашої серії, редакція «Голосу України» і автор дякують усім, хто відгукується на наше прохання вносити свої доповнення та зауваження стосовно перебігу описаних подій.

НАМ ПРО НАС

Гіднішого видання не зустрів

Якось, ще у 1992 році, під час сесії, випадково узяв зі столу голови сільради «Голос України». І з того часу з газетою не розлучаюся.

Здається, офіційне друковане видання парламенту мало б бути сухим і заангажованим. Та ж ні! «Голос України» — багатогранна газета на всі смаки. Людина, яка хоче отримувати свіжу і повну інформацію про всі сфери життя країни і світу, обов'язково повинна мати під рукою «Голос України». У ньому є все: від парламентської хроніки, щойно прийнятих законів до спортивних новин.

Окрема подяка Валентині Писанській, ведучій рубрики «Тема», за відверті і влучні статті. Також із задоволенням читаю економічні огляди, дописи депутатів і політиків, публікації вчених, цікаві літературознавчі та історичні матеріали. Надзвичайно доречний і дотепний «Курінь», «Посиденьки», «Спорт», відверті сторінки «Освіта» й «Медицина». Усього й не перелічити...

Одночасно з «Голосом України» пробував передплачувати й інші видання, але гіднішого не зустрів.

Микола ЛУКОМЕЦЬ.

Деріївка
Онуфріївського району
Кіровоградської області.

КРИК ДУШІ

Шахтар мерзне у своїй квартирі

Життя змусило мене звернутися по допомогу в газету. Проблема в тому, що я — 85-літній пенсіонер живу в «хрущовці», без усяких зручностей, як в сараї.

Пам'ятаю, як 53 роки тому допомагав будувати одноповерхові будинки, як нам обіцяли, що вони будуть на дві родини, але в нашу новобудову вселили чотири. Тоді ми з дружиною й такому кутку були раді.

Ще при радянській владі з одного боку вулиці до будинків були підведені зручності. Обіцяли, що зроблять і з нашого боку, але зміна у владі ветеранам нічого не дала. Те, що було побудовано, розвалили, кошати, що ми накопичили на ошадкнижках, заморозили.

Сумно, що за п'ятдесят років тільки шахтарської праці не заробив навіть квартири зі зручностями. Ремонт уже ніхто не обіцяє, навіть вугілля стало розкішшю. В 2007 році привезли одну норму, в 2008 — жодної, а в 2009 році — антрацит з пороодою й глиною, що не горить, а тільки жевріє.

Людам похилого віку дуже важко виживати у квартирі, де немає газу, каналізації, телефону й навіть тепла від гарного вугілля...

Іван МОКРОНІС,
ветеран праці,
учасник війни.

Донецьк.

Не будьте лохами, або Порада бабусі від онука

КАЗКА ДЛЯ ДОРΟΣЛИХ

— Бабусю-у, я не хочу ще спати. Краще розкажи, як ти була маленькою. В тебе теж був комп'ютер?

— Ні, не було, їх тоді ще не придумали. Зате в нас у дворі був дитячий майданчик з гойдалкою і футбольне поле, де ми любимо грати. А тепер на цьому місці погані дядьки побудували автостоянку й пивний бар.

— А чому ви їх не прогнали?

— Бо вони виставили своїх охоронців — цілу армію.

— А я в армію не хочу йти. Сержокка каже, що там солдатів б'ють і катують.

— Я сподіваюся, на той час, коли тобі служити, такого вже не буде. Тож що не бійся. Спи...

— А наша вихователька каже, що їй страшно жити, а раніше вона не боялася.

— Так, раніше жити було спокійніше: всі мали роботу, зарплату видавали вчасно й на вулицях не стріляли — нас оберігала народна міліція.

— А Сержокка каже, що бувають міліціонери гарні й переодягнені в міліцію бандити. І чому ви їх не посадите у в'язницю?! Злодії й бандити повинні сидіти у в'язниці! — так по телевізору говорив один дядечко.

— Ти чого підхопився? Ану швидко під ковдру. Заспокойся, посадимо ми бандитів. От оберемо нового Президента — він порядок і наведе: по-

карає нечесних людей, відкріє заново заводи й фабрики. Твої тато й мама влаштуються на роботу, зароблять багато грошків і тоді зможуть купити тобі й собі все, що потрібно. А мені — ліки. Спи вже...

— А нянечка каже, що вона працює тільки на ліки й квартиру, а на їжу грошей не залишається і тому вона доїдає за нами кашу.

— Так, онучку, важко зараз людям жити. Раніше наші начальники піклувалися про нас, принаймні поважали. Тоді всі жили, як одна гарна родина: допомагали одне одному, цінували чесність і працьовитість. У людей була совість.

— Чого ж ви не живете, як раніше?

— Розумієш, ми повірили людям, вибрали їх у керівники, а вони нас обдурили — обіцянки свої не виконують і погано працюють.

— Це в них вірус, бабусю. Треба їх лікувати, а краще зовсім видалити й завантажити нових. У мого комп'ютера таке було. Я потім поставив крутий антивірус і зараз він добре працює. Вам теж треба дістати такий, але «людських» я ще не зустрічав. А ви не будьте лохами — ну, це такі, які всім вірять, — видаляйте ваших вірусних начальників і завантажуйте здорових. Повір мені, бабусю, я на вірусах розуміюся.

— Добре, заплещу очі й засинаю, а я зроблю все, як ти сказав: видалю й завантажую...

А й справді — мій онук має рацію: скільки можна бути такими довірливими й наївними? Настав час включати «людський» антивірус.

Ганна БЛЕЦЬ.

Чернігів.

ЧЕКАЮ НА ГОСПОДАРЯ

До медсестри прибився поранений голуб

Цей красивий голуб, якого ви бачите на фото, був кимось поранений. Першою голуба побачила внучка Мар'яна, яка прибігла до хати і сповістила про знахідку. Зранений птах, рятуючись та стікаючи кров'ю, бився у вікно медсестри Раїси Мельничук. Сталося це недільного ранку 15 листопада. Напевно, і птахи відчувають людську доброту. Поштовий голуб окільцьований. На ньому є номерний знак — на синьому кільці: №0844, а на жовтому: RO 2009.

Раїса Григорівна надала птаху невідкладну медичну допомогу і продовжує лікувати його. Та поки що птах лігає тільки у мрії. А добре серце медсестри дуже сподівається, що відгукнеться господар її підопічного голуба.

Повна адреса та телефон Раїси Мельничук — у редакції. Телефонуйте: (044) 503-61-90.

Зоя КОЛЕСНИК.

Шумськ
Тернопільської області.

Фото автора.

Нікому ми вже не потрібні...

ІСТОРІЯ З КОНВЕРТА

Один високопоставлений чиновник назвав людей зі статусом «діти війни» настирливими дармоїдами. Гірко слухати з вуст нібито поважних людей такі слова. Розповім про своє життя і тисяч таких, як я.

Коли почалася Велика Вітчизняна війна, мені, старший у сім'ї, було п'ять років. Тато одразу пішов на фронт, а дома залишилися мама, дві тьоті і нас четверо малих дітей. Мама пішла працювати конюхом, поки в село не прийшли фашисти. На городі під яблунею вирили яму, в яку ми ховалися, коли йшли бої. Німецькі солдати приходили в хату, а ми на печі всі четверо, дивилися через комин і кричали: «Боїмося німців!». Пам'ятаю, як прийшли забирати нашу корову, тоді всі плакали і тьотю дивом не розстріляли...

У 1943 році, коли фашисти відступали, ми три доби сиділи в погребі, бо вони підривали на аеродромі бомби, осколки від яких розліталися по всій околиці.

До школи я пішла у 1944 році. За партами сиділи по троє. Узимку в приміщенні було холодно, тож ми не роздягалися. Писали хто на чім: на старих газетах, на клаптиках паперу, у старих канцелярських книгах.

Чорнило робили з бузини або з червоного столового буряка, носили його в пляшечках. На клас мали один буквар. Були босі, голі, холодні й голодні, але вчилися з охотою.

Мій майбутній чоловік ходив на навчання в личаках. Його мати залишилася вдовою з трьома дітьми на руках, тож школа надавала як допомогу лапті та безкоштовний обід — варену пшеницю. Мені також дуже хотілося їсти, але соромилася йти просити, бо давали не всім.

У 44-му у колгоспі почали сіяти кок-сагіз — це дворічна культура, яка виведена із кульбаби. Її корені копали, сушили і здавали. Потім з них добували гуму для потреб війни. І от я, першокласниця, разом з такими ж дітьми, ходила збирати «пушок» із насіння кок-сагізу. А коли закінчила четвертий клас, то за літо у мене було 120 трудовнів, за що отримала грамоту райкому комсомолу.

В голодні роки вже з середини зими у погребі не було ані картоплини, а про хліб і говорити нічого. В колгоспі давали по 50-100 грамів зерна за трудовень, який дуже важко було заробити. І тоді дорослі брали вночі кочергу, мішок і йшли в колгоспні бурти красти картоплю. А ми, діти, з нетерпінням чекали батьків, які могли і не повернутися...

Як тільки зійшов сніг, дорослі з сапами вийшли на поле шукати гнилу картоплю. Потім її сушили на печі, обдирали шкіру, товкли в ступі і пекли «оладки», від яких нудило. А ми, після школи, ходили шукати шавель. Потім зацвіла акація, конюшина, лобода — все це рятувало від голодної смерті.

ПРОБЛЕМА

Для чого обмежувати термін дії таксофонних карток?

Мобільні телефони стрімко увірвалися в наше життя. Це звуило обсяг послуг стаціонарних телефонів. У тому числі таксофонів. Кожен оператор мобільного зв'язку пропонує знижки на розмови між абонентами в своїй мережі. Але вартість розмов з абонентом іншої мережі при цьому значно дорожчає. Інколи дешевше скористатися стаціонарним телефоном, а декому — таксофоном. Проте для останнього потрібно мати таксофонну картку.

Раніше, коли люди багато розмовляли по таксофонах, ніхто не звертав уваги на напис маленькими літерами, що картка дійсна до певного терміну, тобто один рік. Практично карточка використовувалася набагато раніше. Але нині все змінилося. У мене, наприклад, є телефонна картка, якою користуюся, коли потрібно подати дані лічильників газу чи електрики у відповідні контори.

І ось кілька днів тому спробував подзвонити по таксофону. Але він карточки не прийняв — про це повідомив напис на екрані. Знаючи, що на картці є значна сума, я вирішив, що таксофон несправний. Але теж саме було і з іншими апаратами.

В операційному залі «Укртелекому» мені пояснили, що термін дії картки закінчився. А як же невикористані гроші?! Вимушений був купити нову. Термін її дії теж один рік, проте не з дня продажу, а з дня випуску. Купив картку 16.11.2009 року, а дія закінчується 1.10.2010 року, тобто, не через дванадцять місяців, а через десять з половиною. Мене цікавить, хто придумав цей термін дії і для чого?!

Я так розумію, що усі розмови йдуть через потужний комп'ютер і для подовження терміну дії достатньо змінити його програму.

Гарій МАКАРЕНКО.

Житомир.

Допоки не винайшли дуст, нас заїдали воші. З одягу мала одне ситцеве плаття з короткими рукавами та великою латкою на сидниці. Пам'ятаю, на жовтневі свята під час дитячого ранку школа за добре навчання подарувала мені панчохи. Ото було радості!

Ми працювали і вчилися. Спочатку ходили на коксогіз, потім подавали снопи на вози — і все це безкоштовно.

Після школи я вступила до інституту. Маю 38 років трудового стажу, а чоловік — 48 (з них 40 — у школі). Працювали в забитих селах, де не було ні електрики, ні дитсадків, ні квартири. Тинялися із кутка в кут.

Але ми працювали і були лекторами, агітаторами і організаторами концертів, ставили п'єси. А кожної осені разом з дітьми допомагали колгоспу: збирали картоплю, ламали кукурудзу, збирали жолуді, косили неугіддя, збирали у вихідні попіл і курячий послід.

Коли ж ділили колгоспну землю на паї, то нам нічого не дали. Років два тому приїхав керівник області і пообіцяв вчителям дати паї з резервних земель. Та вийшло, що такої землі вже немає, — француз орендує.

Читаю в газеті, які доходи у кандидатів в президенти, та ще й допомоги вони отримують десятки тисяч гривень, бо їм, бачте, мільйонів мало. А «дітям війни» кілька десятків гривень — немає. Виходить, що нікому ми, старі, немічні, вже не потрібні.

Софія СКИДОНЕНКО.

Перемога
Глухівського району
Сумської області.

Повідомлення про зміну назви ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ДІАПАЗОН-МАКСИМУМ БАНК".

08 вересня 2009 року на загальних зборах акціонерів ВАТ "Д-М Банк" (ідентифікаційний код 36301800, місцезнаходження: 02094, м. Київ, Проспект Гагаріна Юрія, буд. 17В), з метою приведення у відповідність до вимог Закону України "Про акціонерні товариства", було прийнято рішення про зміну назви з Відкритого акціонерного товариства "Діапазон-Максимум Банк" на Публічне акціонерне товариство "Діапазон-Максимум Банк" (Протокол № 3). У зв'язку з чим 11 листопада 2009 року Державним реєстратором Дніпровської районної Державної адміністрації зареєстровані відповідні зміни в державному реєстрі.

1. Повне найменування товариства	Публічне акціонерне товариство "Діапазон-Максимум Банк"
1. Скорочене найменування товариства	ПАТ "Д-М Банк"
2. Організаційно-правова форма	Публічне акціонерне товариство
3. Місцезнаходження	02094, Україна, м. Київ, проспект Гагаріна Юрія, буд. 17В
4. Ідентифікаційний код за ЄДРПОУ	36301800
5. Міжміський код та телефон/факс	(044) 559-23-18

Правління Банку

Філія ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області та ліквідатор ВАТ "Завод коксохімобладнання", повідомляють про проведення аукціону з продажу активів. На аукціон виставляються активи ВАТ "Завод коксохімобладнання", м. Донецьк, вул. Майська, 86, а саме - дебіторська заборгованість ТОВ "Рекон плюс", початкова ціна - 33563084,26грн. без ПДВ, гарантійний внесок - 335630,84грн. З фіксованими умовами аукціону можна ознайомитись у організатора аукціону. Гарантійний внесок у розмірі 1% від початкової ціни реалізуемого майна та реєстраційний збір для реєстрації учасників конкурсу - 17,00грн. перераховуються на р/р 260077397 в ДЮД ВАТ "Райффайзен Банк Аваль" м. Донецька, МФО 335076, ОКПО 26252727, Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області. Для участі в аукціоні необхідно надати письмову заяву організатору аукціону Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області, за адресою: м. Донецьк, пр-т Комсомольський, 8. Строк надання заяв 10 календарних днів з дати публікації в газеті до 13.00 год. 22 грудня 2009р. включно. Аукціон відбудеться після 10 календарних днів із дня публікації інформації 23 грудня 2009р. об 11.00 год. на Товарній біржі "Донбас" за адресою: м. Донецьк, пр-т Ліліча, 4а. Переможець аукціону на підставі затвердженого протоколу аукціону укладає договір купівлі - продажу з ліквідатором КСП "Гусарське". Довідки за телефонами організатора аукціону: (062)304-37-21, 304-77-83.

Господарський суд АРК (95003, вул. Р. Люксембург, 29/Річна, 11, м. Сімферополь, АРК) Постановою від 03.12.2009 р. у справі про банкрутство № 2-19/5671-2009 визнав банкрутом Фізичну особу — підприємця Кваніна Олександра Анатолійовича (95000, вул. Хохлова, 51, м. Сімферополь, АРК, код з ЄДРПОУ 2757518351) та відкрив ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Пустовалову Людмилу Євгенівну (ліцензія серії АБ № 176156 від 20.07.2005; вул. Леніна, 44-а, кв. 15, с. Віліно, Бахчисарайський район, 98434, АРК).
Кредитори мають право заявити свої вимоги в двох місячний строк з дня публікації цього оголошення (згідно ст. 48 ЗУ «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом»).

Постановою від 01.12.2009 р. у справі № 8/60 Господарський суд Львівської області (79014, м. Львів, вул. Личаківська, 128) визнав банкрутом приватне підприємство «Коріандр-плюс», м. Львів, вул. Перехід, 7/1, код ЄДРПОУ 32182332.

Ліквідатором банкрута призначено арбітражного керуючого Липського С. І., ліцензія серії АВ № 307486 від 17 травня 2007 р., 79013, м. Львів, вул. Київська, 38/2.

Відповідно до пункту 2 статті 2 Закону України від 18 березня 2004 року №1625-IV «Про порядок обрання на посаду та звільнення з посади професійного судді Верховною Радою України» повідомляємо про підготовку матеріалів щодо обрання кандидата на посаду судді Окружного адміністративного суду Автономної Республіки Крим безстроково
Трешової Олени Ростиславівни.

В оголошенні про проведення Українською універсальною біржею цільового аукціону з продажу активів платника податків ДП "ГЗФ "Слов'яносербська", код ЄДРПОУ 36090220, розміщеному в газеті "Голос України" № 231 (4731) від 05.12.2009р. на стор.15, внесено зміни щодо дати проведення цільового аукціону та терміну подання заявок. Слід читати: "Українська універсальна біржа 21 грудня 2009 року об 11.00 год. за адресою: м. Луганськ, кв. Ленінського комсомолу, 11, проводить цільовий аукціон з продажу активів платника податків Державного підприємства "Групова збагачувальна фабрика "Слов'яносербська", код ЄДРПОУ 36090220. Приймю заявок на участь у цільовому аукціоні проводиться за адресою: м. Луганськ, вул. Советская, 20б, оф. 414 та закінчується 18 грудня 2009 року о 17.00 год.". Інший зміст оголошення залишається без змін.

Постановою Господарського суду міста Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-Б) від 30.11.2009 р. по справі № 44/313-6 Товариство з обмеженою відповідальністю «Дисконтцентр» (код ЄДРПОУ 32957164, місцезнаходження: 03187, м. Київ, вул. Академіка Глушкова, 13-б, п/р 260035280 у ВАТ «УПБ», м. Київ, МФО 300205) визнано банкрутом, відкрито ліквідаційну процедуру та призначено ліквідатором арбітражного керуючого Козаченко Тетяну Анатоліївну (02068, м. Київ, пр-т Бажана, 1М, кв. 391, тел.: (050) 334-84-14, ліцензія: АВ № 397162 від 23.05.2008 р.).

Заяви кредиторів з вимогами до банкрута приймаються ліквідатором протягом місяця з дня опублікування даного оголошення.

Господарський суд Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) ухвалою від 11.11.2009 р. порушив провадження у справі № 5/1236 про банкрутство Закритого акціонерного товариства «Автоматика и защита» (ЄДРПОУ 24809137, місцезнаходження: 83096, м. Донецьк, вул. Воїнська, 37а, п/р 26005185004001 в ДРУ КБ «Приватбанк», МФО 335496).
Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Куріненко Олександра Станіславовича (ліцензія серія АБ № 176083, ідентифікаційний код 2566106059, адреса: 86065, Донецька область, м. Авдіївка, вул. Комунальна, 31/20).
Заяви кредиторів приймаються протягом 30 днів з дня опублікування оголошення.

Постановою Господарського суду АР Крим (м. Сімферополь, вул. Р. Люксембург, 29, 95000) від 03 листопада 2009 року № 2-3/4979-2009 порушена справа про банкрутство підприємства «Комунальник» (АР Крим, м. Сімферополь, пр. Перемоги, 82, 95034), ЄДРПОУ — 31532272, р/р 26008000131273 в АКБ «Чорноморський банк розвитку та реконструкції» у м. Сімферополі, МФО 384577.
Керуючим санацією призначений — директор підприємства — Жадан Андрій Вікторович (м. Сімферополь, вул. Гагаріна, 14-6, кв. 24).
Розпорядником майна призначена арбітражний керуючий Головачева Наталія Іванівна (97012, Красногвардійський р-н, с. Петрівка, 38, кв. 14, ліцензія серії АВ 347276 від 24.10.07 р.
Заяви кредиторів та документи приймаються протягом 30 днів від дати публікації оголошення.

Постановою Господарського суду Дніпропетровської області (49000, вул. Куйбишева, 1-А, м. Дніпропетровськ) від 17.11.2009 р. у справі № Б 29/371-09 визнано банкрутом фізичну особу — підприємця Бондаренка Костянтина Костянтиновича (Україна, м. Новомосковськ Дніпропетровської обл., вул. Комсомольська, 35/12, ЄДРПОУ 2002314493), відкрита ліквідаційна процедура і ліквідатором , призначено Венську Оксану Олександрівну (49116, м. Дніпропетровськ, вул. М. Рильського, 137, тел. факс: 8 (056) 7946245).

Господарським судом Львівської області (79014, м. Львів, вул. Личаківська, 128) постановою від 24.09.2009 р. у справі № 4/181 визнано банкрутом ТзОВ «Панна ЛТД», юридична (поштова) адреса: м. Львів, вул. Патона, 31/59, ЄДРПОУ 22348755.

Відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Качмарика Ярослава Михайловича, ліцензія серія АБ № 271560 від 18.11.2005 р., який проживає: м. Львів, вул. Садова, 23/1.

Печатки, штампи, свідоцтво про державну реєстрацію, статутні документи підприємства вважати недійсними.

Постановою господарського суду Харківської обл. від 03.12.2009 р. по справі № Б-50/192-09 товариство з обмеженою відповідальністю "Маклін" (код ЄДРПОУ 34332664, юридична адреса: 61158, м. Харків, вул. Плеханівська, 117) було визнано банкрутом і розпочато ліквідаційну процедуру.
Ліквідатором призначено Погореленко Олену Петрівну (код 2666600987), для листів: 61202, м. Харків, пр. Людвіга Свободи, 20, кв. 142. Заяви кредиторів приймаються протягом 30 днів від публікації оголошення.

Постановою господарського суду Харківської обл. (61022, м. Харків, пл. Свободи, 5) від 03.12.2009 р. по справі № Б-50/189-09 приватне підприємство "Східметресурс" (код ЄДРПОУ 35478188, юридична адреса: 61157, м. Харків, вул. Селянська, 124) було визнано банкрутом і розпочато ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Малишева Олександра Володимировича (код 2691814417), для листів: 61045, м. Харків, вул. Місцева, 8-а. Заяви кредиторів приймаються протягом 30 днів від публікації оголошення.

Постановою господарського суду Харківської обл. від 03.12.2009 р. по справі № Б-50/190-09 приватне підприємство "Сьома піраміда" (код ЄДРПОУ 35588659, юридична адреса: 61089, м. Харків, пр. Фрунзе, 61, кв. 45) було визнано банкрутом і розпочато ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Шмелькова Руслана Анатолійовича (код 2673600878), для листів: 61066, м. Харків, вул. Велозаводська, 38, кв. 5. Заяви кредиторів приймаються протягом 30 днів від публікації оголошення.

Постановою господарського суду Сумської області (40011, м. Суми, проспект Шевченка, 18/1) від 23.11.2009 року по справі № 7/134-09 Відкрите акціонерне товариство «Буринський цукровий завод» (41600, Сумська область, м. Буринь, вул. Лікарняна, 4; код за ЄДРПОУ: 00372931) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.
Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Іваненко Наталію Олександрівну (ліцензія серії АВ № 158304 від 19.10.2006 року; 40004, м. Суми, вул. Металургів, 6, 24, кв. 81; т/ф: 0542 65-91-35).

ПОВТОРНО

24.12.2009 року о 10 годині Українська Універсальна товарна біржа проводить аукціон з продажу активів платника податків, які перебувають у податкової застави ДПІ в м. Лисичанськ .
ВАТ «Лисичанськвугілля» (код 32359108)
Лот №1. Будівля гуртожитка, заг. пл.942,5 кв. м, (Літ. «А2Ж, а-а») розташоване за адресою: Луганська обл., м. Лисичанськ, вул. Свердлова ,172.

Початкова (стартова) ціна - 150904,00 грн. у т. р. ПДВ.
Порядок розрахунків - повна оплата активів покупцем протягом трьох банківських днів після укладення договору купівлі-продажу.
У випадку відмови від підписання Покупцем протоколу аукціону або договору купівлі-продажу придбаного майна, гарантійний внесок Покупцю (переможцю аукціону) не повертається.

Усі затрати по оформленню прав власності несе покупець.
Гарантійний внесок у розмірі 10 % від стартової ціни вноситься на р/р 2600700004058 в АКБ «Правекс-Банк», МФО 321983, код ЗКПО 16470831, Українська Універсальна товарна біржа, м. Київ, пр-т Академіка Глушкова, 1, пав № 6. 17,00 грн. - реєстраційний внесок за участь в аукціоні вноситься на р/р 26000168371 в «Райффайзен банк Аваль», ЛО № 1 ЛОД «РБ Аваль», МФО 380805, код ЗКПО 30516050, ТОВ «ЛОТ», м. Луганськ, кв. Олексієва, 13.

Прийняття заяв на участь в аукціоні приймаються, за одну добу до назначеної дати аукціону за адресою: м. Луганськ, кв. Олексієва, 13.
Довідки за телефонами: (0642) 34-43-23, (044) 596-96-24.

Господарський суд Запорізької області (69001, м. Запоріжжя, вул. Шаумяна, 4) ухвалою від 01.12.2009 року порушив провадження по справі № 21/6/09 про банкрутство Відкритого акціонерного товариства «Південдизельмаш» (71700, Запорізька область, м. Токмак, вул. Леніна, 6, 1, р/р 26000220247077, р/р 26001220247098, р/р 26003220247074, р/р 26004220247073, р/р 26005220247061, р/р 26007220247058, р/р 26008220247079, р/р 26009220247056, р/р 26009220247078, р/р 26040220247060, р/р 26050220247083, р/р 26061220247094 в ЗРУ ЗАТ КБ «Приватбанк», м. Запоріжжя, р/р 260070128230 АТ «Укресімбанк», м. Запоріжжя, код ЄДРПОУ 00210986).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Свешнікова Валерія Валентиновича (ліцензія серії АБ № 271506 від 10.11.2005 р., м. Запоріжжя, вул. Ладозька, буд. 24, кв. 55).
Заяви кредиторів приймаються протягом 30 днів з дня опублікування оголошення.

До відома громадськості!

Підприємство ТОВ «Смілаенергопромтранс» подало до Національної комісії регулювання електроенергетики заяву про видачу Ліцензії на комбіноване виробництво електричної та теплової енергії.
Адреса підприємства та контактний телефон: 20705, м. Сміла, вул. Ленінградська, 41, тел. (04733) 5-30-67.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Відповідно до п. 2 ст. 2 Закону України від 18.03.2004 р. № 1625-IV «Про порядок обрання на посаду та звільнення з посади професійного судді Верховною Радою України» Вищий адміністративний суд України повідомляє про підготовку матеріалів щодо обрання **Лічевецького Ігоря Олександровича** безстроково суддею Київського апеляційного адміністративного суду.

Постановою господарського суду Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1-а) від 07 грудня 2009 року по справі № Б29/161-09 Відкрите акціонерне товариство «Сумський хлібокомбінат» (49000, м. Дніпропетровськ, вул. Шевченка, буд. 10, кімн. 310А, код в ЄДРПОУ 00374522, рахунок № 2600000813 в Сумській філії ВАТ «Укргазбанк», МФО 337342) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру строком на 1 рік.
Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Аркіну Лізавету Олександрівну (ліцензія АВ № 307242, поштова адреса: 49038, м. Дніпропетровськ, вул. Горького, 10/14, кімн. 209).

Заяви кредиторів з вимогами до боржника, а також документи, що їх підтверджують, подаються до господарського суду Дніпропетровської області.

Господарський суд Вінницької області (21036, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 7), постановою від 12.11.2009 р. по справі № 5/325-09 визнав банкрутом Суб'єкта підприємницької діяльності — фізичну особу Лапченко Микиту Олександровича (21000, м. Вінниця, вул. Стеценко, 64, кв. 3, ІН 3102608933, М. 26004480110334 у Вінницькій філії ВАТ КБ «Хрещатик», МФО 302786).

Вимоги кредиторів приймаються протягом двох місяців з дня опублікування даного оголошення.

КП «Монтажник» повідомляємо, що 12 січня 2010 року відбудуться збори засновників товариства.
Порядок денний:
Вихід засновників зі складу товариства.
Збори відбудуться за адресою: м. Харків, ГСП-2, (с. Фрунзе), вул. Механізаторів, 4. Реєстрація о 9 годині.

Відповідно до п. 2 ст. 2 Закону України «Про обрання на посаду та звільнення з посади професійного судді Верховною Радою» повідомляємо про підготовку матеріалів щодо обрання **Мельника Володимира Васильовича** безстроково суддею Дніпропетровського апеляційного адміністративного суду.

Ухвалою господарського суду Рівненської області (33001, м. Рівне, вул. Яворницького, 59) від 03 листопада 2009 року порушено провадження по справі № 19/156 про банкрутство Приватного підприємства «Смерекова хата» (33000, м. Рівне, вул. Київська, 10, код ЄДРПОУ 33198778, п/р 26002008138991 у ВАТ КБ «НАДРА», МФО 302355).
Розпорядником майна призначено Обертас Оксану Ярославівну (Ліцензія серії АВ № 456402, видана 03 березня 2009 року Державним департаментом з питань банкрутства Міністерства економіки України, адреса: 43017, Волинська область, м. Луцьк, бульвар Дружби народів, буд. 13А, кв. 73).
Заяви кредиторів та санаторів приймаються протягом тридцяти днів з моменту опублікування оголошення.

Постановою Господарського суду Житомирської обл. (май-дан Пуятинський, 3/65, м. Житомир) від 26.11.2009 року по справі 4/39-Б Овруцьке районне міжгосподарське об'єднання «Райагробуд» (юридична адреса: 11000, вул. Правди, 17, м. Овруч Житомирської обл.), код ЄДРПОУ 03583961, що зареєстровано рішенням виконавчого комітету Овруцької райдержадміністрації 07.04.1998 р., визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.
Ліквідатором Овруцького РМО «Райагробуд» призначено Баранівського А. І. (ліцензія АВ № 498953 від 05.11.2009 р., 11521, Житомирська обл., Коростенський р-н, с. Бехи, вул. Депутатів, 8-а, тел. (04142) 6-04-71).
Претензії кредиторів приймаються протягом одного місяця з дня публікації оголошення.

Вперед — у кінець тунелю!

Мал. Василя ФЛЬОРКА.

Виборці, не віддавайте свої голоси
співцям народного щастя!

КАРИКАТУРИСТ ПРОДОВЖУЄ ТЕМУ

Фото Андрія КОЦЮБИНСЬКОГО.

Мал. Василя ФЛЬОРКА.

Жирних котів — до вершків суспільства!
Церберам — собаче життя!

Спростування
діда Свербигуза

Хто, громадяни,
розпуска плитки,
Що наші депутати
не працюють?
Он гляньте — аж
мелькають кулаки:
Нардепи один одного лупцюють.
Всі трудяться на совість,
не за страх:
Один годує муху із піпетки,
А другий колупається в зубах,
А третій нишком штопає
шкарпетки.
Он той обранець грає на трубі,
А той розгепав
мікрофон і радий.
Ті надимають кульки голубі,
А ті у залі зводять барикади.
Один діяч, здоровий, наче бик,
Мурлика щось кохавці
по мобіліці.

А той комусь показує язик
Червоний, як перчина у горіліці.
Он бізнесмен (а їх тут легіон)
Із рук не випускає калькулятор:
Чи нашкребе, сердега,
на мільйон,
Якщо йому не видадуть
зарплату?

Той депутат читає детектив
І на полях малює профіль Юлі,
А той шукає телеоб'єктив,
Щоб, я прощу нардону,
дати дулі.
Один нардеп куняє, наче кіт
(Довкола плине запах рому),
А другий розізлився на весь світ
І гатить головою об колону.
Ті спікера беруть за петельки,
А ті трибуну дьогтем
знай квацюють...

Хто ж, громадяни,
розпуска плитки,
Що наші депутати
не працюють?
Петро РЕБРО,
лауреат премії імені Остапа
Вишні.

Пам'ятка
виборцям

Салют вам, шановні виборці, —
за власну майбутнь
саме ви борці!
Отож, як ідеш на вибори,
то вже хоч що-небудь
та вибори:
коня без вуздечки,
два кіла гречки,
кота в мішку,
рильце в пушку,
дулю в кишені,
синицю в жмені!
Що? Вам подавай журавля?
Василь ШУКАЙЛО.

Голо сапієнс теж сапієнс, тільки голий
Прецедент президентської практики

КАЗКА

На одній з білих плям Лісотундри, що була недавно суцільним лісом і незабаром стане суцільною тундрою, почалася, як і очікувалося, чергова кампанія з вибору її Правителя, кандидатами на посаду якого були два Ведмеді — Бурий і Білий: Бурій — від тієї частини, яку ще можна вважати лісом, але яка незабаром стане тундрою, Білий — від тієї частини, яка ще вважається тундрою, але незабаром стане зоною вічної мерзлоти. Тобто були вони представниками кожного від своєї частини, але для всього цілого — для всієї Лісотундри.

Оскільки президентська кампанія однаково не задоволення й не розвага як для кандидатів, так і для виборців, кандидати, урахувавши одне й друге, правильно зметикували, що буде краще провести замість президентських виборів футбольний матч, у якому команди складатимуться з майбутніх міністрів, намічених, як

свої, кожним кандидатом, а самі кандидати будуть воротарями. Щоб затія, до того не маючи прецеденту, вважалася законною, вирішили попередньо провести всенародний референдум.

Як і сподівались, народ повністю схвалив таке нововведення. Ще б пак! Навіщо плуганитись на виборчий пункт, та ще, можливо,

критими податковими деклараціями.

Олександр ПЕРЛЮК.

Сиділи
б тихо!

Шановні керманичі, сіли на шию народу — сидіть тихо, не совайтесь!

Це ми можемо

Щоб постати перед світом з гордо піднятою головою, потрібно спочатку впасти на коліна.

Метаморфоза

Чомусь завжди твереза думка лізе у п'яну голову.

Йосип
БІЛОСКУРСЬКИЙ.

у негоду, коли замість цього можна скільки завгодно вилежатися, а потім як завгодно розвалитися в кріслі чи завалитися на диван перед телевизором?! І бачити телевизор з матчем, а не — урну з бюлетенями!

Матч відбувся і закінчився з рахунком 1:0 на користь Білого Ведмеда.

Виборці тундри сприйняли результат як саме собою зрозуміле, однак виборці лісу задалися питанням: чому Білий, а не Бурій, пройшов, а Бурій, а не Білий, не пройшов??

Оскільки питати в мешканців тундри не мало сенсу, мешканці лісу пішли по відповідь до сусідів, мешканців Степу, бо ж, як відомо, збоку видніше.

Як довідалися вони від сторонніх спостерігачів, кандидати до-

мовилися бути президентами по черзі, однак, щоб усе було по справедливості, кинули жереб, кому бути президентом цього разу, і оскільки жереб випав Білому Ведмедеві, Бурій мав пропустити м'яч у ворота, попередньо давши про це знати своїй команді.

Таким чином, Ведмеді не тільки опинилися при владі обидва (Бурій став Першим міністром), а й обидва запаслися владою на наступний раз. На наступні вибори. Коли знову відбудеться футбольний матч. Який теж закінчиться з рахунком 1:0, але вже на користь Бурого Ведмеда і його команди. А Білий Ведмідь стане, звісно, Першим міністром. У свою чергу.

Коротше кажучи, perpetuum mobile нарешті винайдено!

Мирослав МИЛОРАДОВИЧ.

Мал. Михайла САЧКА.

Тест для кандидатів на посаду
глави держави, який є для них обов'язковим!

- 2 500 000 грн. ви чесно заробили чи родичі скинулися?
Заробив - 1 бал. Скинулися - 0.
- Ви живете з сім'єю в комуналці чи у котеджі в Кончі-Заспі?
У комуналці - 0. У Кончі - 1.
- Члени вашої родини мають персональні віп-авто чи користуються міськими видами транспорту?
Мають — 1. Користуються — 0.
- Чи маєте мужність сказати народу, що ви знову вішаєте локшину у своїй програмі ще до виборів, чи хай народ сам у цьому пізніше переконається?
Вішаю — 0. Самі переконаються — 1.
- «Великому кораблю — велике пла-

- вання». А ким ви себе уявляєте на кораблі — капітаном чи матросом?
Капітаном — 1. Матросом — 0.
- Вам вистачає зарплати чи доводиться брати хабарі?
Вистачає — 0. Беру — 1.
- На вашу думку, кому сьогодні краще живеться — олігархові чи пенсіонерові?
Олігархові — 0. Пенсіонерові — 1.
- Якій з іноземних валют ви віддаєте перевагу?
Євро/долар — 0. Рублі — 1.
- Чи можна буде у вашій присутності розмовляти вголос, чи не дозволите?
Можна — 0. Забороню — 1.

10. Перебуваючи за кермом, кого ви більше боїтеся — живого автоінспектора чи лежачого поліцейського?

Автоінспектора — 0. Лежачого — 1.
11. Чи вважаєте ви, що майбутньому президентові потрібно мати світлий розум, незаплямовану честь та невтрачену совість?

Потрібно — 0. Необов'язково — 1.
12. Ви впевнені, що народові потрібні саме ви, а не опонент?

Саме я — 1. Опонент — 0.
Підрахуйте свої бали: якщо їх набралася один з плюсом або більше, то ви з тієї команди, про яку кажуть: «Яке їхало, таке й здибало!» Якщо набрали мінус один і менше, тобто «зеро», то вам до президентства — як «від Москви й аж до околиць»...

Тестував
Йосип БІЛОСКУРСЬКИЙ.

«Дивися вдаль і мрійливо усміхайся...»

НЕВИГАДАНІ ІСТОРІЙКИ

Фотокореспондент районної газети В. приїхав знімати репортаж з бурякового лану.

— Обов'язково сфотографуйте і нашого Петровича, — каже директор агрофірми. — На гичкозбиральній машині працює... От-такий механізатор! І дуже дисциплінований, все з першого слова розуміє: як скажеш, так і зробить!..

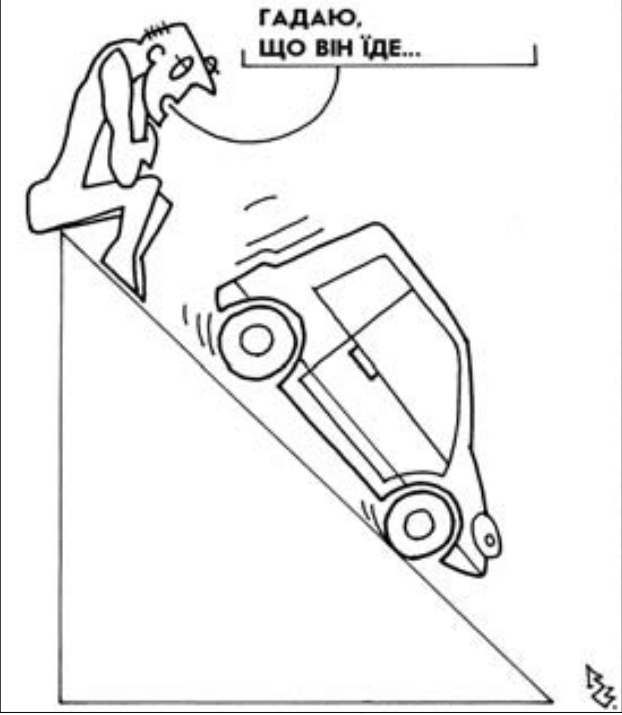
Побіг журналіст до тієї машини, зупинив трактора, про щось поговорив з трактористом — і «фотосесія» почалася. Трактор, з вікна якого висунулася усміхнена пика механізатора, їде, машина косить, а попереду з сумкою на плечі біжить фотокор і знімає. Аж ось спіткнувся і впав! Борсається, борсається, встати не може — заплутався... А трактор їде!..

Переляканий директор давай кричати, а тракторист — як і не до нього... Схопив той грудомашу та по кабіні!..

— Ти що ж це твориш? — напався директор на механізатора, коли той зрештою зупинив машину за кілька кроків від нещасного. — Ледь чоловіка не задавив! Баньки вирячив, вишкірився і їде...

— Так він же мені сам наказав: на мене не дивися — дивися вдаль і мрійливо усміхайся!..

Віталій СКОБЕЛЬСЬКИЙ.

Життя прекрасне!

У кабінет директора автосалону зайшов Віталік, молодий і дуже тямущий менеджер, якому директор вельми симпатизував. Але що поробиш — криза, і за всіма правилами бізнесу починати звільнення персоналу доведеться саме з нього. Іван Петрович для годиться перегорнув якісь папірці й похмуро видихнув:

— Сідай же. Що тобі?..
Віталік ніяково присів на край стільця і тихо розпочав:

— Сьогодні вранці я помітив, що обідрали заводські емблеми в останньої з автовок, що паркуються у дворі будинку, де я мешкаю.

— Гадаєш, для мене це цікава новина? — буркнув шеф.

Дуже чомусь зрадив Віталік і з ентузіазмом випалив:

— Отож, шефе, ви ж краще за мене не знаєте, скільки гордості й захоплення буває в погляді власника автівки, коли він зиркає на свою омріяну зірочку «Мерседеса», пелюстки «Мицубіші» або ж ведмедика «Пежо»! А тут — на тобі: брутально обдертий капот і наскрізні отвори для її кріплення. Психологічно — це шок: надовго зіпсований настрій і абсолютно недоречні клопоти. Адже для повернення тієї блискучої цяці доведеться пробиватися через пробки на клятий авторинок, де крадені емблеми жваво пропонують дрібні бариги. Тяжкі роздуми не полишали світлої голови Івана Петровича, але підсвідомо його спритний розум почав налаштовуватися на якісь хвилі, що випромінювала голова його молодого підлеглого.

— Ну то й що? — байдуже запитав

шеф, але в очах його ледь зажеврів вогник.

— Чим нині зацікавиш клієнта? — продовжував розмірковувати вголос юнак. — Либонь, усі можливі приманки вже використано: від безкоштовного радіо до безкоштовної страховки. Та й різноманітним фаршем, типу «Погані дороги», наші автівки вже нафаршировані по вінця...

— Отож уважно слухаю, Віталіку, — нервово задріботів пальцями по столу директор.

— Пропоную нову антикризову опцію: пакет «Погані хлопці»! — збуджено вихопилось у нашого вундеркінда. — Купимо у виробників величезну коробку емблем до наших автівок і запропонуємо клієнтам цей дріб'язок ще раніше, ніж його у них поцуплять. Починаючи з подарунка запасних емблем для тих, хто купує новий автомобіль... Нехай усвідомлять: тільки з нашими автівками немає і бути не може жодних прикостей через видерті хуліганськими чи наркоманами емблеми... Відтоді справи в автосалоні пішли вгору, а розумний Віталік залишився працювати, та ще й отримав підвищення по службі. І поки приголомшені конкуренти чухають потилиці, щоб вигадати й собі якийсь путний антикризовий пакет, Віталік і шефом жваво продають автомобілі. Наразі в їхніх світлих головах народжуються, як-то кажуть, концептуальні антикризові ідеї, на кшталт пакетів «Погані люди», «Погана країна», «Погані гроші», «Погані кредити» та й, нарешті, «Погане життя». Тож яке бездонне море маємо для новітніх інноваційних антикризових бізнес-ідей! Авжеж: коли в житті погане все — на будь-яку кризу в нас легко знайдеться відповідний адекватний антикризовий пакет. Значить, попри все — життя прекрасне!

Юрій БОЛЬШАК.

ІЗ ЗАПИСНИЧКІВ АГАТИ ХРИСТІ

- Жирознижувальне
- Верховна безпоРада
- Державні бездіячі
- Чільне законодавство
- Судово-серцева система
- Какаолиція (група депутатів у повному шоколаді)
- Зелонам'ятний
- Бахилоносій
- Інформагентство
- Сінхуа-хуа
- Папарація
- незалежності ЗМІ
- А «ВАЗ» і досі там
- Біотуалетний столик
- Спиши пропало
- Саунд-тріск
- Батальні ціни
- Брагоньєр
- Дебілізм у стані ремісії
- Пояс вірності шахіда
- Орден «По заслугах»
- Секвестр-башка
- Постер-гейт
- Шавкозакидайство
- Фрідом хаос

Борис РЕВЧУН.

ТЕЗИ Й АНТИТЕЗИ

Покінчивши з тероризмом, людство повернеться до свого звичного розбійницького життя.

Надійно забезпечена старість — це коли людина має довічне ув'язнення.

Віщі мріють про часи, коли на землі не залишиться вовків і людей.

Володимир ГОЛОБОРОДЬКО.

ДОШКА ПОШАНИ

Звичка

Арсеній Яценюк, кандидат на пост Президента України (про роботу депутатів):

— Знали б ви, що вони там пишуть, у цих законах! Одна й та сама норма закону читається не подвійно, а потрійно.

Від чергового:

— Це тому, що в нас звикли все робити «на трьох».

Яець шкода

Юрій Луценко, міністр внутрішніх справ:

— Якщо кидають яйця в політика — нічого страшного. В усіх кидали, і в мене теж.

Від чергового:

— Для хорошої людини і яйця не шкода! Прикро інше:

доводиться витратити безліч лотків на політиків, які виїденого яйця не варті.

Працюйте тихіше

Юлія Тимошенко, Прем'єр-міністр:

— Саме в той час, коли обридливо, настирно і противно дзвонить будильник і хочеться торохнути

ним об стіну з усієї сили... Але я кажу собі: «Вставай і працюй».

Від чергового:

— А може, це нам треба поставити будильник на 17 січня 2010 року, а до цього нічого й нікого не чути?..

Ці очі...

Віктор Янукович, кандидат у Президенти, лідер Партії регіонів:

— Мене іноді люди запитують, як це можна витримати. Тоді зводжу очі до неба і благаю Бога, щоб дав терпіння.

Від чергового:

— Іноді Бог не витримує вашого благального погляду й дарує вам замість терпіння, скажімо, ...кільканадцять гектарів землі.

Де вони ховаються

Олександр Мороз, СПУ:

— Якби в країні діяла вища міра покарання, такі люди, як депутат Лозинський, не змогли б ховатися від правосуддя за спиною своєї політичної сили.

Від чергового:

— Скажіть спасибі, що нема такої міри, інакше де б ховався міністр-соціаліст Цушко?

Країна на замку!

Віктор Ющенко, Президент України:

— Може, нам на амбарний замок зачинити цю міліцію й хай вона останні 40 днів не мордує націю?

Від чергового:

— Нічого не вийде! В нас у країні є тільки один амбарний замок, той, що ви свого часу вішали на ДАІ!

Мал. Михайла САЧКА, Бориса РЕВЧУНА, Вадима СИМИНОГИ, Миколи КАПУСТИ.

Чергував по «Куренню» Віталій СУДДЯ.

Сьогодні в Україні хмарно, на Лівобережжя сніг, у Криму й Приазов'ї сильний дощ із переходом у сніг, налипання мокрого снігу, на дорогах ожеледиця. Вітер північно–східний, північно–західний, 5—12 м/с, на півдні посилення до 15—20 м/с. Температура 4—10 градусів морозу, у Карпатах до 15 морозу, на півдні вночі 2—5 морозу, удень до 2 тепла, на Південному березі Криму вночі близько 1 морозу, удень до 7 тепла.

Турнірна хроніка

Велоспорт (трек). Калі (Колумбія). Кубок світу. 3-й етап. Чоловіки. Фінали. Гіт — **1 км.** 1. Д'Алмейда (Франція) — 1.01,171; 2. Первіс (Франція) — 1.01,748; 3. **БОЛІБРУХ (Україна)** — 1.02,665.

Індивідуальні перегони переслідування, 4000 м. 1. **ПОПКОВ (Україна)** — 4.24,637; 2. Аранго (Колумбія) — 4.26,471; 3. Багдонас (Литва) — 4.29,637.

Кейрін. 1. Д'Алмейда (Франція); 2. Мюлдер (Франція). 3. **ВИНОКУРОВ (Україна).**

Хокей. Відкритий чемпіонат Білорусі. Екстраліга. 10 грудня. **«Керамін» (Мінськ) — «Сокі» (Київ). 2:4 (0:0, 0:1, 2:3).** «Шинник» (Бобруйськ) — «Вітебськ». 0:3. «Шахтар» (Солігорськ) — «Гомель». 4:3 (6). «Металург» (Жлобин) — «Хімік-СКА» (Новополоцьк). 3:1. «Металургс» (Лієпая) — «Хімволокно» (Могилів). 5:2. «Динамо-Юніорс» (Рига) — «Юність» (Мінськ). 1:4. «Юність» — 82 очка, «Шахтар», «Сокіл» — по 69, «Гомель» — 67, «Німан» — 60, «Керамін», «Хімволокно» — по 54, «Металург» — 53, «Вітебськ» — 44, «Металургс» — 32, «Брест» — 27, «Шинник» — 26, «Динамо-Юніорс», «Хімік-СКА» — по 25.

Футбол. Конча-Заспа. Контрольний матч юнацьких збірних (U-18). **Україна — Франція. 1:1.** Голи: Бабенко, 66 — Кебано, 83. **Україна:** Денчук, Насонов, Нойок, Ільчиш, Сухоцький, Жичиков, Бабенко, Довгий (Озарків, 90+1), Калитвинцев (Куриленко, 54), Іванко (Гриппа, 89), Коваль (Караваєв, 54). **Тренер** — Олександр Головко.

«Шахтар» вважають фаворитом

Наставник бельгійського «Стандарда» Ласло Болоні в інтерв'ю Evenimentul Zilei заявив, що фаворити плей-оф Ліги Європи — «Шахтар» і «Ліверпуль».

«Якби в мене не було стільки травмованих гравців, ми могли б продовжити виступи в Лізі чемпіонів. Але я все одно пишаюся тим, що «Стандард» вийшов у євровесну, вперше у своїй історії. Зрозуміло, ми не є фаворитами плей-оф Ліги Європи. Таких, як на мене, двоє — «Ліверпуль» і «Шахтар». А ми просто постараємося пройти якнайдалі», — заявив румунський фахівець.

Ніде тренуватися

Футболісти луганського «Зорі» вже тиждень не мають можливості повноцінно тренуватися. Про це заявив головний тренер луганчан Юрій Коваль.

«Тренувальний процес зараз дуже слабкий. Протягом тижня ми практично не проводимо занять. Їздимо до Краснодона, де поле в дуже поганому стані. Тому бігаємо по... кризі. Вправи скоротили до мінімуму. Шукаємо шматочки поля, де можна тренуватися», — нарікає наставник.

«Воротарі бояться стрибати, щоб не отримати травми. Польові гравці бояться робити підкати, щоб не зазнати ушкоджень. Дуже шкода, але доводиться констатувати: інфраструктура клубу зараз на всьому низькому рівні. Сподіватимемося, що нове керівництво виправить ситуацію, що склалася. І робити це потрібно чим швидше».

НСК «Олімпійський» з відстані часу

У ході підготовки стадіону до чемпіонату Європи з футболу 2012 року Національний спортивний комплекс «Олімпійський» нині перебуває на черговій реконструкції, масштабнішій за попередні. Вона триватиме до 2011 року (реконструкція стадіону, спортивних споруд, прилеглої території). Цей проект, розглянутий і затверджений Кабінетом Міністрів України в червні 2009 року, цілком відповідає всім нормам і вимогам УЄФА. Після завершення підготовки до чемпіонату Європи 2012 року в Україні буде два стадіони класу «еліт» — НСК «Олімпійський» (Київ) і «Донбас Арена» (Донецьк).

Як і кожна будівля столиці, Національний спортивний комплекс має свою історію. Її можна простежити навіть у назвах споруди: Сталінський Республіканський стадіон, стадіон імені Хрущова (на той час — першого секретаря ЦК КПУ), Київський Центральний стадіон, Республіканський стадіон. 1996 року, відповідно до указу Президента України, Державне спортивно-виробниче підприємство «Республіканський стадіон» одержало назву Національний спортивний комплекс «Олімпійський».

А будівництво самого стадіону почалося ще 1936 року на місці колишньої арени «Червоний стадіон» (відкрито 1923 року). За проектом архітектора Михайла Гречини місткість

нового стадіону мала становити 50 000 глядацьких місць. Відкриття його було намічено на 22 червня 1941 року, але із зрозумілих причин не відбулося. В 1966—1968 роки з огляду на популярність футболу було проведено масштабну реконструкцію стадіону — добудовано другий ярус трибун. Після чого стадіон умістив 100 000 глядачів.

На його території були побудовані: критий тенісний корт, де можна було проводити також змагання з гандболу й волейболу; два тренувальні футбольні поля; кілька відкритих майданчиків для гри в теніс із ґрунтовим покриттям; тренувальний сектор для метальників; трамплін для стрибків на лижах.

На думку букмекерів

Футзал. Найбільший у Європі сайт, що пропонує ставки на спорт, — bwin — опублікував свої ставки на чемпіонат Європи з футзалу, котрий стартує 19 січня 2010 року в угорських містах Будапешті та Дебрецені. Фаворитом букмекерів є чинний чемпіон Європи збірна Іспанії, на яку дають коефіцієнт 1,5.

Якщо поставити на збірну України, то можна, за версією букмекерів, дуже непогано заробити — чистий «підйом» буде двадцятиразовим, бо коефіцієнт для нашої команди становить 21.

А от як оцінюють букмекери ймовірність перемоги інших учасників футзально-го Євро-2010: Італія — 5,50; Португалія — 8; Росія — 8; Чехія — 21; Сербія — 21; Словенія — 34; Угорщина — 34; Білорусь — 51; Азербайджан — 51; Бельгія — 51.

А чемпіон — злопам'ятний

Фото надане фондом братів Кличко.

Бокс. Український чемпіон WBC у надважкій вазі Віталій Кличко (на знімку) думає, що в майбутньому він вийде на ринг скоріш проти британського чемпіона WBA Девіда Гейя, ніж проти російського экс-чемпіона світу Миколи Валуєва.

«Я мріяв про об'єднавчий бій із Валуєвим і тому в його зустрічі з Геєм уболював за Миколу, — заявив Кличко. — Тепер я, можливо, зустрінуся з Геєм. Як-що це трапиться, то нехай він знає, що я не забув, як він повівся з моїм братом (у червні Гей відмовився від бою з Володимиром Кличком за підозрілих обставин: британець оголосив, що травмований, а довідку вчасно не надав). Я злопам'ятний. З приводу можливого бою з Валуєвим, який більше не є чемпіоном світу, на даний момент нічого не можу сказати».

❑ **1635.** У Варшаві страчено гетьмана нереєстрових козаків Івана Сулиму. ❑ **1800.** Вашингтон став столицею Сполучених Штатів Америки. ❑ **1890.** Народився Андрій Мельник, один із провідників ОУН. ❑ **1901.** Італійський радіотехнік Гульєльмо Марконі здійснив радіозв'язок через Атлантичний океан. ❑ **1929.** Народився англійський драматург Джон Осборн. ❑ **1939.** Не стало знаменитого американського кіноактора Дугласа Фербенкса. ❑ **1949.** Радянський Союз приєднався до Женевської конвенції про захист жертв війни. ❑ **1959.** При ООН створено Комітет з використання космічного простору в мирних цілях. ❑ **1979.** Політбюро ЦК КПРС ухвалило рішення про введення радянських військ в Афганістан.

Святкування 1500-річчя Києва на Республіканському стадіоні. 1989 рік.

В 1978—1980 роках на споруді, перейменованій на «Республіканський стадіон», знову було проведено реконструкцію, у зв'язку з підготовкою до Олімпійських ігор 1980 року. Стадіон був повністю оновлений і реконструйований. Установлено потужніше освітлення — 1500 люкс (4 шогли). Місткість стадіону залишилася незмінною — 100 000 посадкових місць. На той час «Республіканський стадіон» був одним із найбільших стадіонів не тільки СРСР, а й Європи.

З метою приведення НСК «Олімпійський» до сучасних міжнародних стандартів в 1997—1999 роках проводилася ще одна реконструкція. Після тієї, котру проводять тепер, в 2012 році НСК «Олімпійський» прийме три матчі групового турніру, один із чвертьфіналів і фінал чемпіонату Європи з футболу. Арена, котру здадуть в експлуатацію 2011 року, зможе прийняти 69 004 чоловік.

Фото з фондів Укрінформу.

Тимощук залишається в «Баварії»

Футбол. Український півоборонець мюнхенської «Баварії» Анатолій Тимощук спростував чутки про свій можливий перехід в інший клуб.

«Погодьтеся, було б дивно, якби, приходячи до нової команди, я для себе спочатку визначав якусь ситуацію для того, щоб її залишити?! Між мною і «Баварією» є угода, яка закінчується через два з половиною роки. За певних умов вона може бути продовжена ще на рік».

Анатолій каже, що йому нічого не відомо про інтерес до нього донецького «Шахтаря», пітерського «Зеніта», московського «Спартака» і кількох англійських клубів. Свій нинішній стан у «Баварії» Анатолій розцінює як бойовий.

«Мені доводиться битися на тренуваннях і в іграх за місце у складі. У футболі успіх приходить до того, хто прагне ефективності і раціональності, я намагаюся виконувати установку тренера повною мірою. В цьому плані він жодного разу не висловлював мені незадоволення».

Невдовзі Тимошук отримає бронзову медаль чемпіонату Росії, яку заробив у попередньому клубі — «Зеніті».

«Нехай «Зеніт» і не перший, але будь-який результат — це показник роботи протягом сезону. Мені обіцяли надіслати медаль до Німеччини. Можу сказати, що раніше в моїй колекції бронзових медалей ніколи не було. Хочу, щоб «Зеніт» завжди був чемпіоном в Росії, як і «Шахтар» — в українській першості. Я завжди переживаю за свої колишні команди і бажаю їм досягнення найвищих результатів», — поділився хлопець з Волині.

Редактор номера Сергій ДЕМСЬКИЙ.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДА.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Ⓜ Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України

Свідцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка)

українською і російською мовами.

Передплатні індекси:

для фізичних осіб — 40224, 08775,

для підприємств і організацій — 60955.

Передплатна ціна на 2009 рік:

для фізичних осіб — 10,00 грн.

та 6,00 грн.,

для підприємств і організацій —

30,00 грн на місяць.

Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 150000.

Друк:
ТОВ «Мера-Поліграф»,
02660 м. Київ,
вул. Алма-Атинська, 2/1,
тел. (044) 451-86-70
Зам 15779.

Макет, верстка —
редакція газети
«Голос України».

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить

з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

☎ **ТЕЛЕФОНИ:**

для довідок — 503-68-72;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56, 453-44-57;
телефакс — 449-85-62.

✉ E-mail: mail@golos.com.ua — **загальний**

reklama@golos.com.ua — **відділ реклами**

let@golos.com.ua — **відділ листів**

foto@golos.com.ua — **відділ ілюстрацій**

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

